

***Sprawozdanie Zarządu
z działalności
Grupy Kapitałowej
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za 2022 rok***

***obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.***

Warszawa, 13 kwietnia 2023 roku

SPIS TREŚCI

I.	CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.	4
1.1.	Struktura Grupy Kapitałowej	4
1.2.	Zmiany w Grupie Kapitałowej	6
II.	PODSUMOWANIE ROKU 2022	6
III.	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	9
3.1.	Otoczenie makroekonomiczne	9
3.2.	Rynki finansowe	11
3.3.	Sytuacja sektora bankowego	12
IV.	PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	12
4.1.	Czynniki zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w 2023 r.	12
4.2.	Przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej w 2023 r.	13
V.	DZIAŁALNOŚĆ BANKU BPS S.A.	13
5.1.	Współpraca z bankami spółdzielczymi	13
5.2.	Działalność komercyjna Banku	16
5.3.	Rynek pieniężny i kapitałowy	18
VI.	DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ SPÓŁKI GRUPY	20
VII.	ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNEJ	21
VIII.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	22
8.1.	Ryzyko kredytowe	22
8.2.	Ryzyko płynności	24
8.3.	Ryzyko rynkowe	26
8.4.	Ryzyko operacyjne	26
IX.	DZIAŁALNOŚĆ RESTRUKTURYZACYJNO-WINDYKACYJNA	27
X.	SYTUACJA FINANSOWA BANKU	27
10.1.	Aktywa Banku	27
10.2.	Pasywa Banku	29
10.3.	Rachunek zysków i strat Banku	31
XI.	SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ	34
11.1.	Aktywa Grupy Kapitałowej	34
11.2.	Pasywa Grupy Kapitałowej	35
11.3.	Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej	35
XII.	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	36
XIII.	ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE	39
13.1.	Struktura organizacyjna Banku	39
13.2.	Akcjonariat	40
13.3.	Władze Banku	42
13.4.	Polityka różnorodności stosowana do organów zarządzających i nadzorujących	44
13.5.	Działalność w zakresie kontroli i nadzoru	45
13.6.	Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe	46
13.7.	Znaczące zdarzenia po dacie bilansu	46

XIV. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH.....	46
14.1. Odpowiedzialne zarządzanie	47
14.1.1. Opis modelu biznesowego	47
14.1.2. Cele strategiczne Banku	48
14.1.3. Ład zarządczy	48
14.1.4. Zarządzanie ryzykiem	49
14.1.5. Zarządzanie etyką	50
14.1.6. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów	51
14.1.7. Ochrona prywatności	52
14.1.8. Oznakowanie produktów	52
14.1.9. Pozostałe kwestie rynkowe	52
14.1.10. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne	52
14.2. Odpowiedzialność w miejscu pracy	52
14.2.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi	52
14.2.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń	53
14.2.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania	57
14.2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	57
14.2.5. Rozwój i edukacja	58
14.2.6. Zarządzanie różnorodnością	60
14.2.7. Prawa człowieka	60
14.2.8. Praca dzieci i praca przymusowa	61
14.2.9. Przeciwdziałanie korupcji	61
14.3. Zaangażowanie społeczne	61
14.3.1. Wpływ działalności bankowej na otoczenie społeczne	61
14.3.2. Edukacja	62
14.3.3. Komunikacja i działania wewnętrzne	63
14.3.4. Konkursy i wolontariat pracowniczy	64
14.4. Ochrona środowiska	66
14.4.1. Pośrednie oddziaływanie na środowisko	66
14.4.2. Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko	67
14.5. Ujawnienia dotyczące Taksonomii	71
XV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU BPS S.A.	72

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.

Grupę Kapitałową Banku tworzą: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz specjalistyczne spółki, które uzupełniając ofertę Banku, realizują jednocześnie własne cele biznesowe.

Bank BPS S.A.

W marcu 2022 r. minęła dwudziesta rocznica utworzenia Banku, który pod obecną nazwą funkcjonuje od 27 marca 2002 r., tj. od momentu połączenia sześciu banków regionalnych (Banku Unii Gospodarczej S.A., Lubelskiego Banku Regionalnego S.A., Małopolskiego Banku Regionalnego S.A., Rzeszowskiego Banku Regionalnego S.A., Warmińsko-Mazurskiego Banku Regionalnego S.A. oraz później Dolnośląskiego Banku Regionalnego S.A.).

Naszą cechą wyróżniającą na tle rynku jest specyficzny charakter prowadzonej działalności bankowej, która opiera się na dwóch filarach: działalności zrzeszeniowej i wspierającej ją bankowości komercyjnej.

Pełniąc funkcję zrzeszeniową, świadczymy szeroki zakres usług dla banków spółdzielczych, będąc równocześnie ich partnerem biznesowym. Wspieramy banki w realizacji zadań statutowych, doskonaleniu działalności bankowej i rozwoju potencjału biznesowego oraz bronimy ich interesów ekonomicznych i prawnych. Zapewniamy ponadto stabilność i płynność płatniczą banków, podnosimy ich wiarygodność finansową, efektywnie wykorzystujemy nadwyżki środków finansowych oraz wspieramy i uzupełniamy ofertę handlową Zrzeszenia.

Natomiast w ramach funkcji komercyjnej, oferujemy produkty finansowe dla klientów korporacyjnych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów indywidualnych. Specjalizujemy się ponadto w obsłudze samorządów oraz rolnictwa.

Jesteśmy jednym z nielicznych banków komercyjnych, który oparty jest wyłącznie na polskim kapitale i którego większościowym właścicielem i strategicznym partnerem biznesowym są banki spółdzielcze.

Grupa Kapitałowa Banku BPS S.A.

Bank BPS S.A. ze swoimi jednostkami zależnymi i stowarzyszonymi tworzy Grupę Kapitałową Banku BPS S.A. (dalej Grupa Kapitałowa), funkcjonującą od 2008 r. Wraz ze zmieniającym się zapotrzebowaniem na usługi Grupy Kapitałowej jej skład ewoluował i aktualnie jest w procesie reorganizacji, który ma na celu uproszczenie jej struktury. Docelowo planuje się pozostawienie w strukturze jedynie tych jednostek, których działalność jest uzasadniona z punktu widzenia efektywnego funkcjonowania Grupy Kapitałowej i wspiera realizację celów strategicznych.

Na koniec 2022 r. w skład Grupy Kapitałowej oprócz Banku BPS S.A. wchodziły jednostki zależne i stowarzyszone świadczące specjalistyczne usługi m.in. w zakresie działalności leasingowej i faktoringowej, inwestycyjnej, maklerskiej, jak również IT.

1.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodził Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jako jednostka dominująca oraz następujące jednostki zależne i stowarzyszone:

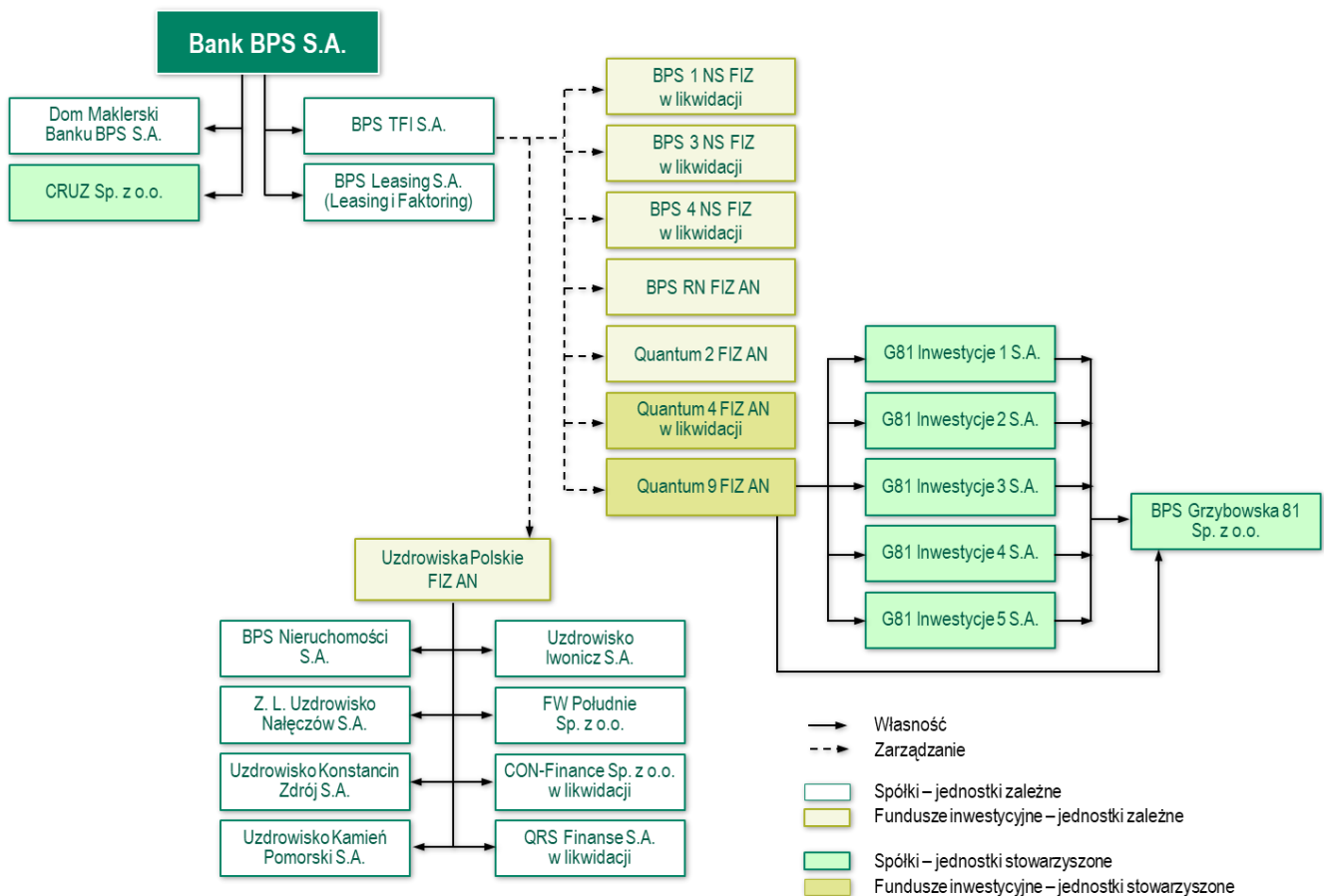
Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.	34,13%
BPS Leasing S.A. (marka: BPS Leasing i Faktoring)	100,00%
BPS Nieruchomości S.A.	100,00%
BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	100,00%
Con-Finance Sp. z o.o. w likwidacji	100,00%
CRUZ Sp. z o.o.	44,44%
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	100,00%
FW Południe Sp. z o.o.	100,00%
G81 Inwestycje 1 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 2 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 3 S.A.	34,13%

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
G81 Inwestycje 4 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 5 S.A.	34,13%
QRS Finanse S.A. w likwidacji	100,00%
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	100,00%
Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.	100,00%
Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.	100,00%
Zakład Lecznicy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A.	100,00%

Grupa Kapitałowa posiadała ponadto certyfikaty inwestycyjne następujących Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych:

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w funduszu
BPS 1 NS FIZ w likwidacji	100,00%
BPS 3 NS FIZ w likwidacji	45,74%
BPS 4 NS FIZ w likwidacji	50,60%
BPS Rynku Nieruchomości FIZ AN	71,73%
Quantum 2 FIZ AN w likwidacji	100,00%
Quantum 4 FIZ AN w likwidacji	21,20%
Quantum 9 FIZ AN ¹	34,13%
Uzdrowiska Polskie FIZ AN	100,00%

Rysunek 1. Struktura Grupy Kapitałowej według stanu na 31.12.2022 r.

¹ Fundusz jest jedynym akcjonariuszem spółek specjalnego przeznaczenia będących jednostkami stowarzyszonymi: G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A., które powołane zostały w celu inwestycji bezpośrednich i pośrednich na rynku nieruchomości komercyjnych. Quantum 9 FIZ AN łącznie ze spółkami specjalnego przeznaczenia posiada 100% udziałów w jednostce stowarzyszonej BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.

1.2. Zmiany w Grupie Kapitałowej

Zmiany przeprowadzone w 2022 r. w podmiotach Grupy Kapitałowej były wynikiem realizacji Strategii Grupy Kapitałowej oraz przyjętych w grudniu 2020 r. kierunków strategicznych, przede wszystkim w aspekcie jej restrukturyzacji i reorganizacji. Najważniejsze z nich to:

Listopad 2022	Zakończenie procesu likwidacji i wykreślenie z KRS Spółki Solar City Sp. z o.o. w likwidacji
Grudzień 2022	Sprzedaż 100% akcji Spółki Veni S.A. do podmiotu spoza Grupy Kapitałowej.

II. PODSUMOWANIE ROKU 2022

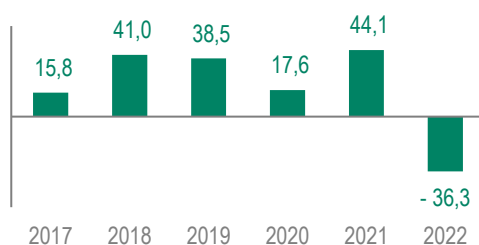
Rok 2022 był okresem, w którym stopniowa odbudowa aktywności gospodarczej po pandemii Covid-19 została zatrzymana przez agresję Federacji Rosyjskiej w Ukrainie. Wojna za wschodnią granicą doprowadziła do silnej migracji uchodźców wojennych, kryzysu energetycznego oraz istotnego wzrostu inflacji. W warunkach niepewności dotyczącej rozwoju konfliktu, sektor bankowy musiał dodatkowo zmierzyć się z bezprecedensowymi decyzjami władz państwowych, nakładającymi na niego kolejne obciążenia. Nowe obowiązki regulacyjne, dotknęły wielu obszarów funkcjonowania banków, w znacznym stopniu obniżając ich wyniki finansowe. Największy wpływ na sytuację finansową sektora, jak i Banku miało wprowadzenie tzw. „wakacji kredytowych”, których koszt obniżył nasz wynik finansowy o 83,5 mln zł.

Ponadto, równoległe z wakacjami kredytowymi, wprowadzona została składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (FWK), przeznaczona dla kredytobiorców mających realne trudności w spłacie kredytu hipotecznego. Kwota, którą zobligowani zostaliśmy do zapłaty w 2022 r. wyliczona została na poziomie 9,1 mln zł.

Kolejne obciążenia dotyczyły zwiększenia przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (wyższa niż w roku poprzednim o 10,5 mln zł) oraz składki na fundusz pomocowy Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z zaleceniem KNF dotyczącym zwiększenia funduszy pomocowych do kwoty odpowiadającej 1 % środków gwarantowanych, zgromadzonych na rachunkach bankowych uczestników SSOZ (w 2022 r. utworzyliśmy w ciężar kosztów rezerwę z tego tytułu w wysokości 9,7 mln zł).

Łącznie wartość powyższych obciążeń, będących konsekwencją niezależnych od nas decyzji organów państwowych wyniosła w 2022 r. 112,8 mln zł, co spowodowało, że na koniec 2022 r. zaraportowaliśmy ujemny wynik finansowy brutto w wysokości 36,3 mln zł. Bez uwzględnienia tych elementów, wynik ten byłby najwyższy jaki wypracowaliśmy w ostatnich latach.

Wynik finansowy brutto (w mln zł)

Wynik finansowy brutto bez "wakacji kredytowych", FWK, rezerwy na SSOZ i podwyższonej opłaty na BFG

Ubiegły rok upłynął także pod znakiem podwyżek stóp procentowych, które w sektorze bankowym przyczyniły się do osiągnięcia rekordowych wyników z tytułu odsetek (wzrost r./r. o 63 %). W naszym Banku jednak, z uwagi na specyfikę działalności, odnotowaliśmy spadek rentowności aktywów odsetkowych. Bank, jako bank zrzeszający zobligowany jest do lokowania większości „krótkich” środków pozyskanych od banków spółdzielczych w obligacje Skarbu Państwa, które

przeszacowywane są dwa razy do roku. 8-krotny wzrost stóp procentowych w 2022 r., spowodował znaczący spadek dochodu generowanego na tym portfelu.

Ponadto, sytuacja geopolityczna, jak i niekorzystna koniunktura gospodarcza przyczyniły się do obniżenia aktywności biznesowej klientów i ograniczenia bądź rezygnacji z finansowania swojej działalności, jak również do wyhamowania procesu akwizycji kredytów mieszkaniowych i w konsekwencji spadek przychodów odsetkowych.

W rezultacie, w 2022 r. osiągnęliśmy wynik odsetkowy na poziomie niższym niż przed rokiem o ponad 10 %.

Nasza działalność biznesowa w 2022 r. była determinowana również koniecznością sprostania wymogom regulacyjnym w obszarze adekwatności kapitałowej. Realizując w minionych latach Program Postępowania Naprawczego na lata 2014-2019, Plan Ochrony Kapitału, czy w chwili obecnej Wewnętrzny Plan Naprawy na lata 2020-2023, znacząco poprawiliśmy wskaźniki adekwatności kapitałowej. Z uwagi na ograniczone możliwości wzmocnienia kapitałowego, w tym zwłaszcza poprzez dokapitalizowanie, intensyfikowaliśmy działania w zakresie optymalizacji wymogów kapitałowych. W rezultacie, w latach 2014-2022 kwota ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego obniżyła się niemal o połowę, a wskaźniki Tier I i TCR na koniec 2022 r. kształtowały się znacznie powyżej norm nadzorczych i nie odbiegały od poziomu osiąganego przez największe banki komercyjne.

Problemem dla nas pozostaje natomiast obowiązek spełnienia kolejnych nałożonych na sektor bankowy norm nadzorczych, tj. w zakresie wskaźnika dźwigni oraz utrzymania odpowiedniego poziomu funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL - minimum requirement for own funds and eligible liabilities). Są to wskaźniki oparte o miarę ekspozycji całkowitej, której poziom jest ściśle związany z wysokością sumy bilansowej. Bank jako Bank Zrzeszający, ze względu na uwarunkowany zewnętrznymi przepisami model biznesowy, pozbawiony jest możliwości swobodnego zarządzania jej istotną częścią, a tym samym kształtowania poziomu wskaźnika dźwigni i wskaźnika MREL-TEM.

Pomimo trudnego otoczenia, kontynuowaliśmy rozpoczętą przed kryzysem transformację cyfrową i technologiczną oraz realizowaliśmy projekty, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa działania i sprostanie oczekiwaniom klientów. Istotnym elementem transformacji jest wdrażany w Banku nowoczesny system centralny, bazujący na rozwiązaniach chmurowych, który stanowi kolejny krok w przyszłość nie tylko dla naszej instytucji, ale również dla klientów. Dzięki modułowej budowie systemu, możliwe będzie szybsze wprowadzanie do oferty nowych produktów i usług, a także pełna personalizacja oferty i funkcjonalności dopasowanych do potrzeb klientów.

Realizowaliśmy ponadto rozpoczęty w 2021 r. Program Transformacji BPS odNowa. Do projektu powołane zostały kolejne wewnętrzne zespoły eksperckie, zarządzane przez liderów i konsultantów zewnętrznych, które doskonałą wybrane procesy w istotnych obszarach funkcjonowania Banku, służące poprawie jakości pracy i obsługi klienta.

W 2022 r. kontynuowaliśmy także działania w spółkach, zgodnie z założeniami strategicznymi Grupy Kapitałowej. Prowadziliśmy prace mające na celu uporządkowanie sposobu zarządzania spółkami, jak również poprawę efektywności ich funkcjonowania. Realizowaliśmy rozpoczęte w latach poprzednich projekty, zmierzające do konsolidacji, likwidacji bądź sprzedaży niektórych spółek.

Zakładanym efektem prowadzonych działań jest uproszczenie struktury Grupy Kapitałowej Banku i w rezultacie poprawa rentowności poprzez eliminację podmiotów i procesów nieefektywnych.

Poniżej przedstawiamy podstawowe elementy bilansu, rachunku zysków i strat oraz wskaźniki sprawności działania Banku oraz Grupy Kapitałowej.

Tabela 1. Podstawowe dane finansowe Banku oraz Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2021	2022	2021	2022
Wybrane dane bilansowe				
Suma bilansowa	24 750 679	26 800 220	24 770 352	26 849 322
Zobowiązania wobec banków	19 813 086	22 413 021	19 814 855	22 414 552
Zobowiązania wobec klientów	3 431 198	2 946 563	3 257 828	2 854 971
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	382 753	389 372	385 425	391 637
Kapitał własny	917 052	832 882	903 716	816 220
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 018 774	7 059 808	7 430 302	6 413 279
Adekwatność kapitałowa²				
Fundusze własne	1 114 122	1 029 391	1 049 641	981 360
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	5 949 921	4 844 492	6 595 718	5 481 988
Współczynnik kapitału Tier I	14,0%	16,0%	11,7%	13,2%
Łączny współczynnik kapitałowy	18,7%	21,2%	15,9%	17,9%
Wskaźnik dźwigni	3,44%	2,96%	3,10%	2,71%
Wybrane elementy rachunku wyników				
Wynik na działalności podstawowej, w tym:	335 594	327 910	372 210	366 491
- wynik z tytułu odsetek	242 920	217 349	254 738	232 690
- wynik z tytułu prowizji	62 784	62 744	84 777	81 505
- wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	27 572	46 336	30 413	50 814
Ogólne koszty administracyjne	235 794	266 880	367 370	424 715
Wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych	0	-84 194	0	-84 194
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-70 994	-30 596	-68 222	-38 039
Wynik finansowy brutto	44 121	-36 253	55 301	-34 521
Wynik finansowy netto	32 610	-37 943	41 899	-37 708
Wybrane wskaźniki				
ROA netto ³	0,12%	-0,15%	0,16%	-0,15%
ROE netto ⁴	3,71%	-4,34%	4,87%	-4,38%
Wskaźnik C/I ⁵	67,20%	77,26%	75,02%	82,79%
Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w portfelu kredytowym ogółem	10,77%	11,12%	11,42%	11,96%
Wyszczególnienie				
Zatrudnienie i sieć				
Liczba zatrudnionych (w etatach), z tego:	1 545	1 512		
- w Centrali Banku BPS S.A.	523	492		
- w Oddziałach Banku	201	184		
- w jednostkach zależnych	821	836		

² adekwatność kapitałowa Grupy zawiera dane Banku oraz podmiotów zależnych, które zgodnie z Rozporządzeniem CRR podlegają konsolidacji ostrożnościowej obejmującej jedynie podmioty spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych

³ stopa zwrotu z aktywów (ROA), obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego

⁴ stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE) obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do kapitału własnego wyrażonego jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego

⁵ wskaźnik kosztów do dochodów (C/I) obliczony jako relacja ogólnych kosztów administracyjnych do wyniku na działalności podstawowej łącznie z wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej

Wyszczególnienie	Grupa Kapitałowa	
	2021	2022
Zrzeszenie BPS		
Liczba zrzeszonych banków spółdzielczych	316	307
Liczba współpracujących banków spółdzielczych	9	8

Nagrody i wyróżnienia

W 2022 r. wraz ze spółkami Grupy Kapitałowej prowadziliśmy konsekwentną budowę oferty produktowej opartej na nowoczesnych i atrakcyjnych cenowo usługach, dedykowanych do wybranych segmentów klientów. O wysokiej jakości i konkurencyjności proponowanych rozwiązań świadczą otrzymane w ubiegłym roku nagrody i wyróżnienia.

BPS Leasing i Faktoring otrzymał wyróżnienie - złote godło Laur Klienta. Tym razem – po wyróżnieniach w latach 2020 i 2021 – nagroda ta przyznana została Spółce w kategorii „Innowacyjna oferta leasingowa”. Laur Klienta to ogólnopolski projekt konsumencki, którego celem jest wyłanianie i nagradzanie najpopularniejszych produktów i marek w swoich kategoriach. Jury złożone z konsumentów oddaje głos w wielu kategoriach na ulubiony produkt, markę lub usługę.

Kredyty hipoteczne Banku niemal w każdym miesiącu 2022 r. znajdowały się w czołówkach rankingów przeprowadzanych przez ekspertów portalu Bankier.pl. Najczęściej wygrywaliśmy w rankingu ofert kredytów hipotecznych z 20 % wkładem własnym i okresowo stałą stopą procentową. Ponadto, w czerwcu i sierpniu ub.r. na podium, w rankingu depozytów dających najwyższy zysk w okresie kwartalnym i półrocznym, znalazła się Lokata 365.

Limitowana pionowa Karta Olimpijska VisaDebit zajęła 2 miejsce w plebiscycie Cashless Pay 2022 na najciekawsze rozwiązanie płatnicze. Była to karta dla klientów indywidualnych Banku i banków spółdzielczych Zrzeszenia BPS. Karta została wydana z okazji Zimowych Igrzysk Olimpijskich i swoim wyglądem nawiązywała do tego wydarzenia. Awers zdobiła maskotka olimpiady, czyli uroczka panda Bing Dwen Dwen w lodowym kombinezonie. Na drugą stronę, czyli tzw. rewers karty zostały przeniesione dane użytkownika.

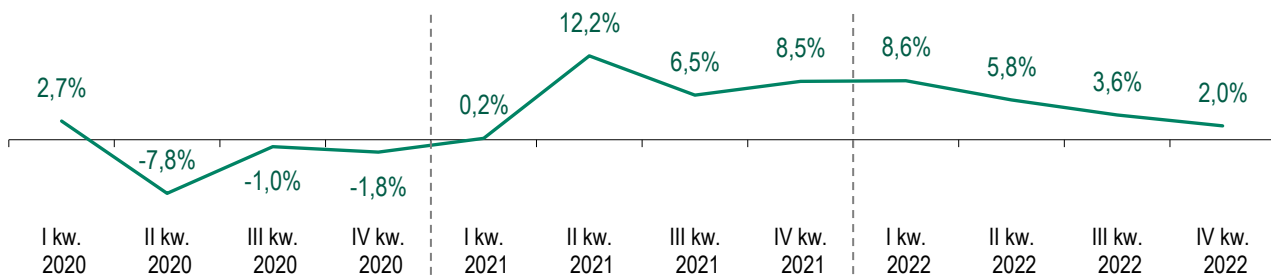
III. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

3.1. Otoczenie makroekonomiczne

Działalność Banku w 2022 r. była w głównej mierze determinowana przez sytuację makroekonomiczną w kraju i zagranicą oraz trendy występujące w sektorze bankowym.

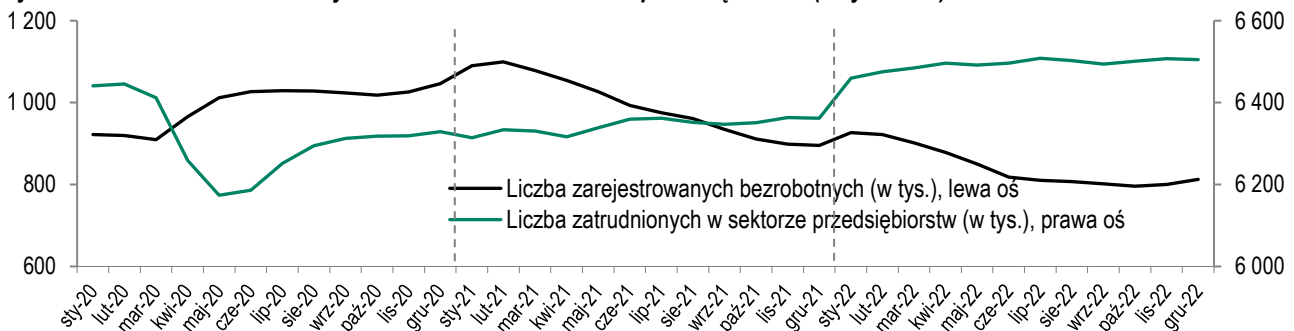
Słabnąca koniunktura

Zapoczątkowana w lutym 2022 r. otwarta agresja rosyjska na Ukrainę zaburzyła korzystne perspektywy koniunktury gospodarczej, związane z postępującym procesem odbudowy aktywności po pandemii. W efekcie, tempo rozwoju w 2022 r. spowolniło do 4,9 %, wobec 6,8 % w 2021 r. Największą zmianą w strukturze dynamiki PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za wyhamowanie tempa wzrostu o 1,9 pp. było zmniejszenie kontrybucji spożycia w sektorze gospodarstw domowych (o 1,8 pp.).

Rysunek 2. Cykl koniunkturalny w Polsce (zmiana % PKB, r/r)

Sytuacja na rynku pracy

Pomimo spowolnienia koniunktury gospodarczej, sytuacja na rynku pracy pozostała korzystna. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych kształtowały się na niższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2021 r. Obniżeniu bezrobocia w minionym roku sprzyjał dalszy, stabilny wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (o 2,4 % średniorocznie, wobec średniego przyrostu o 0,5 % w 2021 r.). Zwiększony popyt na pracę przełożył się na przyspieszenie tempa wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (w ujęciu nominalnym do 12,9 % średniorocznie, wobec 8,6 % w 2021 r.). Wysoka dynamika przeciętnych wynagrodzeń nie nadszła jednak za wzrostem cen konsumpcyjnych, co skutkowało obniżeniem realnych wynagrodzeń (po uwzględnieniu inflacji) o 1,4 % r/r).

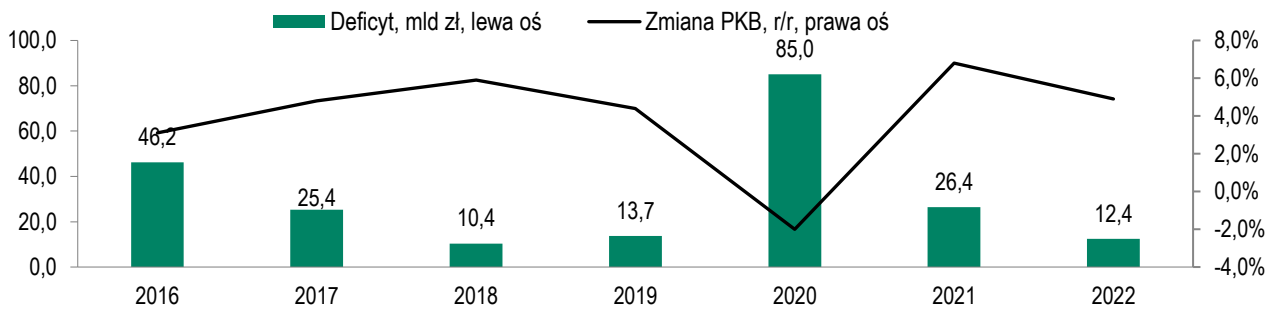
Rysunek 3. Liczba bezrobotnych i zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w tys. osób)

Inflacja

Bezpośrednią konsekwencją wojny w Europie Wschodniej było wprowadzenie przez społeczność międzynarodową sankcji wobec Rosji oraz skokowy wzrost cen surowców (m.in.: ropa, gaz, węgiel, pszenica), których kraj ten jest istotnym producentem. W ślad za podwyżką cen na globalnych rynkach towarowych, rósł również wskaźnik inflacji konsumenckiej, osiągając najwyższą wartość w październiku 2022 r. (17,9 % r/r). Czynnikiem zwiększającym dynamikę cen konsumpcyjnych w 2022 r. było w szczególności wysokie tempo wzrostu cen nośników energii (32,5 % r/r), paliw (25,2 % r/r) oraz żywności (16,6 %).

Finanse publiczne (budżet państwa)

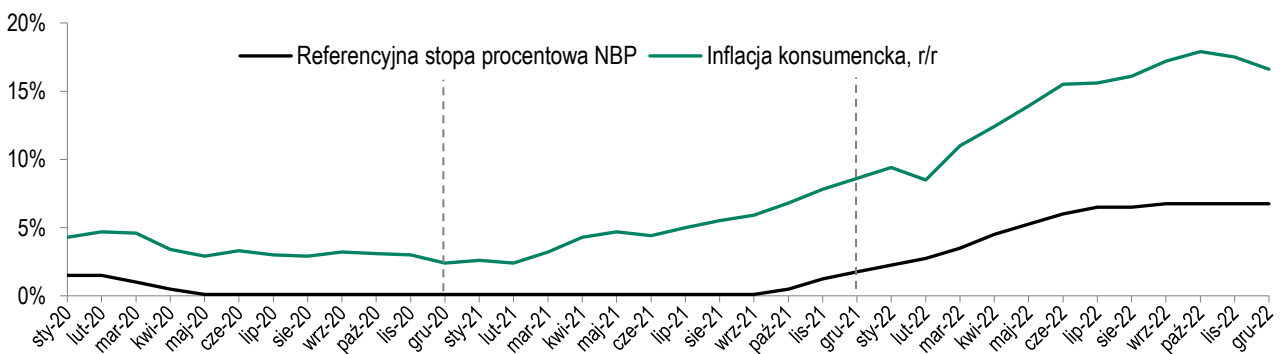
W 2022 r. dochody budżetu państwa zostały oszacowane przez resort finansów na poziomie 505,0 mld zł, wobec 494,8 mld zł w 2021 r. Wzrost dochodów ogółem (o 10,1 mld zł r/r) wynikał ze znaczącego wzrostu dochodów podatkowych (o 33,3 mld zł r/r), w tym wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych (o 17,8 mld zł r/r) oraz z podatku VAT (o 14,7 mld zł r/r), które zrekompensowały niższe wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (o 5,5 mld zł) oraz niższe wykonanie (o 23,6 mld zł r/r) dochodów niepodatkowych. Równocześnie, wydatki w 2022 r. były niższe niż przed rokiem o 3,8 mld zł. Wzrost dochodów (o 10,1 mld zł) w połączeniu ze zmniejszeniem wydatków ogółem (o 3,8 mld zł) ograniczył deficyt budżetowy do 12,4 mld zł, wobec 26,4 mld zł deficytu w 2021 r.

Rysunek 4. Deficyt budżetu państwa (w mld zł) na tle zmian PKB (%)

3.2. Ryunki finansowe

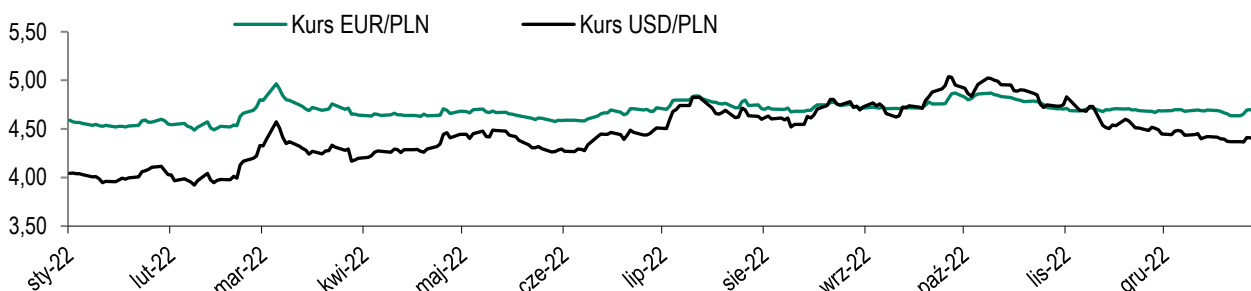
Rynek stopy procentowej

Kształtowanie się inflacji na najwyższym poziomie od ponad dwudziestu lat skłoniło władze monetarne w Polsce do podniesienia stóp procentowych NBP w 2022 r. łącznie o 5,00 pp. W efekcie, główna stopa procentowa osiągnęła na koniec roku 6,75 %, wobec 1,75 % na koniec 2021 r. Podwyższenie stóp procentowych NBP przełożyło się na poziom stawek rynkowych. Na koniec 2022 r. WIBOR 1M i WIBOR 3M ukształtowały się na poziomie odpowiednio 6,93 % oraz 7,02 %, wobec 2,23 % i 2,54 % na koniec 2021 r.

Rysunek 5. Stopa procentowa NBP a inflacja konsumentów

Rynek walutowy

W 2022 r. średni kurs EUR/PLN i USD/PLN wyniósł odpowiednio 4,69 zł i 4,46 zł. W porównaniu do roku poprzedniego złoty osłabił się wobec euro o 0,12 zł, natomiast wobec dolara o 0,60 zł. Wahania kursu złotego wobec głównych walut wynikały m.in. z pogorszenia sytuacji geopolitycznej w warunkach wojny w Europie Wschodniej, a także ze zmieniających się oczekiwań dotyczących polityki pieniężnej realizowanej przez władze monetarne w Stanach Zjednoczonych.

Rysunek 6. Kurs EUR/PLN i USD/PLN na fixingu NBP

3.3. Sytuacja sektora bankowego

Rok 2022 był okresem wyhamowania akcji kredytowej oraz osłabienia aktywności w segmencie depozytów. Wolumen należności sektora niefinansowego i budżetowego obniżył się o 0,2 % (wobec 4,4 % wzrostu w 2021 r.), z kolei tempo wzrostu depozytów spowolniło do 6,2 % (wobec 11,2 % przed rokiem), co doprowadziło do dalszego obniżenia relacji kredytów do depozytów (70,0 % na koniec 2022 r., wobec 74,5 % na koniec 2021 r.). Równocześnie, odnotowano wyraźną poprawę wyniku finansowego sektora bankowego, który na koniec 2022 r. osiągnął poziom 12,5 mld zł, wobec 6,0 mld zł przed rokiem. Pozytywny wpływ na wynik sektora miała przede wszystkim poprawa wyniku z tytułu odsetek (o 29,4 mld zł), a także z tytułu prowizji (o 1,3 mld zł), która zrekompensowała wzrost obciążeń związanych z wprowadzeniem tzw. wakacji kredytowych (15 mld zł) oraz rezerw na ryzyko prawne dotyczące mieszkaniowych kredytów walutowych (12 mld zł). W 2022 r. nastąpiła poprawa wskaźników adekwatności kapitałowej. Łączny współczynnik kapitałowy w sektorze bankowym na koniec 2022 r. wyniósł 19,47 % i w porównaniu do stanu na koniec 2021 r. wzrósł o 0,09 pp., natomiast współczynnik kapitału Tier I ukształtował się na poziomie 17,60 %, tj. wyższym niż na koniec 2021 r. o 0,20 pp.

IV. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

4.1. Czynniki zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w 2023 r.

Działalność Banku prowadzona jest wyłącznie na terytorium Polski, dlatego na nasze wyniki wpływ będą miały wydarzenia gospodarcze zachodzące w kraju oraz wydarzenia międzynarodowe mające wpływ na gospodarkę krajową.

Przyszła sytuacja gospodarcza jest obciążona dużą niepewnością, której głównym źródłem jest przedłużająca się wojna w Europie Wschodniej. Perspektywa zakończenia konfliktu, jego przebieg, a także skala zaburzeń aktywności ekonomicznej pozostają nieokreślone, co zwiększa ryzyko dla prognoz makroekonomicznych.

Koniunktura gospodarcza w Polsce pogorszy się, do czego przyczyniać się będzie:

- 1) wzrost niepewności geopolitycznej oraz zakłóceń w handlu międzynarodowym (w tym na rynku surowców energetycznych i produktów rolnych);
- 2) utrwalenie się negatywnych nastrojów zarówno przedsiębiorstw, jak i konsumentów, któremu towarzyszyć będzie kształtowanie się inflacji na wyraźnie podwyższonym poziomie;
- 3) spadek realnej siły nabywczej części gospodarstw domowych, w których nominalne tempo wzrostu wynagrodzeń nie zrekompensuje dwucyfrowej inflacji (średniorocznie);
- 4) wzrost niepewności na rynku pracy związany ze spadkiem inwestycji w gospodarce oraz przedłużającą się wojną w bezpośrednim sąsiedztwie Polski;
- 5) utrzymywanie się niskiej aktywności w segmencie kredytów w warunkach relatywnie wysokiego poziomu stóp procentowych NBP (6,75 %).

Wśród czynników ryzyka, które mogą pogłębić niekorzystne zjawiska w gospodarce w 2023 r. należy wymienić m.in.:

- 1) dalszą eskalację konfliktów w bezpośrednim otoczeniu Polski (Ukraina, Rosja, Białoruś), sprzyjającą m.in. występowaniu zawirowań na rynkach finansowych, zaburzeń w handlu zagranicznym (kolejne sankcje), a także znaczącemu osłabieniu koniunktury w Europie i przedłużaniu się okresu wysokiej inflacji;
- 2) wzrost niepewności na rynkach finansowych, spowodowany zwiększaniem deficytu i długu publicznego w celu finansowania zadań związanych z obronnością, opieką nad uchodźcami, jak również działań rekompensujących niektórym odbiorcom wzrost kosztów energii;
- 3) ewentualne kolejne zmiany poziomu stóp procentowych NBP, mające na celu ograniczenie presji inflacyjnej;
- 4) zmienne uwarunkowania w otoczeniu prawno-regulacyjnym, wpływające negatywnie na zyskowność sektora bankowego (orzecznictwo w sprawach dotyczących walutowych kredytów mieszkaniowych, potencjalne przedłużenie tzw. wakacji kredytowych);
- 5) wyraźne ograniczenie inwestycji współfinansowanych z funduszy europejskich, w warunkach braku transferu środków dla Polski z nowych mechanizmów związanych z odbudową unijnych gospodarek po pandemii (Krajowy Plan Odbudowy);
- 6) ponowne pogorszenie sytuacji epidemicznej, które może wymagać wprowadzenia długotrwałych administracyjnych ograniczeń aktywności gospodarczej.

4.2. Przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej w 2023 r.

Kluczowy wpływ na działalność i wyniki finansowe Banku w 2023 r. będą miały utrzymujące się niekorzystne uwarunkowania zewnętrzne i otoczenie regulacyjne. Niestabilność światowej gospodarki i spowolnienie gospodarcze oraz podwyższona inflacja, będą skutkowały ograniczoną aktywnością biznesową przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, a także spadkiem popytu na produkty kredytowe. Dodatkowo, dwucyfrowa dynamika wzrostu cen przełoży się na konieczność waloryzacji obowiązujących umów z dostawcami (m.in. w zakresie usług informatycznych oraz czynszów), wyższe koszty opłat eksploatacyjnych (m.in. wzrost cen energii elektrycznej, ciepłej, opału i paliwa) oraz wzrost kosztów wynagrodzeń (presja płacowa). Pomimo działań optymalizujących ponoszone wydatki, nie będzie możliwe utrzymanie ogólnych kosztów administracyjnych na poziomie sprzed roku, niemniej ich dynamika będzie niższa od prognozowanej średniorocznej inflacji.

Dodatkowo, nasza działalność biznesowa w 2023 r. będzie w dalszym ciągu determinowana koniecznością sprostania wymogom regulacyjnym w zakresie wskaźnika dźwigni oraz utrzymania odpowiedniego poziomu funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL). Dlatego też skala i kierunki prowadzonej działalności uzależnione będą od konieczności spełnienia tych wymogów regulacyjnych.

Pomimo trudnych warunków rynkowych, w 2023 r. planujemy dodatnie wyniki finansowe oraz kontynuację rozpoczętej przed kryzysem transformacji cyfrowej i technologicznej, która poprawi bezpieczeństwo oraz efektywność działania, jak również spełni rosnące oczekiwania klientów. Tak jak dotychczas naszym nadrzędnym celem będzie wspieranie zrzeszonych banków spółdzielczych i prowadzenie wspólnych działań biznesowych.

W 2023 r. kontynuowany będzie proces restrukturyzacji Grupy Kapitałowej celem pozostawienia jedynie spółek niezbędnych dla realizacji podstawowych celów strategicznych Banku, tj. wspierania stabilizacji i wzrostu Zrzeszenia.

V. DZIAŁALNOŚĆ BANKU BPS S.A.

5.1. Współpraca z bankami spółdzielczymi

Na koniec 2022 r. Bank zrzeszał 307 banków spółdzielczych, będących jednocześnie uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SOZ BPS). Współpracował ponadto z 8 bankami spółdzielczymi, a także z Bankiem Nowym BFG S.A. będącym następcą prawnym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego.

Od 1 grudnia 2022 r. w Zrzeszeniu BPS obowiązuje nowy wzór Umowy Zrzeszenia zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego. Tekst jednolity Umowy podpisało 306 zrzeszonych banków spółdzielczych. Nowe brzmienie Umowy transparentnie reguluje prawa i obowiązki wszystkich Członków Zrzeszenia, uwzględniając zmiany zachodzące w otoczeniu rynkowym i wyzwania stojące przed współczesną bankowością spółdzielczą.

Dokument określa m.in. zasady procedowania i realizacji projektów zrzeszeniowych, dzięki którym mogą być osiągnięte następujące cele:

- obniżenie kosztów wdrożenia usług, produktów,
- optymalizacja kosztów działania,
- zwiększenie przychodów banków spółdzielczych,
- pozyskiwanie nowych klientów,
- wspólna promocja produktów i usług,
- jednolity standard obsługi klienta.

W 2022 r. kontynuowaliśmy organizację w trybie zdalnym Programu Stażowego dla Kandydatów na Prezesów KOMPAS. Program cieszy się dużym zainteresowaniem wśród banków. Udział w nim to okazja do wymiany doświadczeń, ugruntowania wiedzy i informacji w zakresie współpracy z Bankiem Zrzeszającym, a także możliwość lepszego poznania się.

System Ochrony Zrzeszenia BPS

Od 2015 r. w Zrzeszeniu BPS funkcjonuje System Ochrony Instytucjonalnej, spełniający kryteria określone w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Rozporządzenia CRR).

Rolę jednostki zarządzającej Systemem pełni Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SSOZ BPS), której członkami są wszyscy uczestnicy SOZ BPS. Została ona wyposażona w odpowiednie uprawnienia ustawowe oraz umowne. Dysponuje środkami finansowymi, zgromadzonymi w ramach depozytu obowiązkowego i funduszu zabezpieczającego, przeznaczonymi na interwencję zapobiegającą utracie płynności i wypłacalności przez podmioty należące do Systemu. Na koniec grudnia 2022 r. depozyt obowiązkowy wpłacony przez uczestników SOZ BPS ukształtował się na poziomie 6,6 mld zł (z tego środki BS stanowiły kwotę 6,4 mld zł, natomiast Banku 0,2 mld zł). W ciągu roku depozyt obowiązkowy zwiększył się o 0,1 mld zł.

Fundusz zabezpieczający w danym kwartale powinien stanowić co najmniej 1,0 % kwoty środków gwarantowanych Uczestników Systemu Ochrony, objętych obowiązkowym systemem gwarantowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, według stanu na koniec poprzedniego kwartału. Źródłem funduszu zabezpieczającego są:

- składki wnoszone w tym celu przez Uczestników do SSOZ BPS;
- nadwyżka bilansowa SSOZ BPS w wysokości określonej przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni;
- wkłady pieniężne wnoszone przez uczestników, na zasadach określonych w Statucie SSOZ BPS;
- wpłaty z innych tytułów określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Według stanu na 31.12.2022 r. fundusz zabezpieczający dysponował kwotą 672,5 mln zł.

Produkty i usługi dla banków spółdzielczych

W 2022 r. wdrażaliśmy szereg projektów i rozwiązań produktowych, związanych z podniesieniem konkurencyjności zrzeszonych banków spółdzielczych.

Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- 1) kontynuację współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie udzielania portfelowych gwarancji spłaty kredytu, zmienionych w związku z mitygacją skutków pandemii COVID-19 (gwarancje KFG, PLD, FG POIR BIZNESMAX, AGRO).

W 2022 r. banki spółdzielcze podpisały 94 nowe porozumienia o współpracy umożliwiające korzystanie z gwarancji BGK oraz udzieliły 1 602 kredyty z gwarancjami BGK o łącznym wolumenie ok. 1,3 mld zł i gwarancją na poziomie 833 mln zł;

- 2) usprawnienie procesu zawierania konsorcjów bankowych, polegające m.in. na wprowadzeniu administratora zabezpieczeń dla transakcji konsorcjalnych, co pozwala znacznie zredukować liczbę zabezpieczeń oraz obniżyć koszty związane z ich ustanawianiem;
- 3) wdrożenie we współpracy z BGK nowego programu wspierającego projekty termomodernizacyjne, tj. kredytu z premią termomodernizacyjną z opcją grantu oraz kredytu z premią remontową. Zawarcie umowy z BGK wynikało z nowego podejścia do termomodernizacji w Polsce, określonego w Ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz centralnej ewidencji emisyjności budynków. Do końca 2022 r. zostało podpisanych w tym zakresie 11 porozumień z bankami spółdzielczymi;
- 4) zawarcie z BGK umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytu technologicznego i ekologicznego z premią BGK, finansowanych w ramach programu unijnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (nowa unijna perspektywa finansowania na lata 2021-2027). Przyznany budżet na udzielanie kredytów technologicznych wynosi 152 mln EUR, natomiast kredytów ekologicznych blisko 460 mln EUR.

Eksperci ds. współpracy z bankami spółdzielczymi

W 2022 r. kontynuowaliśmy prace w ramach powstałego w 2020 r. Zespołu ds. współpracy z bankami spółdzielczymi. Zespół składa się z ekspertów, będących mobilnymi doradcami, których zadaniem jest indywidualna pomoc w implementacji rozwiązań produktowych lub technologicznych na poziomie banków spółdzielczych oraz dobór produktów najlepiej odpowiadających potrzebom klientów danego banku spółdzielczego. Eksperci pracują bezpośrednio z BS-ami podczas indywidualnych spotkań i szkoleń w ich siedzibach, dążąc do zwiększania zakresu oferty produktowej i przychodów z prowadzonej działalności.

Działania promocyjne

W 2022 r. w celu poprawy pozycji konkurencyjnej banków spółdzielczych prowadziliśmy rozbudowane działania promocyjne. Komunikacja marketingowa Zrzeszenia BPS ukierunkowana była z jednej strony na budowanie świadomości marki banków spółdzielczych z Grupy BPS, jako wiarygodnego i stabilnego partnera, a zarazem instytucji zapewniającej

współczesne rozwiązania dla swoich klientów, z drugiej natomiast na wspieranie w pozyskiwaniu nowych klientów oraz zwiększaniu uproduktowania i lojalności obecnych. Działania te obejmowały:

- 1) kampanię marketingową z udziałem ambasadora marki Tomasza Jakubiaka - kucharza, ale przede wszystkim osobowości medialnej, znanej m.in. z programu MasterChef Junior, osobiście promującego lokalność;
- 2) kampanię zrzeszeniową opartą na kanale internetowym (dotarcie do 16 mln użytkowników i ponad 200 mln emisji) ze znaczącym wsparciem lokalnych placówek - wyklejanie witryn (ponad 650 placówek) oraz zaopatrzenie w materiały reklamowe;
- 3) promocję sprzedaży „Loteria na okrągło” obejmującą wszystkie produkty dla klientów indywidualnych oraz ekskluzywne promocje dla Zrzeszenia BPS, współorganizowane przez Bank i organizacje płatnicze Mastercard i Visa. Działania marketingowe w tym obszarze były uzupełniane akcjami motywacyjnymi dla pracowników sprzedaży;
- 4) prowadzenie serwisów: portalu mojbank.pl oraz profilu FB Jesteś u Siebie, które mają na celu budowanie pożądanego wizerunku oraz wspieranie pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów zrzeszeniowych;
- 5) uruchomienie usługi eKontakt (w ramach systemu Ferryt eWnioski), wspierającego pozyskiwanie kontaktów do placówek BS drogą internetową.

Realizacja rozliczeń

W ramach działalności zrzeszeniowej prowadziliśmy obsługę elektronicznych rozliczeń pieniężnych, krajowych oraz zagranicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. Centrum Rozliczeń Elektronicznych (CRE) Banku, w zakresie rozrachunków międzybankowych i międzyoddziałowych, obsługiwało rozliczenia 334 jednostek banków spółdzielczych i 14 jednostek Banku.

Liczba realizowanych transakcji z roku na rok systematycznie rośnie, w tym w szczególności transakcji realizowanych na zlecenie banków spółdzielczych. Poniżej przedstawiono zestawienie ilości przeprowadzonych w 2022 r. w Zrzeszeniu zleceń wysłanych i otrzymanych za pośrednictwem CRE-Elixir, Express-Elixir oraz SORBNET.

	2022 r.	Zmiana r.r.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez CRE-Elixir	215,3 mln szt.	1,2 mln szt.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez Express-Elixir	2,6 mln szt.	1,7 mln szt.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez SORBNET	272,0 tys. szt.	48,3 tys. szt.

W ubiegłym roku realizowaliśmy również transakcje walutowe klientów Banku oraz klientów zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych w 12 walutach za pośrednictwem przelewów SEPA, ekspresowych przelewów TARGET2 oraz tradycyjnych przelewów zagranicznych systemu SWIFT.

	2022 r.	Zmiana r.r.
Przekazy walutowe otrzymane	762,9 tys. szt.	-7,4 tys. szt.
Przekazy walutowe wysłane	235,8 tys. szt.	7,1 tys. szt.

Wrz z implementacją Dyrektywy PSD w UE rośnie popularność przekazów SEPA. Ze względu na niskie prowizje oraz szybki czas realizacji są najpopularniejszym typem rozliczeń dewizowych i stanowiły w 2022 r. 94,2 % wszystkich zleceń nominowanych w EUR.

	2022 r.	Zmiana r.r.
Przekazy wychodzące SEPA	197,6 tys. szt.	7,1 tys. szt.
Przekazy wpływające SEPA	712,9 tys. szt.	-6,1 tys. szt.

Karty bankowe i bankomaty

Oferta Banku w zakresie usług kartowych zawiera pełen wachlarz produktów. Należą do niej wydawnictwo i obsługa kart płatniczych, obsługa i rozliczanie bankomatów oraz rozliczanie terminali POS, oferowane we współpracy z IT Card S.A. Usługi te należą do najnowocześniejszych na rynku. Oferta kart płatniczych obejmuje karty debetowe i kredytowe, w wariantach dla klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych, w tym karty w technologii bezstykowej Visa payWave, MasterCard PayPass oraz Naklejka Zbliżeniowa Visa. Od listopada 2019 r. wszystkie karty wydawane są jako zbliżeniowe

oraz wszystkie karty (z wyjątkiem Naklejki) mogą być tokenizowane w urządzeniach mobilnych. Transakcje mobilne mogą być dokonywane przy udziale usługi Google Pay, Apple Pay, Visa Mobile, Xiaomi Pay, Fitbit Pay, Xiaomi Pay.

	2022 r.	Zmiana r.r.
Liczba kart debetowych w Zrzeszeniu	1 150,8 tys. szt.	40,7 tys. szt.
Liczba kart kredytowych w Zrzeszeniu	10,6 tys. szt.	-0,5 tys. szt.

Wraz ze wzrostem liczby wydanych kart, nastąpił przyrost realizowanych transakcji.

	2022 r.	Zmiana r.r.
Liczba zrealizowanych transakcji	205,0 mln szt.	30,0 mln szt.
Wartość zrealizowanych transakcji	34,6 mld zł	5,1 mld zł

W Zrzeszeniu BPS funkcjonują bankomaty wyposażone w technologię Finger Vein, umożliwiające wypłatę gotówki bez użycia karty, na podstawie układu naczyń krwionośnych palca. Terminale POS akceptują karty tradycyjne oraz bezstykowe i mobilne, a także umożliwiają realizowanie transakcji cashback.

Jednakże, z uwagi na wysoką cenę bankomatów, kosztów utrzymania urządzeń oraz rosnącego udziału transakcji bezgotówkowych, liczba urządzeń ma tendencję spadkową.

	2022 r.	Zmiana r.r.
Liczba bankomatów	2 027 szt.	-34 szt.
Liczba terminali POS	1 010 szt.	-10 139 szt.
Liczba Cash Advance	286 szt.	169 szt.

5.2. Działalność komercyjna Banku

Poprzez sieć liczącą 14 placówek sprzedażowych prowadzimy niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność komercyjną. Oferujemy szerokie spektrum rozwiązań finansowych, na które składają się produkty rozliczeniowe, kredytowe, skarbowe oraz związane z oszczędzaniem i inwestowaniem. Zapewniamy także dostęp do wachlarza usług dodatkowych, dostarczanych zarówno przez podmioty z Grupy Kapitałowej (leasing, faktoring, jednostki funduszy inwestycyjnych), jak i te zaczerpnięte z szerokiej oferty rynkowej (ubezpieczenia). Oferta produktowa na bieżąco dostosowywana jest do oczekiwań rynku – preferencji i potrzeb klientów, otoczenia konkurencyjnego, standardów rynkowych oraz wymogów regulacyjnych. W swojej działalności stosujemy podział klientów na następujące segmenty rynkowe:

- 1) klienci detaliczni;
- 2) klienci biznesowi w tym rolnicy;
- 3) jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Głównym kanałem dystrybucji jest sieć oddziałów własnych, uzupełniana dla wybranych segmentów przez pośredników finansowych.

Segment bankowości detalicznej

W ofercie dla klientów detalicznych posiadamy kompleksową gamę produktów oszczędnościowych, rozliczeniowych, kredytowych oraz kart płatniczych (wydawanych w ramach organizacji Mastercard i Visa) oraz płatności BLIK.

W 2022 r. rozwijaliśmy płatności mobilne dołączając do portfela możliwość płacenia opaskami Xiaomi Pay oraz wdrażając nowe na rynku rozwiązanie do płatności w Internecie Visa Mobile. Kontynuowaliśmy także akcje promocyjne wspierające wydawanie i użytkowanie kart płatniczych wśród obecnych i potencjalnych klientów. W ramach działań optymalizacyjnych i proekologicznych została wydłużona ważność plastiku dla kart debetowych z 3 do 5 lat.

Oferta kredytowa obejmuje kredyty hipoteczne, kredyty gotówkowe oraz karty kredytowe w systemach dwóch organizacji płatniczych Visa i Mastercard.

W 2022 r. kontynuowaliśmy promocję kredytów hipotecznych pod nazwą Promocja Intensywnie Zielona (PIZ), w ramach której nowością było włączenie kredytów hipotecznych oprocentowanych okresowo-stalą stopą w okresie 5 lat.

W lipcu 2022 r. wprowadziliśmy do oferty Gwarantowany Kredyt Mieszkaniowy, będący odpowiedzią na rządowy program wspierający osoby, które posiadają zdolność kredytową i stać je na spłatę kredytu hipotecznego, ale nie mają oszczędności na tzw. wkład własny⁶, który jest gwarantowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Dodatkową korzyścią produktu są także dopłaty rodzinne przy powiększaniu rodziny o drugie i kolejne dziecko.

W ramach oferty kredytów gotówkowych uczestniczyliśmy w Programie „Czyste powietrze”, służącym poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych, wdrażanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, we współpracy z funduszami wojewódzkimi. W ramach uczestnictwa w Programie oferowaliśmy kredyt gotówkowy Czyste Powietrze pozwalający uzyskać dotację, m.in. na:

- demontaż nieefektywnego źródła ciepła,
- zakup i instalację nowego źródła ogrzewania (np. pompa ciepła, gazowy kocioł kondensacyjny),
- podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- instalację wentylacji z odzyskiem ciepła,
- wymianę okien,
- ocieplenie budynku,
- instalację paneli fotowoltaicznych.

Spłata takiego kredytu zostaje w części pokryta z dotacji.

Oferta kredytów gotówkowych obejmowała także kredyty ekologiczne na finansowanie celów związanych z szeroko rozumianą zieloną transformacją, e-Gotówkę, tj. kredyt gotówkowy dostępny poprzez kanał zdalny oraz inne produkty gotówkowe z okresowymi promocjami dla aktualnych i nowych klientów Banku.

Prowadzimy ponadto działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, jako agent ubezpieczeniowy 7 towarzystw ubezpieczeniowych. Oferta w tym zakresie obejmuje ubezpieczenia na życie, majątkowe i komunikacyjne, przeznaczone dla klientów indywidualnych, biznesowych oraz sektora rolnego.

Segment bankowości biznesowej i JST

Oferta rachunków przeznaczonych dla klientów biznesowych dopasowana jest do segmentu wykonywanej działalności i jej specyfiki. Obsługujemy rachunki mikro, małych i średnich przedsiębiorców, rolników, wspólnoty mieszkaniowe, organizacje non-profit oraz jednostki sektora publicznego. Na koniec 2022 r. było 9 467 takich klientów.

Oferta dla wskazanych powyżej podmiotów obejmuje zarówno rachunki bieżące i pomocnicze, rachunki oszczędnościowe, rachunki lokacyjne – w PLN oraz w walutach obcych, jak i lokaty terminowe, dostępne w wielu okresach oraz kanałach sprzedaży.

Natomiast, w skład podstawowej oferty kredytowej wchodzi: kredyty w rachunku bieżącym, obrotowe odnawialne i nieodnawialne, inwestycyjne oraz zabezpieczone hipotecznie.

Dodatkowo, klienci biznesowi mogli korzystać z kredytów pomostowych, kredytów preferencyjnych, gwarancji bankowych oraz produktów pozwalających na zarządzanie ryzykiem walutowym. Natomiast we współpracy z podmiotem zależnym - BPS Leasing S.A. oferowany jest im leasing i faktoring.

Wspieramy ponadto klientów biznesowych, którzy odczuli skutki pandemii Covid-19 lub wojny w Ukrainie, udostępniając im mechanizmy pomocowe we współpracy z BGK oraz w ramach Tarczy Finansowej PFR.

Oferta produktowa w tym segmencie jest na bieżąco modyfikowana i dostosowywana do oczekiwań klientów, otoczenia rynkowego oraz zmian w przepisach prawa.

Naszym nadrzędnym celem jest zapewnienie klientom dostępu i możliwości korzystania z produktów w sposób prosty, wygodny i bezpieczny. Koncentrujemy się na dostarczaniu kompleksowych rozwiązań opartych o nowoczesne technologie oraz na cyfryzacji procesów biznesowych. Modyfikujemy procesy, upraszczamy i skracamy wymaganą dokumentację oraz rozwijamy kanały cyfrowe i ścieżki elektronicznego obiegu dokumentów.

W 2022 r. w obszarze klienta biznesowego:

- 1) dostosowaliśmy ofertę mieszkaniowych rachunków powierniczych do wymogów nowej ustawy deweloperskiej. Ważnym elementem wdrożenia była integracja z systemem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (UFG),

⁶ Zgodnie z Ustawą o gwarantowanym kredycie mieszkaniowym z dnia 1 października 2021 r.

- zapewniająca przesyłanie do UFG wszystkich wymaganych informacji o zmianach na rachunkach;
- 2) zainicjowaliśmy projekty zmierzające do przebudowy i usprawnienia procesu kredytowego wspierającego sprzedaż, które pozwolą na lepsze dopasowanie oferty i poprawę jakości obsługi klientów;
 - 3) wprowadziliśmy nowe rozwiązania elastycznego oraz kompleksowego finansowania klientów realizujących kontrakty,
 - 4) rozszerzyliśmy możliwość finansowania klientów biznesowych o dodatkowe waluty.

Za pośrednictwem bankowości elektronicznej klienci biznesowi, którzy otrzymali subwencję w ramach Tarczy 2.0 mieli możliwość złożenia wniosku o jej umorzenie. Proces ten zakończył się 15.01.2022 r. w przypadku MŚP oraz 28.02.2022 r. w przypadku mikroprzedsiębiorstw. W lipcu 2022 r. zostały udostępnione decyzje dotyczące rozliczenia subwencji.

W naszej ofercie dostępne było finansowanie w formie: kredytów oraz linii zabezpieczonych gwarancjami Banku Gospodarstwa Krajowego.

Klienci biznesowi korzystali z gwarancji udzielanych w ramach następujących programów:

- 1) KFG - de minimis – dla przedsiębiorców z segmentu MŚP;
- 2) Biznesmax - dla mikro, małych i średnich firm w ramach dwóch rodzajów pomocy publicznej: pomocy regionalnej lub pomocy de minimis;
- 3) AGRO – dla rolników i przedsiębiorców prowadzących działalność rolniczą;
- 4) Funduszu Gwarancji Płynnościowych - dla średnich i dużych podmiotów gospodarczych (do 30 czerwca 2022 r.).

W lipcu 2022 r. wprowadziliśmy nową gwarancję zaadresowaną do MŚP i dużych przedsiębiorstw, tzw. gwarancję kryzysową. Może ona zabezpieczać kredyty średnich i dużych przedsiębiorstw. Maksymalna kwota gwarancji to 200 mln zł, natomiast maksymalny okres jej udzielenia dla kredytów na finansowanie bieżącej działalności to 39 miesięcy, dla kredytów inwestycyjnych 72 miesiące oraz dla faktoringu odwrotnego 27 miesięcy. Gwarancja może być finansowana w złotych polskich i w walucie obcej.

5.3. Rynek pieniężny i kapitałowy

W ramach polityki inwestycyjnej w 2022 r., analogicznie jak w latach poprzednich, koncentrowaliśmy się na realizacji zadań zrzeczeniowych, głównie na obsłudze finansowej banków spółdzielczych, zagospodarowywaniu nadwyżek środków pieniężnych oraz zapewnianiu bezpieczeństwa płynnościowego Zrzeszenia z uwzględnieniem uwarunkowań makroekonomicznych oraz bieżącej sytuacji na rynku międzybankowym.

Środki pozyskane

Środki pozyskane przez Bank na rynku pieniężnym i kapitałowym na koniec 2022 r. wyniosły 22,7 mld zł i w porównaniu do stanu odnotowanego przed rokiem wzrosły o 2,6 mld zł. Powyższa sytuacja była przede wszystkim pochodną podwyżek stóp procentowych na rynkach finansowych, w wyniku czego lokaty w Banku Zrzeszającym stały się bardziej atrakcyjne. Natomiast wzrost salda depozytów krótkoterminowych związany był z prowadzeniem przez banki spółdzielcze polityki elastycznego zarządzania bieżącą płynnością, w związku z wybuchem wojny oraz pojawiającymi się pod koniec roku transferami z budżetu (dodatek węglowy).

Tabela 2. Środki pozyskane na rynku pieniężnym i kapitałowym (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Środki pozyskane*, z tego:	20 166 737	22 725 693	2 558 956	112,7%
Zobowiązania wobec banków spółdzielczych, z tego:	19 861 762	22 420 718	2 558 956	112,9%
- depozyty banków spółdzielczych**	19 784 946	22 343 903	2 558 957	112,9%
<i>bieżące</i>	2 237 500	3 555 210	1 317 710	158,9%
<i>terminowe</i>	17 547 446	18 788 693	1 241 247	107,1%
- obligacje zwykle niepodporządkowane	76 816	76 816	0	100,0%
Obligacje podporządkowane Banku	304 975	304 975	0	100,0%

* z wyłączeniem odsetek bilansowych oraz korekty wartości

** z wyłączeniem środków zgromadzonych na Funduszu Pomocowym

Środki angażowane

Środki angażowane w Banku Centralnym oraz na rynku pieniężnym i kapitałowym wyniosły łącznie 19,4 mld zł i w porównaniu do poziomu odnotowanego przed rokiem zwiększyły się o 3,1 mld zł.

Lokując pozyskane środki na rynku finansowym, stosowaliśmy przede wszystkim zasadę efektywnego i bezpiecznego zarządzania płynnością Zrzeszenia BPS, z uwzględnieniem wszystkich rekomendacji i regulacji nadzorczych. W 2022 r. zdecydowaną większość środków angażowaliśmy w instrumenty skarbowe, bądź papiery posiadające gwarancje Skarbu Państwa. Prowadziliśmy politykę inwestycyjną mając na uwadze ograniczanie ekspozycji narażonych na ryzyko stopy procentowej i walutowe, zgodnie z nałożonymi limitami zaangażowania.

Ponadto, z uwagi na wzrost stopy rezerwy obowiązkowej (z poziomu 2,00 % do 3,50 %), nastąpiło zwiększenie wymaganej do utrzymania w Zrzeszeniu rezerwy obowiązkowej (rachunki w Banku Centralnym).

Tabela 3. Środki angażowane w Banku Centralnym oraz na rynku pieniężnym i kapitałowym (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Środki angażowane, z tego:	16 343 950	19 425 629	3 081 679	118,9%
Rachunki bieżące i terminowe w Banku Centralnym	1 254 409	2 832 112	1 577 703	225,8%
Należności od innych banków, z tego:	814 834	581 356	-233 478	71,3%
- rachunki bieżące	514 286	149 453	-364 833	29,1%
- lokaty międzybankowe	283 022	415 415	132 393	146,8%
- należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	17 526	16 488	-1 038	94,1%
Dłużne papiery wartościowe	13 600 143	15 347 547	1 747 404	112,8%
Inwestycje kapitałowe i pozostałe instrumenty dłużne*	674 564	664 614	-9 950	98,5%

* jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych otwartych oraz Akcje Visa Inc.

Wielkość portfela instrumentów dłużnych determinowana jest wysokością pozyskanych pasywów, w tym głównie zobowiązań wobec banków spółdzielczych. W związku z powyższym przyrost w 2022 r. poziomu depozytów banków spółdzielczych spowodował zwiększenie stanu dłużnych papierów wartościowych (o 1,7 mld zł).

Wzrost zaangażowania odnotowano w przypadku bonów pieniężnych, co wynikało ze zwiększonego ich zakupu w środowisku rosnących rynkowych stóp procentowych (z uwagi na stosunkowo krótki termin zapadalności, stanowiły one bezpieczną lokatę środków pod względem ryzyka stóp procentowych), jak również z wpływów transferowych z budżetu państwa.

Inwestowanie środków w pozostałe papiery, przy bieżących ograniczeniach natury regulacyjnej było niecelowe z uwagi na niską ich rentowność.

Tabela 4. Stan dłużnych papierów wartościowych* (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Dłużne papiery wartościowe, z tego:	13 600 143	15 347 547	1 747 404	112,8%
Bony pieniężne	2 099 048	4 793 904	2 694 856	228,4%
Obligacje Skarbu Państwa	6 991 985	6 236 852	-755 133	89,2%
Obligacje komunalne	1 167 922	1 050 257	-117 665	89,9%
Obligacje komercyjne	59 860	49 448	-10 412	82,6%
Papiery banków komercyjnych	3 281 328	3 217 086	-64 242	98,0%

* dane zarządcze Banku

Stan inwestycji kapitałowych i pozostałych instrumentów dłużnych na koniec 2022 r. wyniósł 664,6 mln zł i w ciągu roku zmniejszył się o 10,0 mln zł.

Obniżenie zaangażowania odnotowano głównie w przypadku akcji Visa Inc. (o 20,7 mln zł), w efekcie sprzedaży w sierpniu 2022 r. części posiadanych przez Bank akcji (po uprzedniej konwersji akcji serii C na A). W portfelu Banku pozostały akcje serii C o wartości bilansowej 25,6 mln zł (według stanu na 31.12.2022 r.).

Wzrost bilansowego zaangażowania odnotowano natomiast w przypadku:

- 1) inwestycji w podmioty zależne i stowarzyszone (o 5,3 mln zł), z uwagi na częściowe rozwiązanie odpisów na Uzdrowiska Polskie FIZ AN (efekt wzrostu ich wartości rynkowej);
- 2) jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych FIO (o 8,9 mln zł), w wyniku wzrostu wyceny jednostek.

Tabela 5. Stan inwestycji kapitałowych* (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Inwestycje kapitałowe, z tego:	449 435	451 247	1 812	100,4%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	433 216	438 537	5 321	101,2%
Akcje mniejszościowe	15 050	11 540	-3 510	76,7%
Udziały mniejszościowe	1 169	1 170	1	100,1%
Pozostałe instrumenty dłużne, z tego:	225 129	213 366	-11 763	94,8%
Jednostki uczestnictwa w f-szach inwestycyjnych FIO	178 911	187 802	8 891	105,0%
Akcje Visa Inc.	46 218	25 564	-20 654	55,3%
Razem	674 564	664 613	-9 951	98,5%

* dane zarządcze Banku

VI. DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ SPÓŁKI GRUPY

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zapewniają kompleksową obsługę finansową poprzez udostępnienie klientom w jednym miejscu wystandaryzowanych produktów, zarówno dla klientów Banku, jak i zrzeszonych banków spółdzielczych.

BPS Leasing S.A. (BPS Leasing i Faktoring) – Spółka świadczy kompleksowe usługi leasingu środków trwałych oraz usługi faktoringowe dla klientów Grupy Kapitałowej i zrzeszonych banków spółdzielczych. Prowadzi aktywną sprzedaż leasingu klasycznego poprzez oddziały Banku oraz zrzeszone banki spółdzielcze. Oferta faktoringowa Spółki obejmuje finansowanie w ramach faktoringu z regresem (niepełnego), faktoringu bez regresu (pełnego) oraz faktoringu odwrotnego (finansowanie dostaw). Dodatkowo, Spółka zapewnia klientom usługi monitorowania i administrowania należnościami. Wykorzystuje m.in. efekty synergii kosztowych i sprzedażowych, które przyczynią się do szybszego rozwoju samej Spółki, jak również do trwałej odbudowy jej bazy kapitałowej umożliwiającej oferowanie konkurencyjnych, finansowych usług komplementarnych dla oferty Zrzeszenia BPS.

BPS TFI S.A. – Spółka zajmuje się tworzeniem otwartych i zamkniętych funduszy inwestycyjnych oraz ich zarządzaniem. Oferuje szeroki zakres funduszy inwestycyjnych różnych klas aktywów, programy systematycznego inwestowania i usługi z zakresu zarządzania portfelami – „Asset Management”. Ponadto, Spółka zajmuje się sprzedażą produktów zabezpieczenia emerytalnego, takich jak: Pracownicze Programy Emerytalne (PPE), Indywidualne Konta Emerytalne (IKE) i Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).

Dom Maklerski Banku BPS S.A. – oferuje usługi w zakresie wykonywania zleceń na regulowanym rynku giełdowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, na rynku Catalyst oraz New Connect. Swoją działalność prowadzi poprzez sieć Punktów Usług Maklerskich i za pośrednictwem Agenta Firmy Inwestycyjnej, gdzie Bank występuje w roli oferującego produkty Domu Maklerskiego, a faktyczne czynności maklerskie wykonuje DM, do którego trafiają zlecenia. Ponadto, w 2022 r. w związku z obowiązującymi przepisami związanymi z koniecznością dematerializacji akcji, obligacji i certyfikatów inwestycyjnych w KDPW, Dom Maklerski otwierał i prowadził rachunki aktywów niepublicznych.

Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o. – opracowuje rozwiązania IT dla podmiotów z Grupy Kapitałowej i banków spółdzielczych oraz zapewnia i administruje niezbędnymi systemami informatycznymi.

BPS Nieruchomości S.A. – podmiot świadczy usługi w zakresie obsługi administracyjnej, zarządzania nieruchomościami, a także prowadzi działalność w zakresie wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

Con-Finance Sp. z o.o. w likwidacji – powołana do prowadzenia restrukturyzacji wierzytelności. W 2022 r. Spółka postawiona w stan likwidacji.

FW Południe Sp. z o.o. – powołana do przygotowania, realizacji i bieżącej eksploatacji farm wiatrowych.

Uzdrowisko Iwonicz S.A., Zakład Leczniczy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A., Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A., Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A. – prowadzą działalność uzdrowską i sanatoryjną.

G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A. – spółki specjalnego przeznaczenia będące jednostkami stowarzyszonymi, powołanymi w celu inwestycji bezpośrednich i pośrednich na rynku nieruchomości komercyjnych.

BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o. – jednostka stowarzyszona zajmująca się świadczeniem usług najmu pomieszczeń oraz wyposażenia.

QRS Finanse S.A. w likwidacji – Spółka nie prowadzi działalności gospodarczej.

VII. ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNEJ

W 2022 r. przeznaczaliśmy na projekty IT kwotę 16,7 mln zł, tj. wyższą niż w roku poprzednim o 70 %. Wzrost wydatków na rozwój informatyczny był wynikiem podjętej w 2021 r. decyzji o wymianie systemu centralnego (Projekt CSB) oraz wdrożeniu zmian w dotychczasowej architekturze IT.

Projekt CSB ma charakter długoterminowy - planowany termin jego zakończenia przewidziany jest na II kw. 2024 r. W ramach powyższego projektu planujemy wymianę systemu finansowo - księgowego, bankowości elektronicznej i mobilnej, a także wdrożenie nowej Hurtowni Danych. Decyzja o wymianie systemu centralnego podyktowana była potrzebą uproszczenia dotychczasowej architektury Banku. Nowe rozwiązanie ma charakter modułowy, otwarty na integrację z systemami zewnętrznymi. W ramach projektu realizowane są prace obejmujące wdrożenie nowej platformy integracyjnej, wykorzystującej nowoczesne techniki wymiany danych (szyna ESB i API Gateway). Zdecydowaliśmy się na wdrożenie CSB poza infrastrukturą bankową, kierując się optymalizacją kosztową wynikającą z takiego modelu. Nowy system jest kliento-centriczny, co pozwoli w przyszłości prowadzić elastyczną politykę produktową i cenową. System posiada przyjazny interfejs użytkownika, pozwala na obsługę transakcji i dostęp do danych w trybie 24/7 oraz jest niezależny od procesu przetwarzania końca dnia, co przekłada się na ergonomię czasu pracy. Wdrażane rozwiązanie, między innymi w zakresie Hurtowni Danych pozwala na poszerzenie zakresu i ilości informacji zbieranych o klientach, ich aktywnościach, co przełoży się na elastyczne dostosowywanie modeli biznesowych do zmieniającego się rynku.

W 2022 r. kontynuowaliśmy prace w zakresie rozwoju platformy Ferryt, tj. platformy służącej do modelowania i kompleksowego zarządzania procesami biznesowymi w czasie rzeczywistym. W obszarze tym przygotowaliśmy:

- możliwość oferowania ubezpieczeń dla procesu eGotówki,
- proces udostępnienia bankom spółdzielczym usług AML (usługa przeciwdziałania praniu pieniędzy),
- integrację platformy Ferryt z Hurtownią Danych.

Realizując strategię rozwoju IT zamierzamy wykorzystać platformę Ferryt do obsługi kolejnych procesów obsługi klientów oraz procesów back office. Osiągnięciu tych celów sprzyjać będzie podjęta w 2022 r. decyzja o budowie centrum kompetencyjnego wewnątrz Banku.

Rok 2022 to okres intensywnych prac w obszarze modyfikacji systemów IT, mających przygotować Bank i Zrzeszenie do spełnienia szeregu nowych obowiązków wynikających z regulacji zewnętrznych (m.in.: Nowa Ustawa Deweloperska, Target2, rozszerzona sprawozdawczość do NBP w obszarze statystyki płatniczej, ustawa o Systemie Informacji Finansowej, wdrożenie wakacji kredytowych).

Jednocześnie, w 2022 r. realizowaliśmy inicjatywy technologiczne mające na celu modernizację infrastruktury bankowej, zmierzające do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, efektywności kosztowej oraz eliminowania przestarzałych elementów architektury IT w Banku i Zrzeszeniu.

W 2022 r. kontynuowaliśmy rozpoczęty w 2021 r. Program Transformacji BPS odNowa, mający na celu budowę instytucji opartej na cyfryzacji, nowoczesnej i bezpiecznej, przyjaznej dla klientów i pracowników, jednocześnie konkurencyjnej

rynkowo. Prace nad projektami zakończyły już cztery zespoły i w październiku ub.r. powołano kolejne. Łącznie w ramach Programu pracuje osiem zespołów projektowych, w najważniejszych obszarach funkcjonowania Banku. Należą do nich:

- 1) centralizacja sprawozdawczości obowiązkowej;
- 2) opracowanie procesu preofertowania kredytu gotówkowego klientom BS;
- 3) projekt CSB;
- 4) usprawnienie procesu legislacji;
- 5) opracowanie ścieżki wprowadzania innowacji i usprawnień;
- 6) automatyzacja i optymalizacja procesu sprzedaży kredytu hipotecznego;
- 7) udzielenie/odnowienie kredytu obrotowego dla klientów MŚP;
- 8) wyodrębnienie i stworzenie procesu sprzedaży „małych zaangażowań” dla klientów biznesowych.

Wszystkie projekty działają pod wspólnym „parasolem” i są jednolicie monitorowane. W ramach każdego projektu działa odrębny zespół składający się z pracowników Banku wyłonionych w wewnętrznej rekrutacji. Każdy z zespołów zarządzany jest przez Lidera i ma wsparcie konsultanta zewnętrznego oraz objęty jest opieką merytoryczną sponsora – jednego z członków Zarządu Banku. Postępy prac projektowych oceniane są na regularnych spotkaniach statusowych z Zarządem Banku.

Wszyscy pracownicy Banku są na bieżąco informowani o pracach zespołów projektowych i ich efektach.

VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

8.1. Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa definiuje ryzyko kredytowe jako niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, spowodowanych brakiem możliwości uregulowania w całości lub w części zobowiązań wobec podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Ryzyko kredytowe jest związane zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi (udzielone kredyty i pożyczki), jak również z pozabilansowymi zobowiązaniami, do których zalicza się gwarancje bankowe i niewykorzystane linie kredytowe. Identyfikacja ryzyka kredytowego i zarządzanie tym ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej, jak i w ujęciu portfelowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymanie tego ryzyka na bezpiecznym, zdefiniowanym w apetycie na ryzyko poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności i stabilności funkcjonowania Grupy Kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej realizowane jest m.in. poprzez:

- 1) właściwą ocenę ryzyka;
- 2) skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego zarówno wobec pojedynczego klienta, jak również całego portfela kredytowego;
- 3) ostrożnościowe podejście do ryzyka, polegające na:
 - a) identyfikacji oraz ocenie aktualnych i potencjalnych źródeł jego występowania,
 - b) preferowaniu płynnych zabezpieczeń o wysokiej wartości,
 - c) stosowaniu metod ograniczania ryzyka kredytowego generowanego przez ekspozycje kredytowe,
 - d) rekomendowaniu stosowania jednolitych zasad oceny ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej.

Bank, w granicach i na zasadach wynikających z obowiązującego prawa, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, kierując się regułami odnoszącymi się do nadzorowanych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

System zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej, który znajduje odzwierciedlenie w obowiązujących w Banku regulacjach, w szczególności w metodykach kredytowania i w modelach wyceny, ma charakter kompleksowy i jest zintegrowany z procesami operacyjnymi Banku. Zawiera elementy identyfikacji, pomiaru i oceny, prognozowania i monitorowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka kredytowego. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy jego pomiaru dostosowane są do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej oraz planowanej działalności przy uwzględnieniu otoczenia, w którym działa Grupa Kapitałowa. Proces ten odbywa się w ramach zdefiniowanych zakresów odpowiedzialności oraz z wykorzystaniem odpowiedniej infrastruktury informatycznej.

Funkcjonujące w Grupie Kapitałowej regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. analizy kredytowej i oceny ryzyka, podejmowania decyzji kredytowych, ustanawiania prawnych form zabezpieczeń kredytów oraz należności leasingowych, monitoringu ekspozycji oraz kredytobiorcy i zarządzania ryzykiem koncentracji.

Grupa Kapitałowa kontynuuje prace nad stałą optymalizacją procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w kierunku poprawy jego efektywności i bezpieczeństwa. Doskonalone są w szczególności procedury i narzędzia pomiaru i monitorowania ryzyka.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Grupa Kapitałowa kontynuowała i rozszerzała współpracę z instytucjami zewnętrznymi, oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym.

W zakresie portfela kredytowego Grupa Kapitałowa:

- 1) zarządzała ryzykiem koncentracji zaangażowań, zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów;
- 2) stosowała i monitorowała limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów, zabezpieczeń i walut;
- 3) identyfikowała koncentracje zaangażowań i dokonywała oceny poziomu ryzyka kredytowego, związanego z tymi koncentracjami;
- 4) raportowała jakość portfela kredytowego Banku oraz tych podmiotów Grupy Kapitałowej, których działalność obciążona jest ryzykiem kredytowym.

Ostrożnościowe kierunki zarządzania ryzykiem kredytowym oparte są o Politykę Kredytową, która jest opracowywana w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich parametrów minimalizujących skalę narażenia na ryzyko.

Polityka kredytowa odnosi się do poszczególnych segmentów biznesowych i portfeli kredytowych. Zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji obszarów występowania ryzyka, ich pomiaru oraz metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Grupę. Polityka kredytowa uwzględnia działania ograniczające potencjalne zagrożenie wynikające z otoczenia makroekonomicznego, w szczególności czynniki związane z trwającą wojną w Ukrainie, kryzysem energetycznym czy pandemią COVID-19 i ich oddziaływanie na jakość portfela, a także wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe. Analogiczne działania są podejmowane w spółkach zależnych.

Jakość portfela kredytowego Grupy Kapitałowej determinowana jest przede wszystkim bezpośrednim wpływem portfela kredytowego jednostki dominującej, tj. Banku BPS S.A.

Tabela 6. Jakość portfela kredytowego Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2021	2022	2021	2022
Kredyty brutto (w tys. zł)	9 417 592	8 413 185	9 408 242	8 396 763
Kredyty ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości (w tys. zł)	1 014 141	935 396	1 074 754	1 003 911
Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w kredytach ogółem brutto	10,77%	11,12%	11,42%	11,96%

Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości Grupy Kapitałowej według stanu na 31.12.2022 r. ukształtował się na poziomie 11,96 % i w ciągu roku wzrósł o 0,54 pp.

W podmiotach Grupy Kapitałowej, których działalność obciążona jest ryzykiem kredytowym kontynuowano prace nad nowelizacją regulacji i procedur dotyczących zasad oceny wiarygodności i zdolności kredytowej klientów w poszczególnych segmentach rynku, w tym nad Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym zarówno linii faktoringowej, jak i leasingowej, zasad monitorowania i klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz zasad zarządzania ryzykiem koncentracji i monitorowania zaangażowań. W okresach miesięcznych prowadzony był monitoring portfeli kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości.

W 2022 r. realizowaliśmy zalecenia wynikające ze znowelizowanej Rekomendacji S i Rekomendacji R Komisji Nadzoru Finansowego oraz Wytycznych EBA w sprawie udzielania i monitorowania kredytów.

Z uwagi na złagodzenie wpływu pandemii Covid-19 na gospodarkę i równoczesne pojawienie się nowego zagrożenia w postaci wojny w Ukrainie, dokonywaliśmy przeglądu i bieżących zmian w procesie kredytowym. Kontynuowaliśmy najistotniejsze działania, częściowo wprowadzone już w 2020 r., mitygujące ryzyko kredytowe oraz utrzymywaliśmy ostrożnościowe podejście do finansowania poszczególnych grup klientów, poprzez:

- 1) utrzymanie niższej maksymalnej kwoty finansowania dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 2) zwiększenie bufora na ryzyko zmiany stopy procentowej, stosowanego przy ocenie zdolności kredytowej;
- 3) utrzymanie zaostrzonych kryteriów przy uwzględnieniu dochodów z branż najbardziej dotkniętych skutkami gospodarczymi w związku z Covid-19, co podobnie jak w przypadku klientów korporacyjnych zostało złagodzone z końcem 2022 r.;
- 4) ograniczenie kwoty kredytu gotówkowego udzielanego klientom detalicznym za pośrednictwem przedsiębiorców, z którymi Bank podpisał umowę o współpracy.

W celu poprawy jakości oraz struktury portfela kredytowego, nasze działania w 2022 r. ukierunkowane były w szczególności na:

- 1) zmniejszanie akceptowalnego poziomu ryzyka dla nowych ekspozycji kredytowych, przy jednoczesnym zwiększaniu efektywności i kontroli nad procesem kredytowym;
- 2) zwiększanie skuteczności monitoringu w celu wcześniejszej identyfikacji pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i szybszego podejmowania działań o charakterze restrukturyzacyjnym, co pozwala na ograniczenie potencjalnych i rzeczywistych strat Banku;
- 3) bieżącą weryfikację sektorów gospodarki pod kątem ewentualnych ograniczeń finansowania;
- 4) ostrożne podejście do badania wiarygodności kredytowej nowych klientów - rozszerzenie zakresu weryfikacji klienta poprzez pozyskiwanie dodatkowych informacji do oceny stabilności źródła dochodu i obniżenie akceptowalnego poziomu obciążeń finansowych w relacji do dochodu;
- 5) kontynuację efektywności działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji;
- 6) dalsze ograniczanie ryzyka koncentracji, poprzez zmniejszenie wartości jednostkowych ekspozycji, zgodnie z wytycznymi określonymi w Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 7) skuteczną weryfikację wartości przyjmowanych przez Bank zabezpieczeń oraz optymalizację regulacji wewnętrznych w zakresie oceny ryzyka kredytowego.

8.2. Ryzyko płynności

Bank i Grupa Kapitałowa definiują ryzyko płynności jako zagrożenie utraty zdolności do terminowej realizacji zobowiązań i będącą jej skutkiem potencjalną konieczność dokonywania sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach lub ponoszenia dodatkowych kosztów pozyskania zewnętrznego finansowania.

Zarządzanie płynnością ma na celu zabezpieczenie jej poziomu dostosowanego do rzeczywistych i dających się przewidzieć potrzeb. Cel ten jest realizowany poprzez kształtowanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich i w głównych walutach obcych. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje zarządzanie płynnością bieżącą, średnio i długoterminową oraz plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych.

Płynność finansową Banku i Grupy Kapitałowej kształtują przede wszystkim środki deponowane przez banki spółdzielcze, które w istotnej części są angażowane przez Departament Skarbu w bezpieczne i płynne instrumenty dłużne emitowane przez Skarb Państwa i NBP. Źródłem finansowania aktywów Grupy Kapitałowej są ponadto depozyty bieżące i terminowe złożone przez klientów niebankowych, w szczególności stabilna część salda środków pozyskanych od osób prywatnych i podmiotów gospodarczych. Od poziomu stabilnej bazy depozytowej ściśle zależy rozwijanie obligacji kredytowego Banku, w tym portfela kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

Z uwagi na pełnią rolę Banku Zrzeszającego i fakt, że Bank jest największym uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, za szczególnie istotne uznawane jest zarządzanie ryzykiem płynności, w tym kształtowanie poziomu płynności w sposób gwarantujący spełnienie przez Bank wymogów w zakresie minimalnego poziomu miar nadzorczych, tj. LCR (wskaźnika dotyczącego wymogu pokrycia wypływów netto) i NSFR (wskaźnika stabilnego finansowania netto). Na potrzeby zabezpieczenia płynności członków Zrzeszenia BPS, Bank realizuje czynności, do których zalicza się w szczególności:

- 1) utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za BS na poziomie wymaganym przez NBP;
- 2) zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych BS;
- 3) sprzedaż zrzeszonym BS bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym;
- 4) dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od BS;
- 5) udzielanie lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, w ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności dokonywany jest pomiar, monitorowanie i raportowanie płynności finansowej, obejmujący:

- 1) dzienne analizy wpływów i wypływów środków ze złotowego rachunku nostro Banku w NBP, pozwalające na efektywne zagospodarowywanie środków, z uwzględnieniem konieczności utrzymania rezerwy obowiązkowej za Bank i zrzeszone BS na wymaganym poziomie;
- 2) wyliczanie na każdy dzień roboczy poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) codzienne opracowywanie raportów luki płynności, uwzględniających kalkulację wskaźników płynności dla wybranych horyzontów czasowych;
- 4) wyliczanie w trybie dziennym nadzorczych wskaźników płynności zarówno w ujęciu jednostkowym Banku, jak i skonsolidowanym za System Ochrony Zrzeszenia BPS, którego Bank jest uczestnikiem od grudnia 2015 r.;
- 5) dzienną analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 6) badanie płynności długoterminowej Banku.

Zapisy Regulaminu Finansowego Zrzeszenia oraz Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wprowadziły w Zrzeszeniu BPS depozyt obowiązkowy. Jego funkcjonowanie i utrzymywanie się relatywnie wysokiego salda depozytów bieżących i terminowych zrzeszonych BS stabilizowały w 2022 r. sytuację płynnościową Banku. Na potrzeby oceny sytuacji płynnościowej Zrzeszenia BPS, w oparciu o dane ze sprawozdawczości obligatoryjnej, Bank przeprowadzał analizy, obejmujące raportowanie podstawowych pozycji bilansowych Banku i zrzeszonych BS oraz szacunek poziomu nadzorczych miar płynności KNF za Zrzeszenie.

Na mocy decyzji KNF Bank został zwolniony z przestrzegania wymogu wskaźników LCR i NSFR na zasadzie indywidualnej i zobowiązany do dotrzymywania i sprawozdawania do NBP wymaganych ich minimalnych poziomów w ujęciu skonsolidowanym, tj. dla wskaźników kalkulowanych dla banków należących do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Na koniec 2022 r. nadzorcze wskaźniki płynności wyniosły:

	Wskaźniki skonsolidowane (Bank + 307 BS)	Wskaźniki jednostkowe (Bank)
LCR	293,39%	118,68%
NSFR	176,49%	128,74%

Szczególnie istotne z punktu widzenia zapewnienia adekwatnego do potrzeb poziomu płynności jest utrzymywanie przez Bank odpowiednio wysokiego salda aktywów płynnych, zabezpieczających realizację aktualnych i potencjalnie realnych potrzeb płynnościowych Banku i zrzeszonych BS oraz prowadzenie działalności w ramach zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko płynności. W 2022 r. średnia wartość aktywów płynnych Banku, w skład których wchodziły przede wszystkim łatwo zbywalne bony pieniężne i skarbowe papiery dłużne, wynosiła 13 662,8 mln zł, co stanowiło średnio około 120 % wymaganego minimalnego ich poziomu. Na koniec 2022 r. wartość środków płynnych wyliczona została na kwotę 14 337,2 mln zł, stanowiącą ponad 53 % aktywów ogółem Banku.

Na potrzeby oceny płynności, spółki Grupy Kapitałowej zobowiązane są do przekazywania do Banku miesięcznych raportów ekspozycji na to ryzyko, obejmujących zestawienie luki płynności i informacje o wewnętrznych miarach wykorzystywanych do oceny poziomu płynności finansowej w spółkach zależnych, takich jak:

- 1) wskaźnik bieżącej płynności, stanowiący relację majątku obrotowego do zobowiązań bieżących;
- 2) wskaźnik szybkiej płynności, będący relacją majątku obrotowego pomniejszonego o zapasy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe do zobowiązań bieżących.

W ramach comiesięcznej analizy dotyczącej ryzyka finansowego w działalności Banku przygotowywana była ocena sytuacji płynnościowej Grupy Kapitałowej, z uwzględnieniem danych Banku i spółek Grupy, prezentująca m.in. kształtowanie się dla Grupy Kapitałowej urealnionych wskaźników płynności (do 1, do 3 i do 12 miesięcy).

8.3. Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem rynkowym ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu zmiany parametrów rynkowych, w tym stóp procentowych, kursów walutowych i cen instrumentów finansowych oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen, na sytuację finansową Banku oraz Grupy Kapitałowej, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i atrakcyjności oferty skierowanej do klientów.

W procesie monitorowania ryzyka rynkowego stosowane są m.in.:

- 1) modele wartości zagrożonej VaR;
- 2) analizy wrażliwości BPV;
- 3) analizy scenariuszy, tzw. testy warunków skrajnych, w tym w szczególności testy zmiany wartości ekonomicznej kapitału, wykorzystujące scenariusze zdefiniowane w wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego.

Najważniejszym rodzajem ryzyka rynkowego identyfikowanym w działalności Banku i Grupy Kapitałowej jest ryzyko stopy procentowej, a najwyższy poziom ekspozycji z jego tytułu występuje w Banku. Na potrzeby analizy wrażliwości Banku na ryzyko stopy procentowej wykonywane są w szczególności oceny profilu ryzyka dla 3 jego kategorii, tj. ryzyka terminów przeszacowania, ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta. Pomiar narażenia Banku na ryzyko dokonywany jest w oparciu o analizy luki niedopasowania aktywnych i pasywnych pozycji bilansowych, z uwzględnieniem ich podziału według terminów przeszacowania, rodzaju stawek bazowych i waluty. Najistotniejszymi w działalności Banku z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym Banku i jego funduszach własnych są ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe.

Dla potrzeb kontroli ekspozycji na ryzyko walutowe Bank monitoruje poziom maksymalnej otwartej pozycji walutowej na koniec dnia oraz limit pozycji intraday. W 2022 r. wielkość pozycji walutowej Banku nie powodowała konieczności tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

W minionym roku skala działalności handlowej Banku, wyznaczona zgodnie z zasadami zdefiniowanymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, nie spełniała kryteriów działalności znaczącej. W związku z powyższym na koniec 2022 r. Bank nie wyliczał wymogów z tytułu pozycji w instrumentach dłużnych i kapitałowych, a ekspozycje wykazywane w kalkulacji ww. wymogów odpowiednio uwzględnił w wymogu z tytułu ryzyka kredytowego.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, ekspozycja Banku i Grupy Kapitałowej na ryzyko rynkowe podlega monitoringowi i ocenie, które są prowadzone w oparciu o cykliczne informacje przekazywane Bankowi przez spółki Grupy i raportowane Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej nie rzadziej niż kwartalnie, w ramach Systemu Informacji Kierownictwa.

8.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne w Banku oraz Grupie Kapitałowej definiuje się jako ryzyko poniesienia straty, wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach Grupy Kapitałowej jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez: obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji na zdarzenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania podmiotów.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

We wszystkich kwartałach 2022 r. większość wartości kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) dla Banku i pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej przyjmowała poziom akceptowalny. Definicje wskaźników opracowywano w oparciu o obserwację zmian profilu ryzyka operacyjnego w Banku oraz w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej. W 2022 r. przeprowadzono przegląd listy obowiązujących KRI, w wyniku którego zdefiniowano nowe wskaźniki oraz wprowadzono zmiany w już istniejących.

W celu zidentyfikowania potencjalnych zdarzeń operacyjnych, które mogą wystąpić w 2023 r., w IV kw. 2022 r. w Banku oraz spółkach z Grupy Kapitałowej przeprowadzono proces analiz scenariuszowych. Zdefiniowano działania mitygujące,

mające na celu zapobieganie wystąpieniu potencjalnych zdarzeń. Określono również możliwy wpływ zidentyfikowanych zagrożeń na inne podmioty Grupy Kapitałowej.

Mając na uwadze poprawę jakości i kompletności bazy zdarzeń operacyjnych, w 2022 r. w Banku dokonano dwukrotnie półrocznej kompleksowej rekonyliacji bazy zdarzeń operacyjnych z innymi źródłami danych. Przeprowadzono również comiesięczną rekonyliację danych z systemem finansowo-księgowym, kwartalną weryfikację zdarzeń nierozliczonych, a także bieżące konsultacje z komórkami i jednostkami organizacyjnymi na temat zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych. Komórka ds. ryzyka operacyjnego w Banku weryfikowała również prawidłowość ewidencji zdarzeń operacyjnych w spółkach zależnych na podstawie otrzymanych ze spółek raportów.

Podejmowano szereg działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego oraz łagodzenia skutków realizacji tego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej jest wspierany przez system informatyczny AZRO (Aplikacja Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym), służący do ewidencji zdarzeń operacyjnych, definiowania i wyliczania wartości KRI oraz przeprowadzania procesów samooceny ryzyka operacyjnego i analiz scenariuszowych.

Bank wylicza skonsolidowany wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego w Grupie Kapitałowej metodą wskaźnika podstawowego (BIA).

IX. DZIAŁALNOŚĆ RESTRUKTURYZACYJNO-WINDYKACYJNA

W 2022 r. kontynuowaliśmy strategię redukcji portfela kredytów „trudnych”, głównie poprzez realizację efektywnych działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych, co przełożyło się na wyższy o 26,6 mln zł poziom odzysków w stosunku do 2021 r. Łączna kwota redukcji portfela kredytów „trudnych” wynikająca z osiągniętych poziomów odzysków, uzdrowień, sprzedaży i spisania wyniosła 186,9 mln zł i była niższa o 131,5 mln zł niż w 2021 r.

	2022 r.*	Zmiana r.r.
Kwota odzysków	166,4 mln zł	26,6 mln zł
Kwota „uzdrowień” w wyniku restrukturyzacji	2,0 mln zł	-3,3 mln zł
Sprzedaż wierzytelności	0,2 mln zł	-57,9 mln zł
Spisania	18,3 mln zł	-97,0 mln zł
Razem	186,9 mln zł	-131,5 mln zł

* dane zarządcze Banku

Rok 2022 to rok znaczącego pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw i osób prywatnych wskutek agresji Rosji na Ukrainę, a także w wyniku utrzymującego się wysokiego poziomu wskaźnika inflacji, mającego bezpośredni wpływ na wyniki gospodarki w Polsce i na świecie.

W związku z powyższym stosowaliśmy środki pomocowe o charakterze restrukturyzacyjnym, między innymi poprzez proponowanie kredytobiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej zmian w harmonogramach spłaty poprzez ich wydłużenie.

Realizując rządowy program wakacji kredytowych udzielaliśmy wsparcia w postaci zawieszania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych osobom prywatnym posiadającym kredyty mieszkaniowe, które zawnioskowały o skorzystanie z tego rozwiązania.

X. SYTUACJA FINANSOWA BANKU

10.1. Aktywa Banku

Aktywa ogółem Banku na koniec 2022 r. wyniosły 26,8 mld zł i były wyższe od wielkości osiągniętej na koniec 2021 r. o 2,0 mld zł. Było to głównie rezultatem zwiększenia:

- stanu środków w kasie oraz w Banku Centralnym (o 1,6 mld zł), co było konsekwencją podwyższenia przez Radę Polityki Pieniężnej w dniu 8 lutego 2022 r. stopy rezerwy obowiązkowej (z poziomu 2,00 % do 3,50 %),
- portfela papierów wartościowych (o 1,7 mld zł), co wynikało ze wzrostu pozyskanych pasywów, w tym przede wszystkim depozytów banków spółdzielczych. W ramach instrumentów dłużnych odnotowano wzrost zaangażowania

w papiery wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (o 2,8 mld zł), przy równoczesnym spadku papierów wycenianych w zamortyzowanym koszcie (o 1,1 mld zł).

Tabela 7. Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 305 451	2 865 300	1 559 849	219,5%
Należności od innych banków	829 862	597 303	-232 559	72,0%
Pochodne instrumenty finansowe	150	1 444	1 294	962,7%
Papiery wartościowe, z tego:	13 841 491	15 573 625	1 732 134	112,5%
<i>przeznaczone do obrotu</i>	18 293	0	-18 293	-
<i>obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	226 129	262 953	36 824	116,3%
<i>wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody</i>	2 943 376	5 764 723	2 821 347	195,9%
<i>wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody</i>	15 219	11 711	-3 508	76,9%
<i>wyceniane w zamortyzowanym koszcie</i>	10 638 474	9 534 238	-1 104 236	89,6%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 018 774	7 059 808	-958 966	88,0%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	433 216	438 537	5 321	101,2%
Wartości niematerialne	31 315	33 127	1 812	105,8%
Rzeczowe aktywa trwałe	120 038	94 987	-25 051	79,1%
Pozostałe aktywa	170 382	136 089	-34 293	79,9%
Suma aktywów	24 750 679	26 800 220	2 049 541	108,3%

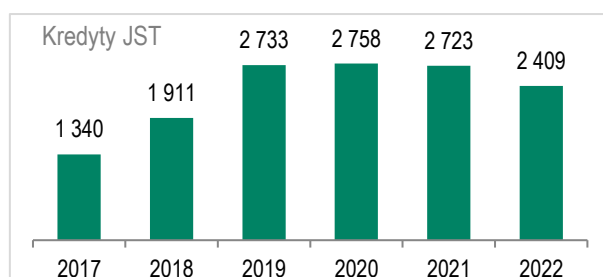
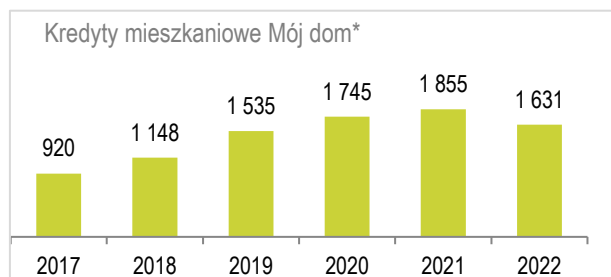
Kredyty i pożyczki udzielone klientom na koniec 2022 r. wyniosły 7,1 mld zł i w zestawieniu z wielkością uzyskaną na koniec 2021 r. zmniejszyły się o blisko 1,0 mld zł. Powyższa sytuacja była przede wszystkim konsekwencją obniżenia aktywności biznesowej klientów i rezygnacji bądź ograniczenia finansowania swojej działalności, jak również wcześniejszych spłat kredytów z uwagi na wzrost stóp procentowych, wysoką inflacją oraz niepewną sytuację geopolityczną.

Tabela 8. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, z tego:	8 018 774	7 059 808	-958 966	88,0%
w rachunku bieżącym	274 926	250 201	-24 725	91,0%
w rachunku kredytowym:	7 404 561	6 560 351	-844 210	88,6%
klienci korporacyjni	2 143 956	2 003 290	-140 666	93,4%
rolnicy	232 030	172 922	-59 108	74,5%
przedsiębiorcy indywidualni	154 897	111 051	-43 846	71,7%
osoby fizyczne	2 150 501	1 863 933	-286 568	86,7%
instytucje rządowe i samorządowe	2 723 177	2 409 155	-314 022	88,5%
skupione wierzytelności	166 401	121 310	-45 091	72,9%
pozostałe należności	172 886	127 946	-44 940	74,0%

Niekorzystna sytuacja makroekonomiczna wpłynęła również na spadek popytu na kredyty hipoteczne, w tym przede wszystkim na kredyty mieszkaniowe Mój dom, które w 2022 r. obniżyły się o 223,9 mln zł. Tendencja spadkowa w tym zakresie widoczna była w całym sektorze bankowym, gdzie odnotowano nie tylko obniżenie liczby wnioskodawców, ale również średniej kwoty wnioskowanego kredytu.

Od 2021 r. nastąpiło ponadto zmniejszenie portfela kredytów udzielanych Jednostkom Samorządu Terytorialnego, co było m.in. związane z wstrzymaniem przez samorządy realizacji niektórych inwestycji, wynikającym z sytuacji pandemicznej kraju, jak również mniejszym popytem na kredyty z uwagi na otrzymywane wsparcie finansowe ze Skarbu Państwa w ramach rządowych programów pomocowych.

Rysunek 7. Bilansowy stan kredytów (w mln zł)

* dane zarządcze Banku

10.2. Pasywa Banku

Suma bilansowa Banku w największym stopniu kształtowana jest przez zobowiązania wobec innych banków, które na koniec 2022 r. wyniosły 22,4 mld zł i stanowiły 83,6 % jej wartości. Na przestrzeni minionego roku odnotowano wzrost powyższych zobowiązań o 2,6 mld zł, wynikający ze zwiększenia poziomu depozytów głównych depozytariuszy Banku, tj. banków spółdzielczych.

Tabela 9. Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	41	2 039	1 998	4 973,2%
Zobowiązania wobec innych banków	19 813 086	22 413 021	2 599 935	113,1%
Pochodne instrumenty finansowe	43	1 324	1 281	3 079,1%
Zobowiązania wobec klientów	3 431 198	2 946 563	-484 635	85,9%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	382 753	389 372	6 619	101,7%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	206 506	215 019	8 513	104,1%
Kapitał własny ogółem	917 052	832 882	-84 170	90,8%
Suma zobowiązań i kapitału własnego	24 750 679	26 800 220	2 049 541	108,3%

Zobowiązania wobec podmiotów niebankowych ukształtowały się na poziomie 2,9 mld zł i w porównaniu do wielkości uzyskanej na koniec 2021 r. zmniejszyły się o 484,6 mln zł.

Obniżenie stanu depozytów było przede wszystkim konsekwencją:

- wycofywania środków przez klientów indywidualnych (głównie z rachunków oszczędnościowych Pol-Efekt i Konto Zasobne) oraz przez przedsiębiorców niefinansowych (z rachunków overnight i pomocniczych), z uwagi na niższe niż oferowane na rynku oprocentowanie (Bank w warunkach konkurencji cenowej na rynku nie prowadził walki o klienta oprocentowaniem depozytów);
- zmniejszenia środków na mieszkaniowych rachunkach powierniczych (MRP), z uwagi na:
 - zmianę zasad otwierania i prowadzenia rachunków, w związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2022 r. ustawy o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym (Bank uruchomił program do obsługi powyższych rachunków na nowych zasadach na początku października 2022 r.),
 - spadek zainteresowania zakupem nieruchomości na rynku pierwotnym, wynikający ze wzrostu stóp procentowych, wysokiej inflacji i zmiany zasad wyznaczania zdolności kredytowej, zgodnie z rekomendacją KNF.

Tabela 10. Zobowiązania w podziale na segmenty klientów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Zobowiązania wobec klientów niebankowych, z tego:	3 431 198	2 946 563	-484 635	85,9%
klienci korporacyjni	2 059 980	1 681 643	-378 337	81,6%
rolnicy	56 910	66 184	9 274	116,3%
przedsiębiorcy indywidualni	238 663	154 831	-83 832	64,9%
osoby fizyczne	842 804	694 699	-148 105	82,4%
instytucje rządowe i samorządowe	48 543	172 258	123 715	354,9%
pozostałe podmioty	184 298	176 948	-7 350	96,0%

Według struktury rodzajowej zobowiązań klientów niebankowych największą pozycję stanowią rachunki bieżące (70,5 %). Na koniec 2022 r. ich stan ukształtował się na poziomie 2,1 mld zł i w ciągu roku zmniejszył się o 0,8 mld zł. Wzrost natomiast odnotowano w przypadku depozytów terminowych (o 0,3 mld zł).

Tabela 11. Zobowiązania wobec klientów niebankowych według rodzaju (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Zobowiązania wobec klientów niebankowych, z tego:	3 431 198	2 946 563	-484 635	85,9%
rachunki bieżące	2 848 041	2 076 823	-771 218	72,9%
depozyty terminowe	522 765	793 216	270 451	151,7%
pozostałe zobowiązania, z tego:	60 392	76 524	16 132	126,7%
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	19 443	24 720	5 277	127,1%
– pozostałe	40 949	51 804	10 855	126,5%

Kapitał własny wyniósł 832,9 mln zł i w porównaniu do stanu uzyskanego na koniec 2021 r. zmniejszył się o 84,2 mln zł. Na spadek kapitału Banku wpłynęło przede wszystkim:

- wygenerowanie straty bilansowej za 2022 r. (-37,9 mln zł),
- obniżenie poziomu innych całkowitych dochodów (o 36,3 mln zł), na skutek pogorszenia wyceny dłużnych papierów wartościowych.

W II kw. 2022 r. Bank (realizując postanowienia Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 24 czerwca 2020 r.) dokonał odkupu 4 553 861 akcji własnych od podmiotów zależnych należących do Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego.

Zgodnie z decyzją ZWZ z kapitału zapasowego utworzono kapitał rezerwowy przeznaczony w całości na sfinansowanie nabywania akcji własnych. Bank będzie nabywać akcje własne od podmiotów zależnych należących do Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego. Nabyte przez Bank akcje własne mogą zostać przeznaczone w szczególności do dalszej odsprzedaży, wymiany lub mogą zostać umorzone na podstawie odrębnej uchwały Walnego Zgromadzenia Banku. Akcje mogą również zostać przeznaczone na inny cel określony uchwałą Zarządu Banku.

Szczegółowe informacje dotyczące posiadanych przez Bank akcji zawarte zostały w Rozdziale 13.2 Akcjonariat oraz w nocie 38 Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 r.

Zysk netto za 2021 r. w wysokości 32,6 mln zł, za zgodą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku BPS S.A., w czerwcu 2022 r. zasilili kapitał zapasowy.

Tabela 12. Kapitał własny Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Kapitał własny ogółem, z tego:	917 052	832 882	-84 170	90,8%
Kapitał zakładowy	455 625	455 625	0	100,0%
Akcje własne	0	-9 899	-9 899	-
Kapitał zapasowy	404 495	344 641	-59 854	85,2%
Inne całkowite dochody	10 307	-26 021	-36 328	-
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	-37 159	-37 159	0	100,0%
Wynik roku bieżącego	32 610	-37 943	-70 553	-
Kapitał rezerwowy	26 674	119 138	92 464	446,6%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	24 500	24 500	0	100,0%

10.3. Rachunek zysków i strat Banku

Bank w 2022 r. uzyskał ujemne **wyniki finansowe brutto i netto** w wysokości odpowiednio minus 36,3 mln zł i minus 37,9 mln zł, podczas gdy w 2021 r. były one dodatnie i wyniosły 44,1 mln zł i 32,6 mln zł.

Tabela 13. Wybrane elementy rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Wynik z tytułu odsetek	242 920	217 349	-25 571	89,5%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	62 784	62 744	-40	99,9%
Przychody z tytułu dywidend	2 318	1 481	-837	63,9%
Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	27 572	46 336	18 764	168,1%
Wynik na działalności podstawowej	335 594	327 910	-7 684	97,7%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	15 315	17 507	2 192	114,3%
Ogólne koszty administracyjne	235 794	266 880	31 086	113,2%
Wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych	0	-84 194	-84 194	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-70 994	-30 596	40 398	43,1%
Wynik finansowy brutto	44 121	-36 253	-80 374	-
Bieżący podatek dochodowy	2 182	-21	-2 203	-
Odroczony podatek dochodowy	-13 693	-1 669	12 024	12,2%
Wynik finansowy netto	32 610	-37 943	-70 553	-
Wynik finansowy brutto bez „wakacji kredytowych”, podwyższonych kosztów BFG, rezerwy na SSOZ oraz FWK	44 121	76 537	32 416	173,5%

Wygenerowanie przez Bank straty było przede wszystkim konsekwencją niezależnych od Banku obciążeń regulacyjnych wynikających z decyzji organów państwowych, w tym w szczególności dotyczących:

- wprowadzenia „wakacji kredytowych”, zgodnie z Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, umożliwiającą klientom zawieszenie przez okres do ośmiu miesięcy w latach 2022-2023 spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w PLN. Bank, oszacował utratę wartości kredytów hipotecznych i zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF 9), w lipcu 2022 r. obciążył wynik finansowy brutto kwotą 87,4 mln zł (w grudniu 2022 r. po okresowej weryfikacji poziomu partycypacji klientów korzystających z zawieszenia spłaty rat kredytu, kwota ta została skorygowana do wysokości 83,5 mln zł),
- poniesienia wyższych niż w 2021 r. kosztów z tytułu składek na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (o 10,5 mln zł), zgodnie z decyzją BFG z kwietnia 2022 r.,
- utworzenia w ciężar kosztów rezerwy z tytułu składek na fundusz pomocowy SSOZ (w łącznej kwocie 9,7 mln zł), które

zostaną wniesione w 2023 r. zgodnie z Uchwałą Walnego SSOZ. Uchwała ta jest realizacją zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącego zwiększenia funduszy pomocowych do kwoty odpowiadającej 1 % środków gwarantowanych, zgromadzonych na rachunkach bankowych uczestników SSOZ,

- wniesienia składek na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (w wysokości 9,1 mln zł), wynikających z Ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej.

Bez uwzględnienia kwot wynikających z: ustawowych „wakacji kredytowych”, podwyższonych kosztów związanych z BFG, rezerwy dotyczącej składki na fundusz pomocowy SSOZ oraz wpłat na FWK, wynik finansowy brutto na koniec 2022 r. wyniósł 76,5 mln zł, tj. był wyższy niż przed rokiem o 32,4 mln zł.

Wynik z tytułu odsetek w 2022 r. wyniósł 217,3 mln zł i był niższy od kwoty osiągniętej w 2021 r. o 25,6 mln zł. Było to głównie konsekwencją:

- 1) spadku rentowności aktywów odsetkowych Banku; znaczną część aktywów Bank lokuje w obligacje Skarbu Państwa, które przeszacowywane są dwa razy do roku. Wzrost stóp procentowych w IV kw. 2021 r. oraz w 2022 r., spowodował spadek dochodu generowanego na tym portfelu;
- 2) obniżenia portfela kredytowego; podwyżki stóp procentowych, wysoka inflacja oraz niepewna sytuacja geopolityczna (skutek wojny w Ukrainie i obaw przed nadchodzącą recesją gospodarczą) wpłynęły na obniżenie aktywności biznesowej klientów, a tym samym na ograniczenie lub rezygnację z finansowania swojej działalności. Spowodowały także spadek popytu na kredyty hipoteczne. W rezultacie, nastąpiło wyhamowanie akcji kredytowej oraz zmniejszenie poziomu portfela kredytowego i w następstwie spadek wyniku odsetkowego.

Wynik z tytułu prowizji i opłat w 2022 r. wyniósł 62,7 mln zł i ukształtował się na poziomie zbliżonym do uzyskanego w 2021 r. Odnotowano wzrost wyniku w pozycjach dotyczących:

- obsługi rachunków bankowych (o 3,0 mln zł), głównie w efekcie zwiększenia liczby założonych rachunków MRP (Mieszkaniowe Rachunki Powiernicze)⁷,
- rozliczeń pieniężnych (o 1,6 mln zł), na skutek zwiększonych wypłat gotówki na początku 2022 r. w związku z sytuacją wojenną,

przy równoczesnym obniżeniu wyniku w zakresie kredytów i pożyczek (o 2,6 mln zł), z uwagi na obniżenie portfela kredytowego Banku (m.in. mniejsza akwizycja i przedterminowe spłaty).

Tabela 14. Wynik z tytułu prowizji i opłat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Wynik z tytułu prowizji, z tego:	62 784	62 744	-40	99,9%
z tytułu kredytów i pożyczek	16 705	14 145	-2 560	84,7%
z tytułu obsługi rachunków bankowych	16 352	19 303	2 951	118,0%
z tytułu rozliczeń pieniężnych	20 539	22 163	1 624	107,9%
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	10 647	9 979	-668	93,7%
pozostałe	-1 459	-2 846	-1 387	195,1%

Przychody z tytułu dywidend w 2022 r. ukształtowały się na poziomie 1,5 mln zł i dotyczyły dywidendy otrzymanej od:

- KIR S.A. w kwocie 1,2 mln zł,
- Visa Inc. w kwocie 0,3 mln zł.

W roku 2021 Bank otrzymał dywidendę od KIR S.A. i VISA Inc. w łącznej wysokości 2,1 mln zł oraz od CRUZ Sp. z o.o. (125 tys. zł).

⁷ Od 1 lipca 2022 r. obowiązuje Ustawa z dnia 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym, zmieniająca zasady otwierania i prowadzenia mieszkaniowych rachunków powierniczych. W związku z powyższym do czerwca 2022 r. odnotowano znaczący wzrost sprzedaży powyższego produktu na dotychczasowych warunkach. W samym czerwcu 2022 r. zawarto 203 umowy MRP, podczas gdy średnia miesięczna z ostatnich 6 miesięcy wyniosła 35 umów.

Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany w 2022 r. wyniósł łącznie 46,3 mln zł i był korzystniejszy niż przed rokiem o 18,8 mln zł.

Tabela 15. Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez RZiS oraz wynik z pozycji wymiany	2 860	32 999	30 139	1 153,8%
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez RZiS	24 712	13 337	-11 375	54,0%
Razem	27 572	46 336	18 764	168,1%

Poprawa wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez RZiS oraz z pozycji wymiany była przede wszystkim rezultatem odnotowania korzystniejszego wyniku z wyceny:

- instrumentów finansowych związanych z zaangażowaniem w akcje VISA Inc.,
- jednostek uczestnictwa posiadanych przez Bank w funduszach otwartych.

Odnotowano natomiast niższy niż w 2021 r. wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, co było wynikiem niższej niż przed rokiem sprzedaży części portfela obligacji Skarbu Państwa.

Szczegółowe dane dotyczące wyniku na operacjach finansowych zawarte zostały w notach 7 i 8 Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 r.

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej Banku za 2022 r. wyniósł 17,5 mln zł i ukształtował się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim o 2,2 mln zł. Było to głównie rezultatem zaewidencjonowania przychodów ze sprzedaży nieruchomości po zlikwidowanych placówkach w Ełku, Częstochowie i Krakowie oraz uzyskania korzystniejszego wyniku z działalności windykacyjnej.

Ogólne koszty administracyjne wygenerowane w 2022 r. wyniosły 266,9 mln zł i w porównaniu do poniesionych w 2021 r. były wyższe o 31,1 mln zł.

Tabela 16. Ogólne koszty administracyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Ogólne koszty administracyjne, z tego:	235 794	266 880	31 086	113,2%
Koszty świadczeń pracowniczych	93 683	91 595	-2 088	97,8%
Koszty rzeczowe	75 462	81 658	6 196	108,2%
Wpłaty na rzecz BFG i KNF	24 734	35 042	10 308	141,7%
Wpłaty na rzecz SSOZ BPS	7 147	15 519	8 372	217,1%
Wpłaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	0	9 067	9 067	-
Koszty Rzecznika Finansowego	200	196	-4	98,0%
Podatki i opłaty oraz koszty usług KIR	1 820	1 714	-106	94,2%
Amortyzacja	32 748	32 089	-659	98,0%

Wzrost kosztów odnotowano przede wszystkim w zakresie:

- 1) wpłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (o 10,3 mln zł), w wyniku decyzji BFG o podwyższeniu w 2022 r. składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji dla całego sektora bankowego o 66 %. Bank w 2022 r. wniósł opłatę w wysokości 32,2 mln zł, podczas gdy w 2021 r. była to kwota 21,6 mln zł;
- 2) opłat na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców (o 9,1 mln zł), na podstawie zapisów uchwalonej w lipcu 2022 r. Ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom. Wysokość składki uzależniona jest od wielkości portfela kredytów mieszkaniowych, w przypadku których opóźnienie w spłacie

kapitału lub odsetek przekracza 90 dni. Rada FWK, na podstawie danych otrzymanych z KNF wyliczyła, że kredytodawcy powinni w 2022 r. zasilić Fundusz kwotą 1,4 mld zł, z tego składka dla Banku została wyznaczona w wysokości 9,1 mln zł;

- 3) wpłat na rzecz SSOZ BPS (o 8,4 mln zł), na skutek utworzenia w 2022 r. rezerwy w wysokości 9,7 mln zł, wynikającej z Uchwały Walnego Zgromadzenia SSOZ z dnia 14 grudnia 2022 r. Uchwała ta realizuje zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące zwiększenia funduszy pomocowych do kwoty odpowiadającej 1 % środków gwarantowanych, zgromadzonych na rachunkach bankowych uczestników SSOZ;
- 4) kosztów rzeczowych (o 6,2 mln zł), w tym głównie:
 - a) informatycznych, w wyniku rosnącej liczby systemów i aplikacji niezbędnych do zapewnienia niezakłóconej realizacji procesów biznesowych, wzrostu stawek za obsługiwane wyposażenie oraz zwiększony zakres prac wspierających komponenty infrastruktury IT Banku przez CRUZ,
 - b) utrzymania i wynajmu budynków i lokali, z powodu wzrostu kosztów najmu powierzchni Centrali i oddziałów Banku, kosztów usług serwisowych, energii cieplnej i opałowej oraz usług w zakresie ochrony budynków,
 - a) doradztwa finansowego, wynikające z dostosowania działalności Banku do zmian przepisów prawa oraz związanych z analizą rynkową dostępnych narzędzi i infrastruktury w obszarze wspólnych projektów Zrzeszenia.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe za 2022 r. wyniósł minus 30,6 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej za 2021 r. był korzystniejszy o 40,4 mln zł.

Poprawę wyniku odnotowano przede wszystkim w zakresie kredytów i pożyczek, w efekcie znaczących spłat wierzytelności z portfela niepracującego skutkujących rozwiązaniem rezerw, jak również wdrożonych w styczniu 2022 r. zmian metodologicznych, polegających na zmianie sposobu definiowania przesłanek istotnego wzrostu ryzyka, co przełożyło się na dużą migrację ekspozycji z koszyka 2 do koszyka 1.

Tabela 17. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, z tego:	-70 994	-30 596	40 398	43,1%
kredyty i pożyczki oraz inne należności od klientów i banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-71 657	-37 271	34 386	52,0%
papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-1 746	-3 933	-2 187	225,3%
papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-121	217	338	-
inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	4 384	8 312	3 928	189,6%
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-1 891	2 164	4 055	-
pozostałe	37	-85	-122	-

XI. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ

11.1. Aktywa Grupy Kapitałowej

Na koniec 2022 r. aktywa ogółem Grupy Kapitałowej wyniosły 26,8 mld zł i były wyższe od wielkości odnotowanej na koniec 2021 r. o 2,1 mld zł.

Wielkość i struktura aktywów Grupy Kapitałowej determinowana jest poziomem aktywów jednostki dominującej, tj. Banku BPS S.A. W 2022 r. nastąpiło przede wszystkim zwiększenie stanu:

- 1) papierów wartościowych (o 1,7 mld zł), w efekcie wzrostu pozyskanych pasywów, w tym głównie depozytów banków spółdzielczych;
- 2) środków w kasie oraz w Banku Centralnym (o 1,6 mld zł), w rezultacie podwyższenia przez Radę Polityki Pieniężnej stopy rezerwy obowiązkowej.

Zmniejszenie aktywów odnotowano natomiast w przypadku kredytów i pożyczek udzielonych klientom (o 1,0 mld zł), przede wszystkim na skutek mniejszej ich sprzedaży, wynikającej z pogorszenia sytuacji finansowej klientów (konsekwencja wzrostu stóp procentowych, wysokiej inflacji i niepewnej sytuacji geopolitycznej).

Tabela 18. Aktywa Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 305 464	2 865 305	1 559 841	219,5%
Należności od innych banków	850 063	625 655	-224 408	73,6%
Pochodne instrumenty finansowe	150	1 444	1 294	962,7%
Należności z tytułu leasingu finansowego	555 063	603 167	48 104	108,7%
Papiery wartościowe	13 884 617	15 601 171	1 716 554	112,4%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 430 302	6 413 279	-1 017 023	86,3%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	15 181	14 792	-389	97,4%
Zapasy	10 978	13 132	2 154	119,6%
Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne oraz wartości niematerialne	495 924	485 353	-10 571	97,9%
Pozostałe aktywa	222 610	226 024	3 414	101,5%
Aktywa razem	24 770 352	26 849 322	2 078 970	108,4%

11.2. Pasywa Grupy Kapitałowej

Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej były środki ulokowane w Banku przez zrzeszone banki spółdzielcze. Na przestrzeni minionego roku odnotowano zwiększenie poziomu powyższych zobowiązań, co było w głównej mierze efektem podwyżek stóp procentowych i wzrostu oprocentowania lokat w Banku Zrzeszającym, jak również zwiększenia środków klientów banków spółdzielczych pod koniec roku z uwagi na otrzymywane dotacje z budżetu Państwa (dodatki węglowe).

W ciągu 2022 r. odnotowano natomiast zmniejszenie stanu zobowiązań wobec klientów o 402,9 mln zł, w konsekwencji wycofywania środków przez klientów z uwagi na niższe niż oferowane na rynku oprocentowanie.

Według stanu na 31.12.2022 r. kapitał własny Grupy Kapitałowej wyniósł 816,2 mln zł i w ciągu roku obniżył się o 87,5 mln zł (głównie konsekwencja straty bilansowej).

Tabela 19. Pasywa Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	41	2 039	1 998	4973,2%
Zobowiązania wobec innych banków	19 814 855	22 414 552	2 599 697	113,1%
Pochodne instrumenty finansowe	43	1 324	1 281	3079,1%
Zobowiązania wobec klientów	3 257 828	2 854 971	-402 857	87,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	385 425	391 637	6 212	101,6%
Pozostałe zobowiązania	392 987	352 594	-40 393	89,7%
Rezerwy	15 457	15 985	528	103,4%
Zobowiązania razem	23 866 636	26 033 102	2 166 466	109,1%
Kapitał własny ogółem	903 716	816 220	-87 496	90,3%
Pasywa razem	24 770 352	26 849 322	2 078 970	108,4%

11.3. Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej

Grupa Kapitałowa w 2022 r. wygenerowała stratę brutto w wysokości 34,5 mln zł oraz netto w kwocie 37,7 mln zł. Było to konsekwencją odnotowania ujemnych wyników finansowych przez jednostkę dominującą, tj. Bank BPS S.A. na skutek obciążeń regulacyjnych wynikających z decyzji organów państwowych.

Tabela 20. Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2021	2022	Zmiana 2022-2021	Dynamika 2022/2021
Wynik z tytułu odsetek	254 738	232 690	-22 048	91,3%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	84 777	81 505	-3 272	96,1%
Przychody z tytułu dywidend	2 282	1 482	-800	64,9%
Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	30 413	50 814	20 401	167,1%
Wynik na działalności podstawowej	372 210	366 491	-5 719	98,5%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	117 472	146 525	29 053	124,7%
Ogólne koszty administracyjne	367 370	424 715	57 345	115,6%
Wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych	0	-84 194	-84 194	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów	-68 222	-38 039	30 183	55,8%
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	1211	-589	-1 800	-
Wynik finansowy brutto	55 301	-34 521	-89 822	-
Bieżący podatek dochodowy	1 313	-946	-2 259	-
Odroczony podatek dochodowy	-14 715	-2 241	12 474	15,2%
Wynik finansowy netto, z tego:	41 899	-37 708	-79 607	-
przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	41 605	-38 908	-80 513	-
przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	294	1 200	906	408,2%

Wzrost/spadek poszczególnych pozycji wyniku na działalności podstawowej Grupy Kapitałowej, uzależniony był w zasadniczej większości od wzrostu czy spadku tych pozycji w jednostce dominującej (opis zawarty w Rozdziale 10.3 Rachunek zysków i strat Banku).

W Grupie Kapitałowej w 2022 r. odnotowano natomiast znaczne zwiększenie pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto (o 29,1 mln zł), co związane było m.in. z uzyskaniem wyższych przychodów ze sprzedaży towarów i usług z działalności uzdrowiskowej (wznowienie działalności po okresie częściowego lockdownu w 2020 r. i w 2021 r.), jak również ze sprzedaży składników majątku trwałego i obrotowego oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Ogólne koszty administracyjne Grupy Kapitałowej w 2022 r. wyniosły 424,7 mln zł i przekroczyły wielkość uzyskaną w roku poprzednim o 57,3 mln zł. Było to przede wszystkim wynikiem poniesienia wyższych opłat obowiązkowych (BFG, SSOZ oraz FWK) oraz kosztów rzeczowych (skutek wzrostu inflacji i w rezultacie kosztów utrzymania).

XII. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

W roku 2022 funkcjonowanie systemu zarządzania kapitałem w Banku oraz Grupie Kapitałowej opierało się na poniższych regulacjach zewnętrznych:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej: Rozporządzenie CRR);
- 2) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (dalej: Ustawa Makro);
- 3) Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (dalej: Ustawa);
- 4) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 5) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego;

- 6) Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

Adekwatność kapitałowa Grupy Kapitałowej zawiera dane Banku oraz podmiotów zależnych, które zgodnie z Rozporządzeniem CRR podlegają konsolidacji ostrożnościowej, obejmującej jedynie podmioty spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych. Z konsolidacji ostrożnościowej wyłączone są podmioty, których łączna wartość aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa niż 10 mln EUR.

W Banku oraz Grupie Kapitałowej istnieje udokumentowany proces zarządzania adekwatnością kapitałową i monitorowania kapitału, obejmujący: pomiar, monitorowanie, raportowanie, limitowanie i kontrolę adekwatności kapitałowej, efektywną alokację kapitału oraz procedury awaryjne. Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie wymogów wynikających z obowiązujących przepisów zewnętrznych, jak również zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania i stabilnego rozwoju Grupy Kapitałowej oraz kompleksowej obsługi zrzeszonych banków spółdzielczych w ramach pełnionej przez Bank funkcji zrzeszeniowej.

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej są współczynniki kapitałowe uwzględniające przepisy Rozporządzenia CRR oraz Ustawy Makro.

Minimalne współczynniki kapitałowe obowiązujące Bank i Grupę Kapitałową na 31.12.2021 r. oraz 31.12.2022 r. kształtowały się następująco:

	2021	2022
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	7,10%	7,25%
Współczynnik kapitału Tier I (T1)	8,60%	8,75%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	10,60%	10,75%

Powyższe wskaźniki uwzględniały następujące wymogi:

	2021	2022
Minimalny poziom wynikający z Rozporządzenia CRR:		
CET1	4,50%	4,50%
T1	6,00%	6,00%
TCR	8,00%	8,00%
Wymóg połączonego bufora wynikający z Ustawy Makro, z tego:	2,60%	2,75%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Bufor zabezpieczający	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII)*	0,10%	0,25%

* nałożony na Bank w 2016 r. w drodze indywidualnej decyzji wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej obliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR.

Tabela 21. Adekwatność kapitałowa Banku i Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2021	2022	2021	2022
Fundusze własne ogółem	1 114 122	1 029 391	1 049 641	981 360
Kapitał Tier I	834 058	775 915	768 700	725 397
Kapitał Tier II	280 064	253 476	280 941	255 963
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA), z tego z tytułu ryzyka:	5 949 921	4 844 492	6 595 718	5 481 988
kredytowego	5 195 742	4 138 061	5 716 035	4 701 487
operacyjnego	707 043	703 844	832 374	777 913
rynkowego	47 007	0	47 180	0
wyceny kredytowej (CVA)	129	2 587	129	2 588
Miara ekspozycji całkowitej (TEM)	24 254 412	26 177 583	24 817 467	26 777 895
CET1 oraz T1	14,02%	16,02%	11,65%	13,23%
TCR	18,72%	21,25%	15,91%	17,90%
LR	3,44%	2,96%	3,10%	2,71%

Według stanu na 31.12.2022 r. fundusze własne Banku oraz Grupy Kapitałowej ukształtowały się na poziomie niższym od wielkości odnotowanej na koniec 2021 r. odpowiednio o 84,7 mln zł oraz o 68,3 mln zł. Było to rezultatem obniżenia kapitału Tier I przede wszystkim w wyniku:

- poniesienia przez Bank straty netto w kwocie 37,9 mln zł (efekt wprowadzenia „wakacji kredytowych”, a tym samym konieczność dokonania jednorazowego obciążenia wyniku finansowego brutto Banku kwotą 83,5 mln zł),
- obniżenia poziomu skumulowanych innych całkowitych dochodów (pogorszenie wyceny instrumentów finansowych).

Nastąpiło ponadto zmniejszenie kapitału Tier II głównie w konsekwencji dziennej amortyzacji pożyczek podporządkowanych.

Przy wyliczaniu kwot ekspozycji na ryzyko Bank i Grupa Kapitałowa stosują:

- w zakresie ryzyka kredytowego – metodę standardową (SA), obejmującą wykorzystanie parametrów regulacyjnych wskazanych w Rozporządzeniu CRR,
- w zakresie ryzyka operacyjnego – metodę wskaźnika bazowego BIA (Basic Indicator Approach),
- w obszarze ryzyka rynkowego oraz ryzyka z tytułu korekty wyceny kredytowej – metody standardowe w zgodzie z wymogami regulacyjnymi określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Wyznaczona zgodnie z powyższymi zasadami łączna kwota ekspozycji na ryzyko na koniec 2022 r. była niższa od wielkości odnotowanej na koniec poprzedniego roku zarówno w ujęciu jednostkowym, jak i skonsolidowanym odpowiednio o 1 105,4 mln zł oraz o 1 113,7 mln zł. Było to przede wszystkim efektem konsekwentnie realizowanych działań optymalizujących wymóg kapitałowy w obszarze ryzyka kredytowego.

Niższa niż na koniec 2021 r. łączna kwota ekspozycji na ryzyko wpłynęła korzystnie na wartość współczynników kapitałowych (CET1, T1, TCR), które były wyższe od wartości osiągniętych na koniec 2021 r. zarówno na poziomie Banku, jak i Grupy Kapitałowej. Poziom osiągniętych współczynników ukształtował się powyżej obowiązujących norm nadzorczych. Niedotrzymany został natomiast wskaźnik dźwigni (LR), stanowiący relację kapitału Tier I do miary ekspozycji całkowitej uwzględniającej aktywa bilansowe oraz udzielone zobowiązania pozabilansowe. Na koniec 2022 r. wskaźnik w ujęciu jednostkowym oraz skonsolidowanym był niższy od minimalnego wymogu regulacyjnego odpowiednio o 0,04 pp. oraz o 0,29 pp.

Analogicznie jak w przypadku wyżej wymienionych wskaźników kapitałowych spełnione zostały wskaźniki MREL wyznaczone na podstawie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, natomiast poniżej wyznaczonych limitów ukształtowały się wskaźniki MREL wyliczane w oparciu o miarę ekspozycji całkowitej (z wyjątkiem MREL-TEM Banku). Problem z utrzymaniem powyższych wskaźników na poziomie zgodnym z wyznaczonymi limitami wynika w dużej mierze z faktu, iż pełniona przez Bank BPS S.A. funkcja zrzeczeniowa w znacznym stopniu ogranicza możliwość zarządzania poziomem jego sumy bilansowej, która w zdecydowany sposób wpływa na wysokość miary ekspozycji całkowitej stanowiącej podstawę wyliczenia omawianych wskaźników.

Pod koniec 2022 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny dokonał aktualizacji wymogów w zakresie minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL - Minimum Requirement for Eligible Liabilities and Own Funds), które powinny być spełnione przez Bank oraz Grupę Kapitałową do końca 2022 r. oraz docelowo na koniec 2023 r. Wymogi MREL wyznaczone zostały na poziomie skonsolidowanym i wyrażone jako odsetek:

- 1) łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR (MREL-TREA);
- 2) miary ekspozycji całkowitej, obliczonej zgodnie z art. 429 i 429a Rozporządzenia CRR (MREL-TEM).

Cele śródkresowe MREL przypadające na koniec 2022 r. zostały określone przez BFG następująco:

	31.12.2022		
	Wymóg BFG	CBR*	Limit ogółem
MREL-TREA	11,68%	2,75%	14,43%
MREL-TREA podporządkowany	10,93%	2,75%	13,68%
MREL-TEM	4,46%	-	4,46%
MREL-TEM podporządkowany	4,39%	-	4,39%

Osiągnięte na 31 grudnia 2022 r. wskaźniki MREL-TREA Banku oraz Grupy Kapitałowej były wyższe od odnotowanych na koniec 2021 r., natomiast w przypadku MREL-TEM nastąpiło ich obniżenie.

Tabela 22. Wskaźniki MREL Banku i Grupy Kapitałowej

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2021	2022	2021	2022
MREL-TREA	20,45%	25,27%	17,52%	21,61%
MREL-TREA podporządkowany	19,14%	22,40%	16,29%	18,95%
MREL-TEM	5,02%	4,68%	4,66%	4,42%
MREL-TEM podporządkowany	4,70%	4,14%	4,34%	3,88%

Kapitał wewnętrzny Banku oraz Grupy Kapitałowej wyznaczony został zgodnie z wytycznymi określonymi w regulacjach i rekomendacjach nadzorczych, w oparciu o wewnętrzną Instrukcję funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP). Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz Grupy Kapitałowej oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka. W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Banku i Grupy Kapitałowej oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz nadmiernej dźwigni. W przypadku Banku dodatkowo badaniu i ocenie istotności podlega ryzyko inwestycji w podmioty zależne. Łączna kwota kapitału wewnętrznego oraz relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych oszacowane na koniec 2022 r. były niższe od wartości wyliczonych przed rokiem zarówno dla Banku, jak i Grupy Kapitałowej.

Tabela 23. Kapitał wewnętrzny Banku i Grupy Kapitałowej (w tys. zł / %)

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2021	2022	2021*	2022
Kapitał wewnętrzny, z tego:	654 916	586 026	743 243	605 441
Filar I	475 994	387 559	575 630	438 559
Filar II	178 922	198 467	167 613	166 882
Nadwyżka (+) / Niedobór (-) funduszy własnych	459 206	443 365	284 847	375 919
Kapitał wewnętrzny / fundusze własne (w %)	58,78%	56,93%	72,29%	61,69%

* zgodnie z obowiązującą w 2021 r. Instrukcją ICAAP, kapitał wewnętrzny Grupy Kapitałowej wyliczony został na podstawie konsolidacji zgodnej z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

XIII. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

13.1. Struktura organizacyjna Banku

W skład struktury organizacyjnej Banku wchodzi Centrala i Oddziały.

Struktura organizacyjna odzwierciedla szczeble decyzyjne Banku, w tym Radę Zrzeszenia oraz Zgromadzenie Prezesów - związane z zadaniami Banku Zrzeszającego, określonymi w Ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

W celu wspomaganie zarządzania, w Banku działają stałe Komitety. Do ich podstawowych zadań należy wykonywanie czynności decyzyjnych lub opiniotwórczo-doradczych w zakresie określonym w Regulaminach Komitetów, uchwalonych przez Zarząd, za wyjątkiem Regulaminu Komitetu Kredytowego, który podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku. W 2022 r. w Banku działały:

- 1) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, jako organ opiniotwórczo-decyzyjny w zakresie kształtowania polityki zarządzania aktywami i pasywami;
- 2) Komitet Kredytowy Banku, do którego kompetencji należy podejmowanie decyzji kredytowych, zgodnie z Regulaminem podejmowania decyzji kredytowych oraz odrębnymi wewnętrznymi aktami prawnymi Banku;
- 3) Komitet Ryzyka Operacyjnego jako organ opiniotwórczy w kształtowaniu strategii oraz modelu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku;

- 4) Komitet Inwestycji Kapitałowych, jako organ opiniodawczo – doradczy oraz decyzyjny wydający opinie i/lub podejmujący decyzje w sprawach dotyczących transakcji nabycia oraz sprzedaży inwestycji kapitałowych Banku w podmioty z Grupy Kapitałowej, a także inwestycji Banku w fundusze inwestycyjne zamknięte i otwarte;
- 5) Komitet Innowacji i Jakości, jako organ decyzyjny w procesie zarządzania projektami;
- 6) Komitet Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania, który ma za zadanie wspieranie wszelkich inicjatyw i procesów zmierzających do unifikacji działań i rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych w obszarach bezpieczeństwa, zgodnie z celami określonymi w Strategii Banku i Strategii Zrzeszenia.

Ponadto, w Banku działają stałe komitety powołane spośród członków Rady Nadzorczej: Komitet Audytu, Komitet Ryzyka, Komitet Wynagrodzeń oraz Komitet Nominacji.

W Banku mogą funkcjonować stałe lub okresowe komisje i zespoły zadaniowe, których powołanie, zmiana i likwidacja oraz określanie zadań następuje w formie uchwał Zarządu lub zarządzeń Prezesa Zarządu.

Centrala

Według stanu na 31.12.2022 r. w Banku funkcjonowało 20 Departamentów, 2 Biura, stanowisko Doradcy Zarządu ds. Innowacji oraz stanowisko Inspektora Ochrony Danych, w ramach wyodrębnionych 3 Pionów organizacyjnych:

- Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, nadzorowanego przez Prezesa Zarządu,
- Finansów i Ryzyka, nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu,
- Bankowości Komercyjnej i Wsparcia, nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu.

W 2022 r. dwukrotnie dokonano zmian struktury organizacyjnej, ostatnia zmiana obowiązuje od 1 października 2022 r.

Oddziały

Według stanu na 31.12.2022 r. w Banku funkcjonowało 14 Oddziałów o charakterze uniwersalnym w: Białymstoku, Gdyni, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Sosnowcu, Szczecinie, Warszawie oraz dwa we Wrocławiu.

W kwietniu 2022 r., zgodnie z decyzją Zarządu Banku nastąpiła zmiana siedziby Oddziału Banku BPS S.A. w Krakowie.

13.2. Akcjonariat

Na koniec 2021 r. kapitał zakładowy Banku BPS S.A. składał się z 455 625 241 szt. akcji o wartości nominalnej 1 zł każda.

Tabela 24. Kapitał zakładowy Banku BPS S.A. na 31.12.2022 r.

Seria akcji	Ilość akcji (szt.)	Wartość akcji (zł)
A	2 000 000	2 000 000
B	12 000 000	12 000 000
C	4 000 000	4 000 000
D	2 000 000	2 000 000
E	1 865 000	1 865 000
F	1 517 700	1 517 700
H	74 864 077	74 864 077
I	35 000 000	35 000 000
J	66 623 388	66 623 388
K	115 461 039	115 461 039
L	14 708 211	14 708 211
M	24 000 000	24 000 000
N	57 127	57 127
O	12 022 169	12 022 169
P	15 000	15 000
R	2 277 523	2 277 523
S	12 000 000	12 000 000
T	18 936 457	18 936 457

Seria akcji	Ilość akcji (szt.)	Wartość akcji (zł)
W	13 899 041	13 899 041
Z	4 000 000	4 000 000
AA	13 338 701	13 338 701
AB	830 803	830 803
AC	2 533 574	2 533 574
AD	2 517 664	2 517 664
AE	559 044	559 044
AF	998 723	998 723
AG	17 600 000	17 600 000
Ogółem	455 625 241	455 625 241

W strukturze akcjonariatu Banku dominują banki spółdzielcze, posiadające łącznie 81,27 % akcji, w tym banki zrzeszone 74,50 %.

Tabela 25. Struktura akcjonariatu Banku BPS S.A. na 31.12.2022 r.

Wyszczególnienie	Ilość akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym
Banki Spółdzielcze:	370 267 339	81,27%
- Banki Spółdzielcze Zrzeszone	339 428 753	74,50%
- Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	4 593 012	1,01%
- Banki Spółdzielcze Współpracujące	26 245 574	5,76%
Inne Banki Polskie	11 457 898	2,51%
Banki Zagraniczne	4 217 815	0,93%
Pozostali akcjonariusze:	65 128 328	14,29%
- osoby fizyczne	809 053	0,18%
- pozostali	64 319 275	14,12%
BPS	4 553 861	1,00%
Razem	455 625 241	100,00%

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, od dnia 1 marca 2021 r. akcje Banku nie posiadają formy dokumentu (obowiązek dematerializacji), a miejscem ich ewidencjonowania jest Rejestr Akcjonariuszy, prowadzony przez Dom Maklerski Banku BPS S.A., czyli podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych. Rejestr akcjonariuszy zastąpił funkcjonującą dotychczas Księgę Akcyjną prowadzoną przez Bank. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w Rejestrze zostało zarejestrowanych łącznie 455 508 625 akcji, co stanowiło 99,97 % kapitału zakładowego Banku.

Według stanu na 31.12.2022 r. Bank posiadał 4 553 861 akcji własnych, które zostały nabyte zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku BPS S.A. od podmiotów zależnych należących do Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego. 21 czerwca 2022 roku ZWZ podjęło Uchwałę w sprawie udzielenia Zarządowi Banku warunkowego upoważnienia do nabywania przez Bank akcji własnych oraz utworzenia kapitału rezerwowego przeznaczonego w całości na nabycie akcji własnych. Na podstawie tej Uchwały zrealizowany zostanie kolejny etap nabycia akcji od podmiotów zależnych należących do Funduszu.

Informacja o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Według stanu na 31.12.2022 r. osoby zarządzające i nadzorujące w Banku BPS S.A. posiadały 2 000 sztuk akcji.

Tabela 26. Liczba akcji w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (w szt.)

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja	Liczba akcji według stanu na 31.12.2022 r.	Zmiana w ciągu 2022 r.
Roman Domański	Członek Rady Nadzorczej	2 000 sztuk	-

Ograniczenia prawa głosu

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest bankiem działającym w formie spółki akcyjnej i będącym jednocześnie Bankiem Zrzeszającym w rozumieniu ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Akcjonariuszami Banku są banki spółdzielcze z nim zrzeszone, a także inne podmioty gospodarcze, jak również osoby fizyczne. Każdemu akcjonariuszowi Banku przysługuje na Walnym Zgromadzeniu jeden głos z każdej posiadanej akcji. Zgodnie z ww. ustawą Akcjonariusze Banku nie będący bankami spółdzielczymi zrzeszonymi z Bankiem, nie mogą wykonywać na Walnym Zgromadzeniu łącznie prawa głosu z więcej niż 24 % akcji. Ograniczenie to nie ma zastosowania w stosunku do Akcjonariuszy będących bankami zrzeszającymi. Struktura właścicielska Banku nie wymagała w 2022 r. zastosowania ww. ograniczenia prawa głosu.

13.3. Władze Banku

Zarząd Banku – zgodnie ze Statutem – prowadzi sprawy Banku i reprezentuje go na zewnątrz. Prezes Zarządu kieruje bieżącą działalnością oraz pełni nadzór nad całością funkcjonowania Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku. Do szczególnych obowiązków Rady należy powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Banku, opiniowanie wszelkich wniosków i spraw wymagających uchwały Walnego Zgromadzenia, wybór biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe, zatwierdzanie rocznych planów finansowych i wieloletnich programów rozwoju Banku, zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego Banku i regulaminu działania Zarządu Banku. Członków Rady Nadzorczej wybiera Walne Zgromadzenie spośród osób reprezentujących akcjonariuszy Banku, za wyjątkiem dwóch członków Rady Nadzorczej niebędących akcjonariuszami lub ich pełnomocnikami uprawnionymi do wykonywania głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku, których wybiera spośród osób spełniających kryterium niezależności.

W 2022 r. skład **Zarządu Banku** nie uległ zmianie i kształtował się następująco:

Tabela 27. Skład osobowy Zarządu Banku BPS S.A. na dzień 31.12.2022 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Artur Adamczyk	Prezes Zarządu
Robert Banach	Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu

Nie zmienił się również skład **Rady Nadzorczej**.

Tabela 28. Skład osobowy Rady Nadzorczej Banku BPS S.A. na dzień 31.12.2022 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Piotr Kaczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Paweł Kapel	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Roman Hryniewicz	Sekretarz Rady Nadzorczej
Kamil Burski	Członek Rady Nadzorczej
Roman Domański	Członek Rady Nadzorczej
Józef Florek	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Huzior	Członek Rady Nadzorczej
Dariusz Jasiński	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kajko	Członek Rady Nadzorczej
Marek Kuder	Członek Rady Nadzorczej
Jowita Martyniak-Lech	Członek Rady Nadzorczej

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Barbara Pasierb	Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Pawlik	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Piasecki	Członek Rady Nadzorczej
Włodzimierz Szewc	Członek Rady Nadzorczej
Jarosław Wiśniewski	Członek Rady Nadzorczej
Zdzisław Wojdak	Członek Rady Nadzorczej

Komitety Rady Nadzorczej

W 2022 r. przy Radzie Nadzorczej funkcjonowały cztery Komitety:

- Komitet Audytu**, do zadań którego należy w szczególności monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej (w tym zapewnienia zgodności), audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, wykonywania czynności rewizji finansowej oraz niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Audytu określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 29. Skład osobowy Komitetu Audytu w 2022 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Kamil Burski	Przewodniczący Komitetu Audytu
Andrzej Pawlik	Wiceprzewodniczący Komitetu Audytu
Barbara Pasierb	Sekretarz Komitetu Audytu
Piotr Huzior	Członek Komitetu Audytu
Dariusz Jasiński	Członek Komitetu Audytu

- Komitet Ryzyka**, do zadań którego należy zwłaszcza:

- wyrażanie opinii dotyczących opracowanej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku oraz informacji dotyczących realizacji tej strategii, procedur wewnętrznych dotyczących procesów szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego, planowania kapitałowego oraz dotyczących ryzyka płynności i innych istotnych rodzajów ryzyka zdefiniowanych w działalności Banku, gotowości Banku do podejmowania ryzyka wyrażonej w postaci apetytu na ryzyko;
- wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla oraz dokonywaniu oceny adekwatności i efektywności zarządzania ryzykiem;
- weryfikacja, czy ceny pasywów i aktywów oferowanych klientom w pełni uwzględniają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Ryzyka określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 30. Skład osobowy Komitetu Ryzyka w 2022 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Jowita Martyniak-Lech	Przewodniczący Komitetu Ryzyka
Krzysztof Kajko	Wiceprzewodniczący Komitetu Ryzyka
Marek Kuder	Członek Komitetu Ryzyka
Piotr Piasecki	Członek Komitetu Ryzyka
Jarosław Wiśniewski	Członek Komitetu Ryzyka

- Komitet Wynagrodzeń**, do zadań którego należy przede wszystkim:

- monitorowanie wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz

- szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i udziałowców Banku;
- 2) nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń;
 - 3) dokonywanie oceny kompetencji i reputacji kandydatów na Członków Zarządu Banku i Zarządu Banku jako organu kolegialnego, zgodnie z procedurą odpowiedniości.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Wynagrodzeń określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 31. Skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń w 2022 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Zdzisław Wojdak	Przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń
Józef Florek	Członek Komitetu Wynagrodzeń
Piotr Piasecki	Członek Komitetu Wynagrodzeń

4. Komitet Nominacji, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie polityki oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, rekomendowanie kandydatów do Zarządu Banku oraz określanie zakresu obowiązków dla kandydata do Zarządu Banku;
- 2) dokonywanie oceny struktury, wielkości, składu i skuteczności działania Zarządu oraz rekomendowanie Radzie Nadzorczej zmian w tym zakresie;
- 3) dokonywanie okresowej oceny, co najmniej raz w roku, wiedzy, kompetencji i doświadczenia Zarządu jako całości i poszczególnych członków Zarządu;
- 4) dokonywanie okresowego przeglądu polityki Zarządu w odniesieniu do rekrutacji i zatrudniania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku i przedstawianie Zarządowi zaleceń w tym zakresie.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Nominacji określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 32. Skład osobowy Komitetu Nominacji w 2022 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Włodzimierz Szewc	Przewodniczący Komitetu Nominacji
Roman Domański	Członek Komitetu Nominacji
Piotr Kaczyński	Członek Komitetu Nominacji
Paweł Kapel	Członek Komitetu Nominacji
Roman Hrynkiewicz	Członek Komitetu Nominacji

13.4. Polityka różnorodności stosowana do organów zarządzających i nadzorujących

W Banku przestrzeganie standardów etycznych jest normą postępowania w stosunku do wszystkich interesariuszy i praktyką zachowania wszystkich pracowników. Realizując swoją strategię społecznie odpowiedzialnego biznesu, kierujemy się zasadą niedyskryminowania, tworzenia szans i przeciwdziałania nierównościom na wszystkich polach. Wspieramy tworzenie środowiska, w którym obie płcie mogą mieć takie same szanse wyboru i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Realizując politykę różnorodności wzmacniamy swoją innowacyjność i przewagę konkurencyjną, którą osiągamy dzięki szerokiemu wachlarzowi doświadczeń i kompetencji pracowników. Dzięki takiemu podejściu przyciągamy i utrzymujemy talenty, cieszymy się lojalnością pracowników oraz szacunkiem klientów i partnerów biznesowych, jak również tworzymy przyjazne i satysfakcjonujące środowisko pracy.

W odniesieniu do organów zarządzających i nadzorujących, zgodnie z obowiązującą Polityką różnorodności, podejmując decyzję w ramach rekrutacji osób do składu Zarządu oraz Rady Nadzorczej, bierzemy pod uwagę w szczególności różnicowanie ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiek osób w składzie poszczególnych organów oraz zróżnicowanie ze względu na płeć, przy czym decyzja w zakresie rekrutacji poszczególnych członków Zarządu lub wyboru członków Rady Nadzorczej nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedniości organu lub kosztem odpowiedniości pojedynczych członków organu Banku.

Powołanie do składu Zarządu lub Rady Nadzorczej poprzedzone jest oceną odpowiedności, która jest corocznie powtarzana. Odpowiednio Zarząd oraz Rada Nadzorcza, jako organy kolegialne, podlegają także corocznej kolegialnej ocenie odpowiedności. W składzie Rady Nadzorczej zapewniony jest udział członków niezależnych.

W celu zagwarantowania dostatecznej różnorodności, dążymy do osiągnięcia stanu, w którym obie płcie są dostatecznie reprezentowane. Zmierzamy do zapewniania odpowiedniego udziału płci niedostatecznie reprezentowanej w organach Banku, przy użyciu dostępnych narzędzi takich jak rekrutacja, ocena odpowiedności oraz sukcesja.

W Grupie Kapitałowej, członkowie Zarządów spółek zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę, powołania lub kontraktu menadżerskiego. Powołanie do składu organu zarządzającego poprzedzone jest zawsze oceną kwalifikacji kandydata, w szczególności oceniana jest jego wiedza i doświadczenie zawodowe. W sposób sformalizowany ocenie podlega niekaralność, sytuacja finansowa i konflikt interesów, możliwość poświęcania dostatecznego czasu na wykonywanie obowiązków na rzecz spółki oraz umiejętność zachowania niezależności osądu. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządów spółek dopełniają się w taki sposób, aby organ kolegialny posiadał jak najlepsze przygotowanie merytoryczne, a w odniesieniu do jednoosobowego składu, członek Zarządu posiadał niezbędne kwalifikacje do indywidualnego zarządzania spółką. Wszyscy członkowie Zarządów spółek wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku, niezbędnymi w zarządzaniu spółką. Częstotliwość oceny członków Zarządu spółek jest zróżnicowana, przy czym dominuje ocena coroczna.

W Grupie Kapitałowej dominuje coroczna ocena organów nadzorujących. Ocenie podlegają indywidualne kompetencje poszczególnych członków Rad Nadzorczych, a także niekaralność, sytuacja finansowa, czas poświęcony na wykonywanie obowiązków i możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu.

13.5. Działalność w zakresie kontroli i nadzoru

Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:

- funkcja kontroli, której zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku,
- działania Departamentu Zgodności, którego obowiązkiem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi,
- audyt wewnętrzny, którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest według modelu trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się linii obrony.

Na I linii obrony umiejscowione są w głównej mierze komórki i jednostki organizacyjne Pionu Bankowości Komercyjnej i Wsparcia. Drugą linię obrony stanowią komórki organizacyjne Pionu Finansów i Ryzyka oraz Pionu Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, w tym Departament Zgodności.

Audyt wewnętrzny, stanowiący III linię obrony, powierzony jest w Banku Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z Umową Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na funkcję kontroli składają się w Banku: mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, wpisane w procesy funkcjonujące w Banku, w szczególności w procesy istotne, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą (w ramach tej samej linii) i pionową (pierwszej linii przez drugą linię) oraz testowanie poziome i pionowe. Wdrożona w Banku matryca funkcji kontroli, stanowi opis powiązania celów ogólnych i celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi oraz mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów. W 2022 r. w Banku wyodrębnionych było 35 procesów istotnych, włączonych do matrycy funkcji kontroli. Testy dotyczące przestrzegania mechanizmów kontrolnych przeprowadzane były z częstotliwością i w zakresie określonym w matrycy funkcji kontroli. Informacja o wynikach z przeprowadzonych testów podlegała kwartalnemu raportowaniu do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

13.6. Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług w obrocie krajowym i zagranicznym, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, w szczególności dla banków spółdzielczych, zgodnie z zakresem usług określonym w Statucie Banku.

Sprawując funkcję banku zrzeszającego, na podstawie Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, działa na rzecz rozwoju banków spółdzielczych Zrzeszenia i prowadzi niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność. Prowadzi operacje zarówno w polskich złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie krajowym.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., która obejmuje podmioty świadczące specjalistyczne usługi m.in. w zakresie działalności maklerskiej, leasingowej, faktoringowej, inwestycyjnej oraz IT. Sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Bank oraz podmioty Grupy Kapitałowej mają siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Obrót wykazywany w sprawozdaniu finansowym, obliczony jako suma wyniku na działalności podstawowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto, kształtował się następująco:

	2021	2022
Bank BPS S.A.	350 909 tys. zł	345 417 tys. zł
Grupa Kapitałowa	489 682 tys. zł	513 016 tys. zł

Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Polski.

Stopa zwrotu z aktywów, obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego wynosiła:

	2021	2022
Bank BPS S.A.	0,12 %	-0,15 %
Grupa Kapitałowa	0,16 %	-0,15 %

W 2021 roku Grupa Kapitałowa nie otrzymała wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 roku poz. 1436).

Zatrudnienie kształtowało się na poziomie:

	2021	2022
Bank BPS S.A.	724 etaty	676 etatów
Spółki zależne Grupy Kapitałowej	821 etatów	836 etatów

13.7. Znaczące zdarzenia po dacie bilansu

Po dniu bilansowym nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na działalność Banku i Grupy Kapitałowej.

XIV. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiamy informacje niefinansowe, sporządzone zgodnie ze Standardem Informacji Niefinansowych (SIN) oraz z wymogami raportowania niefinansowego nałożonymi przez znowelizowaną Ustawę o Rachunkowości. Zawierają one kluczowe wskaźniki efektywnościowe, związane z działalnością Banku i Grupy Kapitałowej (Bank plus spółki zależne i stowarzyszone).

Dodatkowo, informacja uwzględnia obowiązki wynikające z tzw. Taksonomii, wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego, z uwzględnieniem czynników z zakresu zrównoważonego rozwoju (ESG - Environmental, Social, Governance).

Główne obszary działalności Grupy Kapitałowej w zakresie zrównoważonego rozwoju

14.1. Odpowiedzialne zarządzanie

14.1.1. Opis modelu biznesowego

Model biznesowy Banku oparty jest na dwóch wzajemnie wspierających się filarach: działalności zrzeszeniowej oraz bankowości komercyjnej. Z jednej strony wspólnie z bankami spółdzielczymi tworzymy największe w Polsce Zrzeszenie, z drugiej natomiast działamy na zasadach banku komercyjnego.

W ramach działalności zrzeszeniowej, świadczymy usługi dla banków spółdzielczych, będąc równocześnie ich partnerem biznesowym i reprezentantem w środowiskach opiniotwórczych.

Bankowość spółdzielcza ma w Polsce ponad stuletnią tradycję. Właścicielami banków spółdzielczych są udziałowcy będący często jednocześnie klientami banków. Struktura taka zapewnia stabilność właścicielską banków spółdzielczych. BS-y są prężnymi instytucjami finansowymi, oferującymi szeroką paletę nowoczesnych produktów bankowych, porównywalną z ofertą banków komercyjnych.

Banki spółdzielcze są najważniejszymi instytucjami finansowymi dla rolników oraz mieszkańców wsi i małych miast. Pozostają naturalnym partnerem dla samorządu terytorialnego, drobnego biznesu oraz rolników w absorpcji funduszy unijnych i dopłat bezpośrednich. Dodatkowo:

- banki spółdzielcze mają 100 % polski kapitał - pieniądze Polaków zostają więc „w domu”,
- wsparcia finansowego udziela człowiek, nie systemy. Prezes i pracownicy banku spółdzielczego są sąsiadami, znają swych klientów, wiedzą o nich więcej, niż wynika z dokumentacji bankowej,
- proces decyzyjny jest szybki, mniej skomplikowany, a usługi dobrane pod indywidualne potrzeby,
- banki spółdzielcze są różnorodne, każdy z nich ma własną strategię funkcjonowania.

Bank oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze kreują unikalną wartość, która przekłada się na budowanie długotrwałych relacji z klientami, poprzez utrzymywanie najwyższych standardów, profesjonalizm w działaniu oraz szeroką i różnorodną ofertę produktową, dostosowaną do preferencji i potrzeb klientów.

Zainteresowanie klientów nowoczesnymi produktami finansowymi oraz ograniczone możliwości pozyskania nowych klientów poprzez oferowanie produktów czysto bankowych, spowodowało, że w 2008 r. powołaliśmy odrębne podmioty świadczące specjalistyczne usługi finansowe.

W początkowym okresie działalności spółki zależne oferowały usługi maklerskie, usługi związane z obsługą wierzytelności trudnych oraz kart płatniczych i bankomatów. W kolejnych latach, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, Grupa Kapitałowa zwiększała zakres produktów i usług, proponowanych przez powoływane w tym celu nowe podmioty.

Według stanu na 31.12.2022 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodziło 18 spółek prawa handlowego oraz 8 funduszy inwestycyjnych.

W Grupie Kapitałowej priorytetowym zadaniem jest zapewnienie najwyższej jakości obsługi klientów, w tym banków spółdzielczych, prowadzenie etycznego marketingu i sprzedaży oraz ułatwianie korzystania z usług bankowych poprzez wprowadzanie innowacyjnych produktów i usług. Ważną wartością Grupy są jej pracownicy. Realizowane dla nich programy dotyczą przede wszystkim wspierania różnorodności w organizacji, zapewnienia stabilnych i atrakcyjnych warunków pracy oraz oferowania możliwości angażowania się w działania społeczne. Grupa spełnia najwyższe standardy ładu korporacyjnego, realizuje programy społeczne wspierające rozwój kultury oraz edukację młodzieży.

14.1.2. Cele strategiczne Banku

Zgodnie z obowiązującą Strategią Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na lata 2018-2026, misją Banku, jako Banku Zrzeszającego najliczniejszą grupę banków spółdzielczych w Polsce, jest umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz zapewnienie dostępu do finansowania w społecznościach lokalnych poprzez budowę rentownego i stabilnego Zrzeszenia BPS.

Dbłość o stabilność Zrzeszenia, ewolucję działalności komercyjnej oraz poprawę efektywności kosztowej

Umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz zapewnienie dostępu do finansowania w społecznościach lokalnych poprzez budowę rentownego i stabilnego Zrzeszenia BPS

Realizacja misji przy pełnym poszanowaniu odrębności podmiotowej Banków Spółdzielczych i zachowaniu zasad solidarności, lojalności, subsydiarności i rzetelności

Naszym nadrzędnym celem jest wspieranie zrzeszonych banków spółdzielczych w rozwoju ich działalności biznesowej i technologicznej, dostosowanej do szybko zmieniających się przepisów prawa i nowych regulacji nadzorczych. We współpracy z bankami spółdzielczymi i podmiotami Grupy BPS podejmujemy działania mające na celu złagodzenie negatywnych skutków kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa oraz wojną w Ukrainie, zwiększając efektywność działania Zrzeszenia w sferze działalności handlowej, jak i wydajności procesów organizacyjno-zarządczych.

Z uwagi na zmianę warunków makroekonomicznych, w których obecnie funkcjonujemy i ich wpływ na wyniki finansowe, sytuację Banku i banków spółdzielczych, trwają prace nad nową Strategią Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości.

14.1.3. Ład zarządczy

Ład zarządczy Banku oparty jest na adekwatnej strukturze organizacyjnej, odpowiednim podziale zadań i kompetencji, relacjach, w tym relacjach z akcjonariuszami i klientami, systemie kontroli wewnętrznej i systemie zarządzania ryzykiem, a także zasadach współdziałania organów statutowych. Struktura organizacyjna Banku odzwierciedla jego organizację. Obejmuje wszystkie obszary działalności Banku, jest spójna ze Statutem i innymi przepisami wewnętrznymi. Jest przejrzysta i adekwatna do skali i charakteru prowadzonej działalności, jak i do ponoszonego ryzyka. Zapewnia właściwy podział zadań, kompetencji oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności. Odzwierciedla podległości służbowe oraz pionowy podział zadań, co ma wyraz również w wewnętrznym podziale kompetencji w Zarządzie. Podział kompetencji w Zarządzie zapewnia dopełnianie się obszarów działania i zadań. Istotną rolę w strukturze Banku zajmują stałe Komitety, których funkcjonowanie wspomaga zarządzanie Bankiem.

Zgodnie z wymogami Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, schemat struktury organizacyjnej udostępniony jest na stronie internetowej.

Bank prowadzi transparentną politykę informacyjną wobec akcjonariuszy i klientów, zapewniającą odpowiedni dostęp do informacji oraz poszanowanie interesów wszystkich akcjonariuszy i klientów, przy jednoczesnym wypełnianiu roli Banku Zrzeszającego wobec zrzeszonych banków spółdzielczych.

W Banku szczególną wagę przykładana się do zachowania zasady integralności, co oznacza spójność podejmowanych działań z obowiązującymi regulacjami oraz normami i zasadami etycznymi. Za implementację przyjętych wartości i zasad oraz kształtowanie kultury pracy odpowiada kadra kierownicza, która stanowi przykład dla pozostałych pracowników. Każdy pracownik Banku odpowiedzialny jest za realizację zadań zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa oraz za stałe uzupełnianie wiedzy. Zarząd Banku dokłada wszelkich starań mających na celu stałe podnoszenie kompetencji przez pracowników. Sprzyja temu wewnętrzna platforma edukacyjna oferująca szeroki wachlarz szkoleń.

W podmiotach nadzorowanych przez KNF – w Banku oraz niektórych spółkach z Grupy Kapitałowej funkcjonuje uregulowany system nadzoru i kontroli wewnętrznej. System ten oparty jest na kontrolach bieżących, prowadzonych przez kierowników jednostek organizacyjnych oraz na kontrolach instytucjonalnych przeprowadzanych przez inspektora nadzoru (zgodnie z przepisami prawa, w celu badania zgodności działania pracowników i systemów z przepisami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi spółki i z ustalonymi normami). Funkcjonowanie przedmiotowego systemu kontroli podlega cyklicznej kontroli sprawowanej przez organy nadzoru, w tym Komisję Nadzoru Finansowego, jak również zewnętrzne podmioty audytujące i audytora wewnętrznego.

Kontrole wewnętrzne prowadzone w spółkach, a także wszelkie działania w zakresie nadzoru jednostek organizacyjnych i pracowników zaangażowanych w procesy kontrolne prowadzone są z zachowaniem należytej staranności, zapewnienia niezależności oraz obiektywizmu w ocenie podejmowanych czynności.

Zarząd i Rada Nadzorcza kładą duży nacisk na kwestię skuteczności nadzoru właścicielskiego nad Grupą Kapitałową, co przejawia się w działaniach restrukturyzacyjnych oraz realizowanych badaniach kontrolnych w spółkach. Narzędziem umożliwiającym ww. działania jest pakiet odpowiednich regulacji określających zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego przez Bank nad spółkami zależnymi.

Podmioty Grupy Kapitałowej Banku opierają swoją strukturę zarządczą na wdrożonej strukturze organizacyjnej, w ramach której wprowadzony został rozdział funkcji operacyjnych od funkcji zarządzania ryzykiem oraz funkcji kontrolnych, zapewniając przy tym odpowiedni podział zadań, kompetencji oraz podległości adekwatny do skali prowadzonej działalności.

Zarządy spółek zależnych oraz kadra kierownicza uwzględnia w procesie zarządzania daną spółką czynniki społeczne i środowiskowe w aspekcie funkcjonowania danego podmiotu z poszanowaniem praw człowieka i przy zapewnieniu odpowiednich warunków pracy, biorąc pod uwagę ogólne uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, kulturalne i środowiskowe, zapewniając pracownikom dostęp do ochrony zdrowia, placówek oświatowo-rekreacyjnych, szkoleń i specjalistycznych konferencji o znaczeniu krajowym oraz dedykowanych dla firm funkcjonujących w danym sektorze gospodarki.

14.1.4. Zarządzanie ryzykiem

Bank oraz podmioty Grupy Kapitałowej prowadząc działalność operacyjną narażone są na różnego rodzaju ryzyka, które mogą mieć wpływ na realizację założonych celów. W zorganizowanym procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. Strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ponadto ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem bankowym, poprzez utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji, jest:

- 1) ochrona wartości kapitału akcjonariuszy;
- 2) ochrona depozytów klientów;
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

W systemie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej identyfikuje się następujące ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej,

z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA), płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz ryzyko nadmiernej dźwigni.

Z punktu widzenia negatywnego wpływu ryzyk na zagadnienia społeczne i pracownicze, szczególne znaczenie mają: ryzyko kadrowe identyfikowane w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzyko reputacji.

Ryzyko kadrowe polega na występowaniu nieefektywnych mechanizmów zarządzania pracownikami, w szczególności w procesach rekrutacji, oceny kompetencji i umiejętności, oceny efektów pracy oraz motywowania, szkoleń i utrzymania pracowników. Wystąpienie ryzyka kadrowego może skutkować niepożądaną fluktuacją kadry, w tym pracowników kluczowych, negatywną motywacją oraz nieefektywną realizacją zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem kadrowym stanowi element zarządzania podstawową działalnością Banku.

Na proces zarządzania ryzykiem kadrowym składa się identyfikacja obszarów jego występowania, zdefiniowanie działań pozwalających na jego eliminację, wskazanie osób odpowiedzialnych za działania ograniczające to ryzyko, pomiar i monitoring wskaźników ryzyka kadrowego, rozpoznanie przyczyn występowania ostrzegawczych i krytycznych poziomów wskaźników ryzyka kadrowego, podejmowanie działań mitygujących to ryzyko, a także raportowanie. Działania ograniczające ryzyko kadrowe są realizowane w ramach bieżących obowiązków kadry menadżerskiej oraz dyrektora komórki odpowiedzialnej za zarządzanie personelem.

Ryzyko reputacji to ryzyko wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów i akcjonariuszy. Bank jest instytucją zaufania publicznego, dlatego utrata reputacji może wiązać się z odpływem klientów i pogorszeniem wyników finansowych. W związku z powyższym, prowadzimy monitoring mediów w zakresie publikowanych informacji o podmiotach Grupy BPS. Oceniamy rodzaj zdarzenia, które zostało przedstawione w mediach, biorąc jednocześnie pod uwagę powtarzalność publikowanych informacji, ich zasięg (lokalny, ogólnopolski) oraz poziom negatywnego oddziaływania. Dodatkowo, podejmujemy działania wyprzedzające, uwzględniając informacje o zdarzeniach, które nie zostały jeszcze podane do wiadomości publicznej, lecz po ich upublicznieniu mogą mieć wpływ na utratę reputacji. Przy ocenie bierzemy pod uwagę poziom negatywnego oddziaływania zaistniałego zdarzenia oraz prawdopodobieństwo jego upublicznienia. Analizujemy ponadto zgłoszone przez klientów reklamacje biorąc pod uwagę przyczyny ich zgłoszenia i ich powtarzalność. Oceniamy potencjalny wpływ zgłoszonych reklamacji na opinię klientów o jakości usług świadczonych przez Bank.

14.1.5. Zarządzanie etyką

Program etyczny realizujemy poprzez dążenie do rozwijania przyjętych w Kodeksie Etyki wartości etycznych, takich jak: lojalność, uczciwość, otwartość, wzajemne zaufanie, odpowiedzialność i profesjonalizm wykonywania obowiązków, z zachowaniem należytej rzetelności i staranności.

Obowiązujący w Banku Kodeks Etyki, określa zbiór wartości i zasad. Jego postanowienia uwzględniają treść norm zawartych w Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego oraz w Kodeksie Etyki Bankowej (Zasady Dobrej Praktyki Bankowej).

Upowszechniamy i wdrażamy zasady, według których powinni postępować wszyscy pracownicy, w celu budowania kultury organizacyjnej oraz pozytywnego wizerunku Banku, jako instytucji zaufania publicznego w relacjach z klientami, partnerami biznesowymi, akcjonariuszami i pracownikami.

Szczególną uwagę przykładamy do prawidłowych relacji z klientami poprzez stosowanie obowiązujących standardów obsługi, które mają zapewnić uczciwe traktowanie klientów i ochronę ich interesów, m.in. poprzez:

- informowanie o ofercie Banku, w sposób przedstawiający korzyści, jak również koszty i ryzyka związane z oferowanymi produktami,
- rzetelne przekazywanie informacji reklamowych dotyczących oferowanych produktów i usług,
- przygotowywanie w sposób przejrzysty i jednoznaczny dokumentów mających znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji biznesowych.

W swojej działalności zwracamy uwagę na to, aby nie nawiązywać współpracy biznesowej z klientami podejmującymi działania niezgodne z prawem lub nieprzestrzegającymi standardów etyki.

Analizujemy reklamacje klientów z uwzględnieniem tych, które dotyczą jakości obsługi oraz prawidłowości przekazywania informacji klientom. W 2022 r. do Banku nie wpłynęły reklamacje dotyczące nieetycznych zachowań.

Umożliwia również pracownikom anonimowe zgłaszanie naruszeń, w sposób uregulowany w „Procedurze anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych”. Pracownikom dokonującym zgłoszeń gwarantujemy rzetelne i uczciwe traktowanie, dyskrecję oraz kompetentne i sumienne wyjaśnienie zgłoszonej sprawy. Zapewniamy również ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania, w związku z dokonaniem zgłoszenia naruszenia. Monitorujemy ryzyko braku zgodności w zakresie etyki poprzez implementację odpowiednich regulacji wewnętrznych, jak i działania edukacyjne w ramach programu szkoleń etycznych, który obejmuje szkolenia dla nowo zatrudnionych pracowników oraz cykliczne szkolenia z obszaru etyki dla wszystkich pracowników Banku.

14.1.6. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów

Posiadamy system zarządzania produktem bankowym, obejmujący wszystkie istotne elementy zapewniające właściwe zorganizowanie cyklu życia produktu, w tym w szczególności: projektowanie/tworzenie produktu, pozyskiwanie klientów, jak również oferowanie i obsługę produktu, w tym rozpatrywanie skarg klientów Banku. Dokonujemy regularnego przeglądu zgodności regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania produktem z przepisami prawa oraz wytycznymi i rekomendacjami organu nadzoru.

Od 2020 r. w Banku funkcjonuje centrum monitorowania incydentów SOC (Security Operation Center), które w trybie całodobowym monitoruje wszystkie zdarzenia, łącznie z tymi, które dotyczą bezpieczeństwa klientów. W 2022 r. wdrożyliśmy nową, wydajniejszą platformę SIEM, służącą do korelacji zdarzeń bezpieczeństwa IT (IBM QRadar). Przeprowadziliśmy przegląd reguł i procesów chroniących klientów bankowości elektronicznej, w rezultacie którego dokonaliśmy uszczelnienia i modyfikacji reguł wymagających zmian. Dla bankowości mobilnej oraz bankowości internetowej pracownicy SOC przeprowadzili testy bezpieczeństwa. Dodatkowo, w grudniu 2022 r. zakończyliśmy testy penetracyjne bankowości elektronicznej, które miały na celu wykrycie i usunięcie potencjalnych luk oraz poprawę bezpieczeństwa produktów oferowanych klientom za pośrednictwem kanałów elektronicznych.

W związku z wybuchem wojny w Ukrainie i wzrostem ataków hackerskich, w tym na bankowość elektroniczną, dokonywaliśmy aktualizacji reguł zapory aplikacyjnej (Imperva WAF). Jednym z najbardziej popularnych scenariuszy wykorzystywanych przez przestępców w 2022 r. był vishing, czyli atak polegający na podszywaniu się pod numer infolinii oraz pracownika Banku z zastosowaniem socjotechniki w celu wyłudzenia danych lub nakłonienia klienta do instalacji aplikacji AnyDesk i kradzieży środków klienta. Publikowaliśmy na bieżąco ostrzeżenia na stronie internetowej oraz braliśmy udział w grupach roboczych przy ZBP, mających na celu wypracowanie skutecznych sposobów ochrony klientów przed tego typu atakami.

Wybuch wojny w Ukrainie i prowadzone przez Bank działania, potwierdziły skuteczność stosowanych zabezpieczeń i procedur bezpieczeństwa. Wspólne działania w ramach Grupy BPS koncentrowały się na zapewnieniu ciągłości działania systemów IT i implementacji rozwiązań minimalizujących ryzyka niedostępności usług bankowych wynikających z przerw w dostawie energii elektrycznej, ataków zmierzających do zaszyfrowania dysków (ransomware) oraz wyłączenia usług zabezpieczających przed atakami DDoS (Distributed Denial of Services). Przedstawiciele Banku brali udział w wypracowaniu rekomendacji dotyczących przeciwdziałania DDoS, w ramach powołanej przy ZBP grupy.

Kolejnym obszarem działań służb bezpieczeństwa Banku było wdrożenie rozwiązań zabezpieczających przed atakami dezinformacyjnymi uderzającymi głównie w klientów ściany wschodniej Polski. Prowadziliśmy kampanię informacyjną za pośrednictwem Intranetu, korespondencji i spotkań on-line z bankami spółdzielczymi. Dzieliśmy się również spostrzeżeniami i propozycjami działań z oddziałami rozmieszczonymi w zagrożonym regionie.

Pracownicy Banku są członkami grup zadaniowych przy KNF i ZBP, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa klientów i ich środków. Grupy te to m.in. Grupa Cyberbezpieczeństwa przy KNF, Grupa ds. Ciągłości Działania przy KNF, Rada Bezpieczeństwa Banków przy ZBP, Komitet Cyberbezpieczeństwa ZBP.

Współpracujemy również z CERTAMI (Computer Emergency Response Team), tj. zespołami specjalistów działającymi przy KNF, ZBP i NASK, zwalczającymi zagrożenia w sieciach komputerowych. Za pośrednictwem dedykowanej poczty i specjalnych narzędzi, na bieżąco publikowane są i wymieniane informacje o nowych cyberatakach.

Bezpieczeństwo w zakresie produktów i klientów jest na bieżąco monitorowane i podlega raportowaniu w ramach comiesięcznych posiedzeń Komitetu Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania.

14.1.7. Ochrona prywatności

Ochrona prywatności w Grupie Kapitałowej sprowadza się do ochrony danych osobowych klientów Banku, spółek Grupy Kapitałowej oraz zrzeszonych banków spółdzielczych i ich pracowników. Proces ochrony danych osobowych realizowany jest zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, tj. Rozporządzeniem RODO, Ustawą o ochronie danych osobowych oraz regulacjami wewnętrznymi, dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa informacji, ochrony danych osobowych (m.in. Polityką Bezpieczeństwa Danych Osobowych oraz Instrukcją Zarządzania Systemami Informatycznymi). W Banku zarządzanie bezpieczeństwem informacji, w tym m.in. ochroną prywatności, realizowane jest w ramach Departamentu Bezpieczeństwa. Jednocześnie nadzór w zakresie zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych realizowany jest niezależnie od Departamentu Bezpieczeństwa przez Inspektora Ochrony Danych w ramach samodzielnego stanowiska. Inspektor Ochrony Danych uczestniczy w grupie zadaniowej przy ZBP oraz wspiera pracowników Banku merytorycznie w zakresie zapewnienia zgodności z przepisami prawa. W razie potrzeby IOD dokonuje zgłoszeń naruszeń ochrony danych osobowych do organu nadzorczego. Każdy z pracowników Banku przechodzi szkolenia z zakresu ochrony danych osobowych i ochrony informacji.

14.1.8. Oznakowanie produktów

Materiały marketingowe reklamujące produkty oferowane przez Bank i spółki Grupy Kapitałowej, są każdorazowo weryfikowane i akceptowane pod kątem zgodności z przepisami prawa. Materiały te są tworzone zgodnie ze standardami przyjętymi w Grupie i sformułowane w sposób precyzyjny, zrozumiały i przejrzysty.

14.1.9. Pozostałe kwestie rynkowe

Bank wyłania dostawców w drodze realizowanych postępowań o udzielenie zamówienia. Proces ten prowadzony jest w oparciu o Instrukcję udzielania i realizacji zamówień w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., która określa zasady i tryb postępowania przy wyborze podmiotów zewnętrznych, którym Bank może powierzyć wykonanie określonych usług. Czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia prowadzone są wobec zasad zapewniających bezstronność i obiektywizm. W procesie tym uwzględnia się oprócz kryteriów finansowych także jakość, referencje posiadane przez Oferentów oraz różne aspekty biznesowe w zależności od charakteru danego zamówienia.

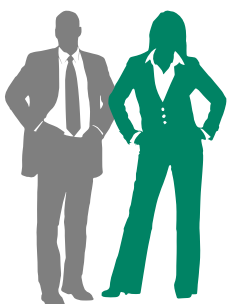
14.1.10. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne

W 2022 r. Bank jako samodzielna jednostka nie korzystał ze środków pomocy publicznej. Z takiej pomocy skorzystał jeden podmiot zależny w wysokości 15,1 tys. zł.

W zakresie zleceń publicznych prowadzimy obsługę Jednostek Samorządu Terytorialnego, która realizowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym Ustawą Prawo zamówień publicznych, w trybie uczestnictwa w przetargach organizowanych przez JST lub kierowanych przez nie zapytań ofertowych oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku.

14.2. Odpowiedzialność w miejscu pracy

14.2.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Rok 2022 był okresem dynamicznych zmian polityczno-ekonomicznych i konsekwentnego dążenia do realizacji celów krótko i długoterminowych. Ważne było dla nas szybkie i skuteczne reagowanie na wymagania stawiane przez otoczenie, ulepszanie istniejących procesów i inicjowanie nowych działań, by przyczynić się do maksymalizacji zysku i tworzenia przyjaznego miejsca pracy dla pracowników.

W 2022 r. uregulowaliśmy model pracy zdalnej. Dbaliśmy o rzetelną, jasną i transparentną komunikację z pracownikami dotyczącą wyznaczania celów, działań rozwojowych, przepisów kadrowych oraz bieżących zadań. Duży nacisk postawiliśmy na pracę w zespołach projektowych, sprzyjającą budowaniu współpracy w Banku.

Pracownikom proponowaliśmy różne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych, bez względu na wiek czy płeć. W zakresie szkoleń i rekrutacji nadal dominowała forma zdalna. W 2022 r. utrzymaliśmy możliwość korzystania z platformy językowej, przeprowadzaliśmy programy rozwojowe dla pracowników: Akademia Kompetencji (dla Sukcesorów, Talentów, Innowatorów).

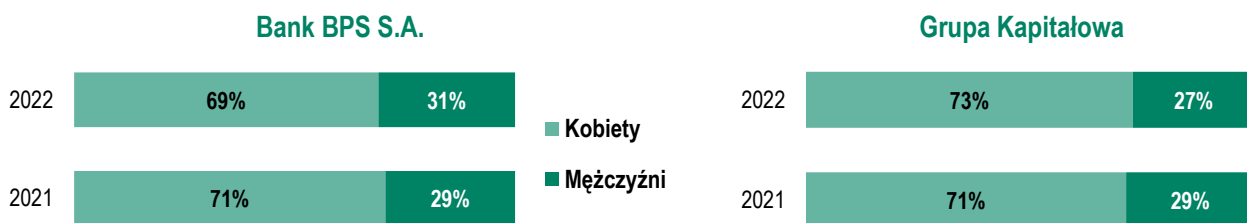
Utrzymaliśmy formę zdalną procesów rekrutacyjnych oraz adaptacji nowych pracowników.

14.2.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń

Poziom zatrudnienia oraz struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej dostosowane są do bieżącej i planowanej skali działalności oraz ponoszonego ryzyka. Proces planowania zasobów kadrowych obejmuje ocenę aktualnej struktury zatrudnienia oraz potrzeby organizacji wynikające z przyjętych celów Grupy Kapitałowej. Ocena dokonywana jest według kryteriów miejsca, okresu, ilości oraz dostępności pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami w Grupie Kapitałowej oraz na rynku zewnętrznym.

Na koniec 2022 r. zatrudnienie w Grupie Kapitałowej⁸ ukształtowało się na poziomie 1 526 etatów (z wyłączeniem osób zatrudnionych na umowę na zastępstwo). Poniższy wykres przedstawia strukturę pracowników ze względu na płeć.

Rysunek 8. Struktura zatrudnienia w Banku oraz w Grupie Kapitałowej według płci

W Grupie Kapitałowej zdecydowana większość osób zatrudniona jest na umowę o pracę na czas nieokreślony.

Tabela 33. Struktura zatrudnienia według rodzaju umowy oraz płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.				
Czas nieokreślony	92%	87%	90%	89%
Czas określony	8%	13%	9%	11%
Czas próbny	0%	0%	0%	0%
na dzień 31.12.2021 r.				
Czas nieokreślony	91%	90%	91%	90%
Czas określony	9%	10%	7%	9%
Czas próbny	0%	0%	2%	1%

Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej zróżnicowana jest m.in. ze względu na wiek. Dominującą grupą pracowników (wśród kobiet oraz mężczyzn) są osoby w wieku 40-59 lat.

Tabela 34. Struktura zatrudnienia w Banku oraz w Grupie Kapitałowej według wieku i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.				
do 29 lat	5%	7%	7%	6%
30-39 lat	18%	30%	21%	23%
40-49 lat	37%	34%	32%	29%
50-59 lat	36%	24%	35%	28%
60 lat i więcej	3%	6%	4%	14%

⁸ zatrudnienie w Banku oraz spółkach zależnych

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.				
do 29 lat	6%	8%	8%	7%
30-39 lat	20%	28%	22%	24%
40-49 lat	37%	36%	31%	31%
50-59 lat	33%	24%	36%	27%
60 lat i więcej	4%	4%	3%	11%

W Grupie Kapitałowej, na koniec okresu sprawozdawczego główna kadra kierownicza wraz z Członkami Zarządów stanowiła ok. 5 % ogółu zatrudnionych, natomiast pozostała część kadry kierowniczej ok. 14 %. Poniższa tabela przedstawia udział poszczególnych szczebli zarządzania w stanie zatrudnienia w podziale na płeć.

Tabela 35. Struktura zatrudnienia w Banku oraz w Grupie Kapitałowej według szczebli zarządzania i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.				
Zarząd	0%	1%	0%	1%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	5%	8%	3%	11%
pozostała część kadry kierowniczej	20%	20%	13%	15%
pozostali pracownicy	76%	71%	84%	73%
na dzień 31.12.2021 r.				
Zarząd	0%	1%	0%	1%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	4%	8%	3%	10%
pozostała część kadry kierowniczej	19%	18%	13%	14%
pozostali pracownicy	77%	73%	84%	75%

Realizowana w Grupie Kapitałowej Polityka wynagradzania uwzględnia sytuację ekonomiczną oraz specyfikę struktury organizacyjnej poszczególnych spółek. Jej celem jest adekwatne wynagradzanie pracowników za wykonaną pracę oraz motywowanie do osiągnięcia oczekiwanych wyników.

Za funkcjonowanie i rozwój systemu wynagradzania odpowiedzialne są Zarządy spółek Grupy Kapitałowej, które w szczególności dbają, aby system wynagradzania funkcjonował w sposób spójny i efektywny oraz oparty był o pełną i przejrzystą dokumentację, tzn. aby działał na podstawie strategii, polityk, procedur i instrukcji, zgodnych z obowiązującym prawem oraz regulacjami nadzorczymi. Poziom wynagrodzeń oraz katalog świadczeń pozapłacowych oferowanych pracownikom ustalany jest w taki sposób, aby pozwalał na przyciągnięcie oraz zatrzymanie wykwalifikowanych pracowników, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy przewagą konkurencyjną wynagrodzeń, a rentownością Grupy Kapitałowej.

Elementy wynagrodzenia dla poszczególnych pracowników lub grup pracowników zróżnicowane są ze względu na umiejscowienie stanowiska w strukturze organizacyjnej spółki oraz charakter pracy.

System motywacyjny obejmuje wachlarz środków i narzędzi służących motywowaniu pracowników do podejmowania działań ukierunkowanych na realizację strategicznych celów Grupy Kapitałowej.

Na wynagrodzenie pracowników składają się wynagrodzenia stałe i wynagrodzenia zmienne, przy czym stałe składniki stanowią na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, że możliwe jest prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Podstawę kształtowania polityki wynagradzania w Grupie Kapitałowej stanowi wynagrodzenie zasadnicze, którego wysokość zależy od rodzaju wykonywanej pracy, kompetencji i umiejętności wymaganych na stanowisku oraz wpływu stanowiska na wyniki spółki. Ponadto, w kształtowaniu polityki wynagradzania uwzględniane są najlepsze praktyki rynkowe.

Mając na uwadze standardy ESG, regularnie dokonujemy przeglądów wynagrodzeń w poszczególnych grupach stanowisk, w tym pod kątem wynagrodzeń kobiet i mężczyzn oraz poszczególnych lokalizacji, uwzględniając benchmarki wewnętrzne i dane zawarte w raportach płacowych. Analiza wykazuje, że różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn nie są istotne.

W poniższej tabeli przedstawiliśmy średnie wynagrodzenie zasadnicze brutto na danym szczeblu zarządzania w Banku oraz Grupie Kapitałowej w podziale na płeć.

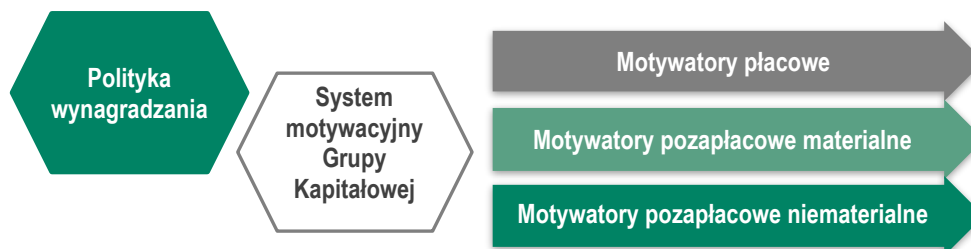
Tabela 36. Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto na etat FTE według płci*

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.				
Zarząd	0	57 667	24 333	23 409
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	16 943	19 988	15 780	14 923
pozostała część kadry kierowniczej	8 279	11 623	8 183	10 479
pozostali pracownicy	6 286	7 592	5 383	6 633
na dzień 31.12.2021 r.				
Zarząd	0	50 000	11 100	14 548
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	16 000	18 006	15 349	14 247
pozostała część kadry kierowniczej	7 522	10 544	7 731	10 240
pozostali pracownicy	5 638	6 923	4 907	6 217

* w związku z wysokim odsetkiem Członków Zarządu względem wszystkich pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej na Umowę o pracę, dane dotyczące Zarządu Grupy Kapitałowej zawierają informacje dotyczące Członków Zarządu zatrudnionych także na umowy cywilnoprawne

Elementem polityki wynagradzania jest system motywacyjny, na który składają się motywatory płacowe, pozapłacowe materialne i pozapłacowe niematerialne.

Rysunek 9. Polityka wynagradzania w Grupie Kapitałowej

W skład motywatorów płacowych wchodzi premie oraz nagrody specjalne. Stosowanie w ramach systemu wynagradzania składników zmiennych ma na celu koncentrację działań pracowników na celach ważnych dla Banku i danej spółki. Poziom ustalonych wynagrodzeń zmiennych skorelowany jest z wynikami podmiotu, w którym pracownik jest zatrudniony i uwzględnia postawę oraz wkład pracy poszczególnych osób i zespołów w osiągnięciu założonych na dany okres celów. W odniesieniu do pracowników zaangażowanych w świadczenie usług maklerskich i oferowanie instrumentów finansowych oraz osób sprawujących bezpośredni nadzór nad wykonywaniem obowiązków służbowych przez tych pracowników, a także w odniesieniu do pracowników, których wpływ na profil ryzyka podmiotu jest istotny, stosuje się odrębne systemy motywacyjne. Obowiązujące w Grupie Kapitałowej systemy płacowe nie zachęcają pracowników do działania w sposób nierzetelny i nieprofesjonalny, niezgodny z najlepiej pojętymi interesami klientów i nie skłaniają do preferowania własnych interesów z potencjalną szkodą dla klienta. Celem systemu motywowania płacowego jest promowanie odpowiedzialnego postępowania biznesowego, uczciwego traktowania klientów i unikania konfliktów interesów przez pracowników Grupy Kapitałowej.

Oferowane benefity pozapłacowe mają na celu wsparcie istotnych dla pracowników obszarów, w szczególności: zdrowia pracownika i jego rodziny, rozwoju i doskonalenia zawodowego, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz przyszłych potrzeb emerytalnych.

Proces pozyskiwania pracowników do pracy w Grupie Kapitałowej realizowany jest zgodnie z zasadą niedyskryminacji i odbywa się z poszanowaniem godności osobistej wszystkich jej uczestników. Wszystkie prawa osobiste, w szczególności dane osobowe kandydata ubiegającego się o zatrudnienie w Grupie Kapitałowej, są chronione. Kandydaci traktowani są

równy, niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej.

Tabela 37. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.				
Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy	54%	46%	68%	32%
Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	72%	28%	70%	30%
na dzień 31.12.2021 r.				
Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy	60%	40%	65%	35%
Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	74%	26%	73%	27%

Większość pracowników, z którymi spółki Grupy Kapitałowej nawiązywały stosunek pracy w 2022 r., zatrudniana była na umowę o pracę na czas określony lub próbny.

Tabela 38. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według płci i rodzaju umowy o pracę

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.								
Okres próbny	19%	25%	1%	3%	17%	24%	3%	3%
Czas określony	70%	64%	22%	21%	57%	61%	20%	24%
Czas nieokreślony	12%	11%	77%	76%	26%	15%	77%	73%
na dzień 31.12.2021 r.								
Okres próbny	19%	46%	0%	2%	26%	35%	0%	1%
Czas określony	73%	54%	18%	21%	57%	49%	20%	28%
Czas nieokreślony	8%	0%	82%	77%	17%	16%	80%	71%

Pracownicy, z którymi spółki Grupy Kapitałowej nawiązały stosunek pracy w 2022 r., zróżnicowani są m.in. ze względu na wiek.

Tabela 39. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według wieku i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.								
do 29 lat	16%	22%	14%	11%	18%	20%	12%	6%
30-39 lat	28%	39%	24%	32%	32%	32%	23%	29%
40-49 lat	40%	28%	29%	39%	33%	27%	27%	31%
50-59 lat	9%	8%	13%	16%	8%	12%	16%	18%
60 lat i więcej	7%	3%	20%	3%	8%	8%	22%	16%
na dzień 31.12.2021 r.								
do 29 lat	25%	17%	3%	9%	20%	12%	5%	10%
30-39 lat	30%	29%	25%	36%	47%	24%	22%	36%
40-49 lat	27%	37%	35%	34%	22%	37%	33%	29%
50-59 lat	11%	17%	24%	11%	8%	23%	21%	12%
60 lat i więcej	7%	0%	13%	10%	3%	4%	19%	13%

W 2022 r. w Grupie Kapitałowej odnotowano zbliżoną rotację na stanowiskach kierowniczych innych niż główna kadra kierownicza u mężczyzn i u kobiet.

Tabela 40. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według szczebla zarządzania i płci

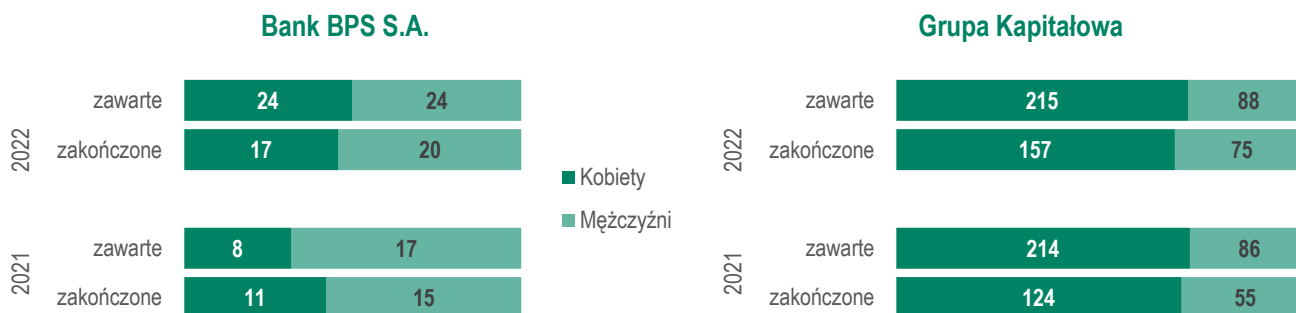
Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2022 r.								
Zarząd	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	0%	8%	1%	11%	1%	11%	3%	14%
pozostała część kadry kierowniczej	5%	4%	17%	16%	2%	4%	13%	14%
pozostali pracownicy	95%	88%	82%	74%	97%	85%	84%	71%
na dzień 31.12.2021 r.								
Zarząd	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	0%	8%	3%	7%	1%	5%	3%	6%
pozostała część kadry kierowniczej	5%	4%	19%	19%	5%	5%	14%	16%
pozostali pracownicy	95%	88%	78%	74%	94%	90%	84%	78%

Na wszystkich etapach rekrutacji wobec zakwalifikowanych kandydatów stosuje się te same kryteria oceny. Od wszystkich osób zaangażowanych w proces rekrutacji wymaga się profesjonalizmu oraz szacunku wobec kandydatów.

Według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w spółkach Grupy Kapitałowej 333 osoby (215 kobiet, 118 mężczyzn) świadczyło pracę w ramach umów cywilnoprawnych.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zawartych oraz zakończonych umów cywilnoprawnych w 2022 r.

Rysunek 10. Liczba zawartych oraz zakończonych umów cywilnoprawnych w Banku oraz w Grupie Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje nisko kosztowych pracowników z krajów słabszych ekonomicznie lub krajów podejrzanych o naruszenie praw człowieka.

14.2.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania

Według stanu na 31.12.2022 r. w 3 spółkach Grupy Kapitałowej działały organizacje związkowe, a procent uzwiązkowienia wyniósł w nich od 5 % do 36 %. W jednej ze spółek tematem dialogu były kwestie związane z wynagrodzeniami, w pozostałych spółkach organizacje związkowe nie zgłaszały uwag. Nie odnotowano także wszczętych sporów zbiorowych ani działań mogących stwarzać zagrożenie dla prawa do swobody zrzeszania się.

14.2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)

W Banku za wsparcie pracodawcy w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiada Zespół BHP. Działania kształtujące bezpieczeństwo pracy oparte są na otwartej i jasnej komunikacji z pracownikami. Zapewnienie bezpiecznego, komfortowego i przyjaznego miejsca pracy dla

pracowników, zleceniobiorców oraz praktykantów jest dla nas priorytetem. Placówki spełniają wysokie standardy w zakresie BHP.

Do podstawowych zadań Zespołu BHP należy:

- 1) systematyczne prowadzenie kontroli obiektów, w których pracują pracownicy Banku, aby warunki pracy spełniały wymagania bezpieczeństwa. Po każdej kontroli sporządzane są raporty, w oparciu o które stanowiska są modernizowane lub doposażane, a ewentualne nieprawidłowości sukcesywnie eliminowane. W 2022 r. Zespół BHP przeprowadził 19 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono rażących nieprawidłowości w zakresie BHP;
- 2) prowadzenie szkoleń wstępnych i okresowych (w systemie e-learningowym) z zakresu BHP, by dzięki poszerzeniu wiedzy pracownicy czuli się bezpieczniej. Każdy nowo zatrudniony pracownik odbywa szkolenie wstępne – poznaje podstawowe przepisy dotyczące zachowania bezpieczeństwa w miejscu pracy, zapoznaje się z ryzykiem zawodowym oraz otrzymuje informację, jak powinno wyglądać stanowisko pracy zaprojektowane zgodnie z zasadami ergonomii. W 2022 r. Zespół BHP przeprowadził szkolenia wstępne i okresowe dla 91 pracowników;
- 3) wspieranie pracowników przy uzyskaniu refundacji zakupu okularów korekcyjnych oraz świadczeń z tytułu wypadków.

W spółkach zależnych za wsparcie pracodawców w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiadają firmy zewnętrzne świadczące usługi BHP. Z ryzykiem zawodowym pracownicy zapoznawani są w trakcie szkoleń wstępnych i okresowych z BHP. W 2022 r. przeprowadzono szkolenia dla 130 pracowników.

W działalności zawodowej pracowników Banku i spółek Grupy Kapitałowej nie występują narażenia wystąpienia określonych chorób. W celu ograniczenia niepożądanych zdarzeń takich jak choroby zawodowe czy urazy, zostały opracowane karty ryzyka zawodowego, w których zostały opisane zagrożenia występujące na stanowiskach pracy oraz sposoby zapobiegania występowania tym zagrożeniom.

Tabela 41. Zbiorcze zestawienie wypadków przy pracy w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej (wg płci)

Wyszczególnienie	2021			2022		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Bank BPS S.A.						
Wypadki śmiertelne	0	0	0	0	0	0
Wypadki ciężkie	0	0	0	0	0	0
Wypadki lekkie	1	0	1	4	0	4
Liczba dni niezdolności do pracy	0	0	0	247	0	247
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	1,2	0,0	1,2	5,6	0,0	5,6
Wskaźnik ciężkości wypadków**	0,0	0,0	0,0	61,8	0,0	61,8
Grupa Kapitałowa						
Wypadki śmiertelne	0	0	0	0	0	0
Wypadki ciężkie	0	0	0	0	0	0
Wypadki lekkie	4	1	5	8	0	8
Liczba dni niezdolności do pracy	200	180	380	173	0	173
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	4,5	1,1	5,6	8,6	0,0	8,6
Wskaźnik ciężkości wypadków**	50,0	180,0	76,0	21,6	0,0	21,6

* wskaźnik wyraża ogólną liczbę poszkodowanych w relacji do 1000 pracujących (ilość wypadków/średnia liczba zatrudnionych x 1000)

** wskaźnik wyraża liczbę dni czasowej niezdolności do pracy przypadających na jednego poszkodowanego (ilość dni zwolnienia/liczba wypadków)

14.2.5. Rozwój i edukacja

Działania rozwojowe w Grupie Kapitałowej mają na celu zapewnienie zgodności z przepisami prawa, doskonalenie wiedzy, umiejętności zawodowych oraz postaw pracowników pod kątem realizacji celów i strategii Banku oraz budowanie motywującego i angażującego środowiska pracy. Możliwość rozwoju zagwarantowana jest wszystkim pracownikom Grupy

Kapitałowej niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej.

Zarządzanie działaniami rozwojowymi odbywa się poprzez: identyfikację i analizę potrzeb rozwojowych, ocenę potencjału i tworzenie planów rozwoju kwalifikacji, w tym planów szkoleniowych, proponowanie i projektowanie programów rozwojowych, dedykowanych osiągnięciu konkretnych celów biznesowych, ocenę efektywności podejmowanych działań rozwojowych, jak również budowanie ścieżek kariery.

Stałym elementem rozwoju pracowników są szkolenia realizowane zgodnie z potrzebami operacyjnymi, w ramach określonych planów szkoleniowych. W 2022 r. działania te koncentrowały się głównie wokół zmian w otoczeniu prawnym, zakresu zarządzania projektami oraz treningu umiejętności miękkich i menadżerskich.

Pracownicy Banku regularnie uczestniczą w szkoleniach dopasowanych do swoich potrzeb, dzięki czemu mają możliwość rozwoju własnych kompetencji. Na wszystkich szczeblach zarządzania objęci są obowiązkowymi szkoleniami w obszarze etyki oraz bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych. Pracownicy sprzedaży regularnie uczestniczą w szkoleniach dotyczących przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, skutecznych technik sprzedaży oraz w szkoleniach z zakresu instrumentów finansowych czy kredytów hipotecznych. Pracownicy odpowiedzialni za analizy kredytowe poprzez udział w szkoleniach na bieżąco aktualizują wiedzę z zakresu oceny ryzyka kredytowego podmiotów gospodarczych. W 2022 r. w ofercie szkoleniowej niezbędne okazały się szkolenia dla pracowników zaangażowanych w proces obsługi "wakacji kredytowych" dla klientów Banku. Ponadto, duży nacisk kładzie się na szkolenia związane z bezpieczeństwem teleinformatycznym i z zakresu zapobiegania nadużyciom.

W 2022 r. w szkoleniach stacjonarnych wzięło udział 538 uczestników, w tym 60 % stanowiła grupa Specjalistów, natomiast ze szkoleń e-learningowych skorzystało 9 799 osób, w tym 72 % stanowili Specjaliści. Sześciu pracownikom Grupy Kapitałowej pracodawca sfinansował podnoszenie kwalifikacji w formie studiów magisterskich i podyplomowych oraz MBA.

W 2022 r. w ramach rozwoju kompetencji menadżerskich realizowany był Program Rozwojowy Akademia Sukcesora oraz w zakresie prowadzenia i realizacji projektów – Akademia Innowatora.

W przypadku spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej działania rozwojowe dostosowane są do potrzeb i specyfiki ich działalności. W 2022 r. koncentrowały się one, podobnie jak w Banku, wokół wiedzy specjalistycznej, podnoszenia kompetencji zawodowych, treningu umiejętności miękkich oraz menadżerskich, a także zmian w otoczeniu prawnym. Stałym elementem rozwoju pracowników są wewnętrzne oraz zewnętrzne szkolenia realizowane zgodnie z potrzebami pracowników. W większości spółek działaniami rozwojowymi objęci są pracownicy na wszystkich szczeblach zarządzania.

W zależności od struktury zatrudnienia, w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej proces analizy potrzeb rozwojowych odbywa się w sposób sformalizowany i cykliczny. W pozostałych, w większości bazuje na bieżącej ocenie potrzeb danego pracownika, dokonywanej przez jego bezpośredniego przełożonego.

Wybrane spółki Grupy Kapitałowej corocznie dedykują określony budżet na cele szkoleniowe oraz na doszkadzanie pracowników. W 2022 r. średni budżet szkoleniowy na jednego pracownika wahał się w granicach między 35 zł a 1 096 zł, w zależności od spółki. Budżet na rozwój pracowników wykorzystany był przede wszystkim na działania rozwojowe w trybie online. Przygotowane szkolenia miały formę webinarów, warsztatów online lub były realizowane w formie e-learningu.

W Banku wspieramy wszelkie działania mające na celu budowanie przyjaznego i motywującego środowiska pracy oraz dbamy o kulturę komunikacji wewnętrznej.

Promujemy dopasowane do wewnętrznej kultury organizacyjnej zasady work-life balance (równowaga życia zawodowego i prywatnego). Szczególną uwagę poświęcamy na przestrzeganie czasu pracy oraz wykorzystanie urlopów wypoczynkowych. Równie ważne jest bezpieczeństwo zdrowotne pracowników, które przekłada się na zapewnienie ciągłości działania Banku.

W Banku promujemy zasadę jasnej i otwartej komunikacji. Organizowane są cykliczne spotkania kadry menadżerskiej i Zarządu, służące przekazywaniu informacji o głównych kierunkach strategicznych Banku oraz wypracowaniu rozwiązań usprawniających procesy i działania zmierzające do realizacji strategii. Głównym kanałem informacyjnym stał się Intranet,

za pośrednictwem którego pracownikom Banku przekazywane są na bieżąco wszelkie informacje o sytuacji finansowej, organizowanych wydarzeniach oraz informacje o sytuacji w kraju.

W Banku oraz w jednej spółce Grupy Kapitałowej funkcjonuje system okresowych ocen pracowniczych, mający na celu zwiększenie efektywności bieżącego i strategicznego zarządzania zasobami ludzkimi z uwzględnieniem aspektu motywacyjnego i rozwojowego. Ocena przeprowadzana jest w cyklach rocznych. Przedmiotem oceny są kompetencje oraz wyniki pracy rozumiane jako poziom realizacji celów. Dodatkowo, dwie spółki Grupy Kapitałowej posiadają opracowane profile kompetencyjne poszczególnych stanowisk.

14.2.6. Zarządzanie różnorodnością

W Grupie Kapitałowej zarządzanie różnorodnością, spójne z najlepszymi praktykami ESG, realizowane jest m.in. poprzez odpowiednie zapisy w Kodeksie etyki, Polityce różnorodności, Polityce personalnej, Polityce antymobbingowej, Regulaminie wynagradzania oraz Regulaminie rekrutacji. Dbalność o zachowanie zasady równości realizowana jest także poprzez określenie odpowiednich zasad i kryteriów we wszystkich procesach personalnych, w tym poprzez równy dostęp do rozwoju, szkoleń i awansów, przejrzysty proces rekrutacji i selekcji kandydatów do pracy, jednolite i sprawiedliwe zasady wynagradzania, czy obiektywne kryteria oceny.

W Banku jako instytucji, w której przestrzeganie standardów etycznych jest normą postępowania w stosunku do wszystkich interesariuszy i standardem zachowania wszystkich pracowników, szczególną uwagę kierujemy na kwestie różnorodności, po to, aby uświadamiać, kiedy może dojść do złamania prawa równości, przy jednoczesnym wskazaniu korzyści wynikających z różnorodności. Realizując swoją strategię społecznie odpowiedzialnego biznesu, kierujemy się zasadą niedyskryminowania, tworzenia szans i przeciwdziałania nierównościami na wszystkich jej polach. Wspieramy tworzenie środowiska, w którym obie płcie mogą mieć takie same szanse wyboru i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w Grupie Kapitałowej przez osoby niepełnosprawne obsadzonych było 54,3 etatu, z tego w Banku 9 etatów, natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej 45,3 etatu.

Zapewniamy równość szans w dostępie do zarobków poprzez różnicowanie płacy zasadniczej w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy. Jej wysokość zależy od rodzaju realizowanej pracy, kompetencji wymaganych na stanowisku, wpływu stanowiska na wyniki Banku oraz kryteriów rynkowych.

Proces rekrutacji w Banku realizowany jest zgodnie z zasadą niedyskryminacji i odbywa się z poszanowaniem godności osobistej wszystkich jej uczestników. W procesie rekrutacji i selekcji kandydaci są równo traktowani niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niepełności, pochodzenia rasowego i etnicznego, czy orientacji seksualnej. Na wszystkich etapach rekrutacji wobec zakwalifikowanych kandydatów stosuje się te same kryteria oceny.

Prowadzimy aktywną politykę przeciwdziałania mobbingowi, realizowaną w szczególności poprzez:

- promowanie pożądanych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego postaw i zachowań w relacjach między pracownikami,
- niezwłoczne reagowanie na sygnały pracowników dotyczące stosowania mobbingu,
- podejmowane działania zapobiegawcze, w szczególności w zakresie upowszechniania w Banku wiedzy na temat zjawiska mobbingu, metod zapobiegania jego występowaniu oraz konsekwencji jego wystąpienia.

Zgodnie z przyjętą Polityką antymobbingową i Kodeksem etyki w stosunku do pracowników, którym udowodniono stosowanie mobbingu, wyciągamy konsekwencje przewidziane przepisami prawa pracy i odrębnymi przepisami wewnętrznymi Banku. W Grupie Kapitałowej wszystkie skargi o naruszenie zasad są rozpatrywane, nie akceptuje się dyskryminacji lub działań odwetowych w stosunku do pracowników zgłaszających nieprawidłowości i naruszenie lub domniemane naruszenie zasad.

W 2022 r. w Banku nie stwierdzone zostały przypadki zachowań noszących znamiona dyskryminacji, czy mobbingu.

14.2.7. Prawa człowieka

W Banku poszanowanie godności człowieka i jego praw wynika z zasad określonych w Polityce personalnej oraz Regulaminie rekrutacji i jest implementowane na poziom innych regulacji. Natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej, które zatrudniają pracowników odniesienie do praw człowieka występuje głównie w Regulaminach Pracy oraz Kodeksie etycznym pracowników.

W 2022 r. w Grupie Kapitałowej nie odnotowano zgłoszonych, ani potwierdzonych przypadków naruszania praw człowieka.

14.2.8. Praca dzieci i praca przymusowa

Podmioty Grupy Kapitałowej nie zatrudniają pracowników młodocianych. W 2022 r. nie odnotowano zgłoszonych ani potwierdzonych przypadków pracy dzieci lub pracy przymusowej. Grupa nie posiada też informacji na temat tego, aby w odniesieniu do kluczowych kontrahentów zgłoszone zostały nieprawidłowości w tym zakresie.

14.2.9. Przeciwdziałanie korupcji

W Banku prowadzimy działalność w oparciu o zasady i standardy zachowania, bazujące na etycznych, uczciwych i odpowiedzialnych zasadach prowadzenia biznesu, w zgodzie z przepisami prawa i standardami rynkowymi, które określa Polityka antykorupcyjna w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

Przeciwdziałanie korupcji realizujemy m.in. poprzez tworzenie środowiska pracy opartego na szacunku dla standardów etycznych i zgodności z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, budowanie i weryfikowanie świadomości postaw etycznych i zagrożeń korupcyjnych wśród pracowników i partnerów biznesowych, przeciwdziałanie i zarządzanie konfliktami interesu, w szczególności unikanie przypadków konfliktu interesów, które mogą podważać uczciwość i wiarygodność Banku.

Program przeciwdziałania korupcji obejmuje:

- procedurę przyjmowania i wręczenia upominków i innych korzyści materialnych,
- proces uzyskiwania zgód na przyjęcie lub wręczenie upominku,
- ewidencjonowanie otrzymywanych i wręczanych upominków,
- szkolenia wszystkich pracowników,
- działania informacyjne,
- procedury weryfikacji i akceptacji kosztów i wydatków oraz współpracy z partnerami biznesowymi,
- procedury zgłaszania przypadków nadużyć,
- mechanizmy kontroli zgodnie z obowiązującym w Banku systemem kontroli wewnętrznej.

Pracownicy Banku mogą przekazywać lub otrzymywać jedynie leżące w sferze dobrych obyczajów upominki biznesowe, związane z ich pracą wykonywaną na rzecz klientów i partnerów biznesowych, służące budowaniu lub wzmocnieniu relacji biznesowych, których wartość jest możliwa do określenia. Przed wręczeniem upominku biznesowego pracownik Banku powinien dążyć do poznania obowiązujących zasad regulujących przyjmowanie upominków u strony przyjmującej upominek.

W Polityce Antykorupcyjnej zdefiniowane zostały kryteria, które powinien spełnić upominek biznesowy, akceptowalna przez Bank jego wartość oraz zasady ewidencjonowania w Rejestrze korzyści.

W Banku stosujemy procedury zgłaszania nadużyć, a pracownikom je zgłaszającym zagwarantowana jest ochrona przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

14.3. Zaangażowanie społeczne

14.3.1. Wpływ działalności bankowej na otoczenie społeczne

Do najważniejszych działań, które realizujemy w tym obszarze należy zaliczyć:

- 1) finansowanie potrzeb mieszkaniowych klientów indywidualnych, m.in. w ramach programów z dopłatą i gwarancją BGK, tj. Gwarantowany Kredyt Mieszkaniowy. Dodatkowo klienci, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej mogli skorzystać z wakacji kredytowych lub mogli ubiegać się o wsparcie z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców;
- 2) wsparcie rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego poprzez finansowanie inwestycji publicznych (m.in. szkół, szpitali, inwestycji drogowych, ochrony środowiska). Na koniec 2022 r. zaangażowanie kredytowe tego sektora wyniosło 3,3 mld zł⁹;
- 3) finansowanie edukacji, m.in. poprzez oferowanie preferencyjnego kredytu studenckiego z możliwością umorzenia części kredytu dla najlepszych absolwentów. Na koniec 2022 r. zaangażowanie kredytowe w ten produkt wyniosło 9,3 mln zł.

⁹ Łącznie z instrumentami dłużnymi zakwalifikowanymi do kredytów i pożyczek

14.3.2. Edukacja

W Banku prowadzimy edukację finansową na rzecz przedsiębiorczości skierowaną do wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży w formie programu TalentowiSKO, rozwijającego działanie Szkolnych Kas Oszczędności. Jego celem jest wspieranie talentów wśród dzieci i młodzieży, uczenie pozytywnego myślenia o pieniądzu oraz promowanie dobrych nawyków w oszczędzaniu i zaradności życiowej.

W ramach Programu uczniowie biorą udział w konkursach dostosowanych do ich wiedzy i umiejętności:

- „Oszczędzanie w SKO procentuje w Banku Spółdzielczym” – dla szkół podstawowych,
- „Inkubator szkolnych biznesów” – dla szkół ponadpodstawowych.

Dzieci i młodzież uczestniczą także w lekcjach o finansach. Każdego roku we współpracy z doświadczonymi metodykami opracowywane są autorskie scenariusze zajęć. Stanowią one uzupełnienie podstawy programowej z zakresu finansów i przedsiębiorczości w szkołach.

Na stronie www.talentowisko.pl publikowane są liczne treści edukacyjne dla uczniów oraz wydzielona jest specjalna strefa dla nauczycieli i pracowników banków spółdzielczych. Jednym z elementów platformy jest BlogowiSKO, gdzie szkoły uczestniczące w Programie prowadzą swoje blogi. Każda szkoła i BS ma dostęp do licznych materiałów przygotowanych na potrzeby Programu, takich jak: scenariusze lekcji, prezentacje, mapy myśli, grafiki, wzory dokumentów czy regulaminy konkursów.

Profil programu TalentowiSKO na portalu Facebook ma ponad 8,1 tys. fanów. W każdym tygodniu zamieszczane są na nim posty dotyczące bankowości, finansów i talentów.

Wiosną 2022 r. Komisje konkursowe składające się z przedstawicieli: banków spółdzielczych, Banku, Fundacji Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej, Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Krajowej Rady Spółdzielczej, Fundacji Rozwoju Bankowości Spółdzielczej i Kuratorów Oświaty wyłoniły laureatów IX edycji Programu TalentowiSKO.

We wrześniu 2022 r. wystartowała X edycja Programu. W październiku ub.r. ogłosiliśmy konkurs dla szkół podstawowych „Oszczędzanie w SKO procentuje w Banku Spółdzielczym”, w ramach którego uczniowie mieli za zadanie przygotować:

- elektroniczne albumy fotograficzne ze zdjęciami rzeczy, które zyskały drugie życie,
- wywiady z dorosłymi pt. „A Ty jak oszczędzasz?”.

Natomiast uczniowie ze szkół ponadpodstawowych mogli przystąpić do konkursu „Inkubator szkolnych biznesów” w ramach którego musieli przygotować:

- prezentację multimedialną przedstawiającą ich pomysł na biznes,
- wypowiedź ustną w stylu „elevator speech”, w której przekonają komisję, że ich pomysł jest najlepszy!

Wraz ze startem X edycji Programu TalentowiSKO, przygotowaliśmy kilkunutowe animacje edukacyjne, wyjaśniające zagadnienia finansowo-gospodarcze o:

- polskim pieniądzu – dla klas I-III szkół podstawowych (dostępna również w języku ukraińskim),
- podatkach – dla klas IV-VI szkół podstawowych,
- cenach i inflacji – dla klas VII-VIII szkół podstawowych,
- umowie przy pierwszej pracy – dla szkół ponadpodstawowych.

Na stronie www.talentowisko.pl w specjalnej, zabezpieczonej hasłem zakładce znajdują się materiały dla banków spółdzielczych i szkół uczestniczących w Programie (m.in. nowe regulaminy, scenariusze lekcji, animacje edukacyjne i wiele innych). Z końcem 2022 r. banki spółdzielcze, które zgłosiły szkoły do udziału w X edycji Programu otrzymały gadżety reklamowe.

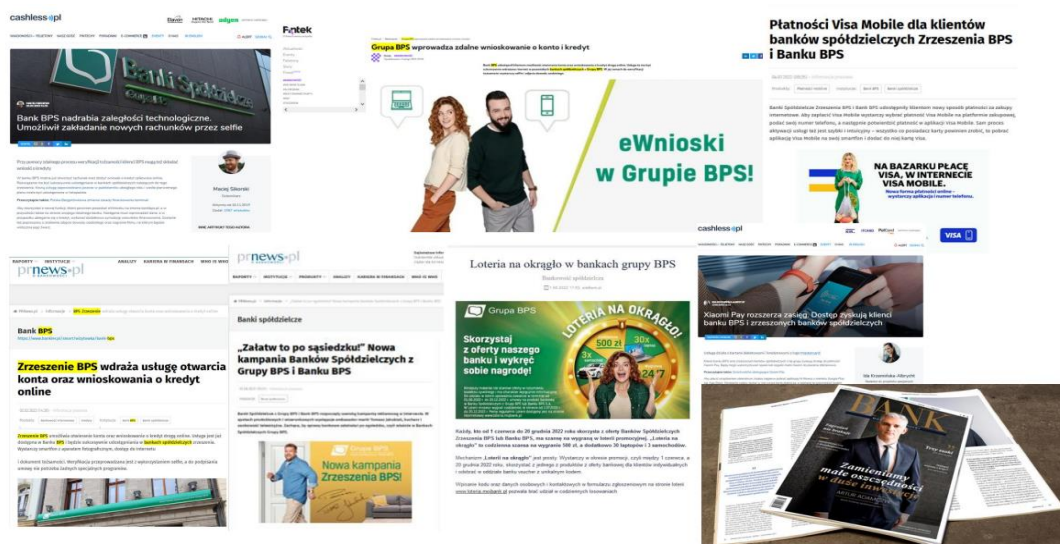
Patronat nad X edycją Programu objęło 14 Kuratoriów Oświaty, Fundacja Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Krajowa Rada Spółdzielcza oraz Krajowy Związek Banków Spółdzielczych.

14.3.3. Komunikacja i działania wewnętrzne

Zrzeszenie BPS w mediach

W 2022 r. prowadziliśmy działania mające na celu wzmocnienie wizerunku Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych. Realizowaliśmy działania informacyjne o wdrożonych w Banku i w Zrzeszeniu produktach i usługach, w tym m.in.:

- możliwości składania przez klientów wniosków online o konto i kredyt gotówkowy,
- wdrożeniu Visa Mobile i Xiaomi Pay,
- wdrożeniu oferty dla uchodźców z Ukrainy oraz zainicjowaniu akcji „Wspieramy! – Banki Spółdzielcze dla Uchodźców z Ukrainy”,
- kampanii reklamowej „Załatw to po sąsiedzku” z udziałem Tomasza Jakubiaka i loterii dla klientów,
- zakończeniu 9. edycji Programu TalentowiSKO i ogłoszeniu kolejnej 10. edycji.

Profil Banku w medium społecznościowym LinkedIn

Promowanie wizerunku Banku jako profesjonalnego pracodawcy prowadzimy również w ramach portalu społecznościowego LinkedIn. Informujemy w nim o projektach, kampaniach i inicjatywach realizowanych w Banku i w całym Zrzeszeniu. W 2022 r. kontynuowaliśmy komunikację o tematyce employer brandingowej, produktowej, ekonomicznej i wizerunkowej.

Intranet

Kolejnym źródłem wiedzy o Banku i Zrzeszeniu BPS, a także o wydarzeniach rynkowych i branżowych jest Intranet. Zamieszczane są w nim m.in.:

- aktualności z działalności Banku i Grupy Kapitałowej,
- aktualności rynkowe,
- materiały dotyczące projektów wdrażanych w Banku i Zrzeszeniu,
- informacje o działaniach promocyjnych i marketingowych,
- newslettery i bieżące informacje o produktach i usługach,
- materiały z webinarów, szkoleń,
- baza pism kierowanych do Banku i banków spółdzielczych,
- baza kontaktów przydatnych w codziennej pracy.

Szablon strony internetowej dla banków spółdzielczych

W styczniu 2022 r. Bank przy współpracy z Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych przygotował nowy szablon strony internetowej dla banków spółdzielczych Zrzeszenia BPS. Stylistyką nawiązuje ona do strony bankbps.pl oraz strony mojbank.pl. Z szatą graficzną i oferowanymi funkcjonalnościami nowego szablonu, zrzeszone banki spółdzielcze mogły zapoznać się dzięki specjalnie przygotowanej wersji demonstracyjnej. Do końca 2022 r. nową stroną wdrożyło 36 banków spółdzielczych, w 2023 r. wdrożenia kontynuują kolejne.

Akcja edukacyjna – Prosty język w komunikacji

W 2022 r. realizowaliśmy akcję pod hasłem „Prosty język. Ma się rozumieć!”, skierowaną do pracowników Banku, mającą na celu zmianę używanego w Banku języka. Pracownicy wzięli udział w webinarach szkoleniowych, które poprowadzili eksperci Pracowni Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego. Otrzymali ponadto „Poradnik prostego języka”, zawierający zasady stosowania prostego języka w komunikacji bankowej.

Dwudziestolecie Banku

W 2022 r. obchodziliśmy dwudziestolecie działalności Banku. Obchody jubileuszowe uczczone zostały uroczystą galą, w której udział wzięli prezesi zarządów zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych, przedstawiciele kluczowych instytucji sektorowych, partnerzy biznesowi, kontrahenci, dostawcy i klienci Banku. Podczas uroczystości wręczono jubileuszowe odznaczenia oraz statuetki 20-lecia. Przedstawiciele Banku otrzymali odznaczenia od Związku Banków Polskich i Krajowego Związku Banków Spółdzielczych.

Pracownicy świętowali jubileusz w siedzibie Banku – podczas uroczystości kilkudziesięciu pracowników zostało odznaczonych przez Kapitułę Odznaczeń i Wyróżnień Zrzeszenia BPS za zasługi dla polskiej bankowości spółdzielczej.

14.3.4. Konkursy i wolontariat pracowniczy

W 2022 r. kontynuowaliśmy działania mające na celu integrację pracowników, poprzez organizowane konkursy oraz akcje charytatywne.

Plebiscyt NapędzaMY

Z okazji 20-lecia ogłoszony został plebiscyt „NapędzaMY Bank BPS” skierowany do pracowników. Miał on na celu wyróżnienie osób, które napędzają Bank w jego rozwoju i codziennej działalności. Każdy pracownik mógł zgłosić do plebiscytu kandydatów w kategoriach:

- B** - Bankowy MacGyver
- A** – Absolutnie uśmiechnięta / uśmiechnięty
- N** – Na nią / niego zawsze można liczyć
- K** – Królowa/ Król mowy polskiej
- B** – Bojowniczką / Bojownik o rozwój
- P** – Pomocna dłoń
- S** – Spec od Office’a

Zwycięzcy zostali uhonorowani podczas spotkania z pracownikami na uroczystości jubileuszu 20-lecia Banku.

Konkurs „Pocztówka z wakacji”

W lipcu 2022 r. zorganizowaliśmy konkurs fotograficzny pod hasłem „Pocztówka z Wakacji”, w ramach którego pracownicy wysyłali zdjęcia w dwóch kategoriach – Architektura i Natura. W każdej kategorii wybrano sześć najlepszych zdjęć. Zostały one opublikowane w Intranecie i na LinkedInie Banku. Zwycięzcy konkursu otrzymali ebook „Piękne zdjęcia ze smartfona w zasięgu Twojej ręki” i wzięli udział w warsztacie fotograficznym online z autorem, jednym z naszych jurorów, fotografem Mariuszem Stachowiakiem.

Akcja „Zwierzaki dla Zwierzaków”

Z okazji Światowego Dnia Zwierząt, 4 października 2022 r. ogłosiliśmy akcję fotograficzno-charytatywną „Zwierzaki dla zwierzaków”. Od liczby nadesłanych przez pracowników zdjęć zależała wysokość darowizny, którą przekazaliśmy na konto wybranej organizacji zajmującej się walką o poprawę losu zwierząt. Do otrzymania darowizny wytypowane zostały trzy fundacje, które troszczą się o zwierzęta. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem wśród pracowników Banku.

Dorzuć się do eSkarbonki WOŚP Grupy BPS

Swoją cegiełkę do 30. Finału WOŚP dołożyli pracownicy Grupy BPS – banków spółdzielczych, Banku BPS i spółek Grupy Kapitałowej, którzy wpłacali pieniądze do eSkarbonki. Blisko 300 osób otworzyło swoje serca i dorzuciło się do zbiórki. Łącznie zebrano blisko 14 000 zł.

Szlachetna Paczka

W 2022 r. po raz kolejny przyłączyliśmy się do akcji Szlachetna Paczka. Pracownicy mogli wspomóc akcję na dwa sposoby: wrzucając pieniądze do rozstawionych w biurze puszek z logo Szlachetnej Paczki lub wpłacając pieniądze na specjalnie dedykowane konto. W wyniku zbiórki zebrano blisko 10 000 zł. Na początku grudnia 2022 r. upominki zostały spakowane i przekazane do magazynu Szlachetnej Paczki.

Akcja wspieramy! – banki spółdzielcze dla uchodźców z Ukrainy

W 2022 r. we współpracy z Fundacją Rozwoju Bankowości Spółdzielczej zainicjowaliśmy akcję pomocy dla Uchodźców, których wojna w Ukrainie na dłużej zatrzymała w Polsce. Fundacja przygotowała listę działań i nawiązała relacje z organizacjami społecznymi, które te działania mogły realizować. Został utworzony fundusz pomocowy, systematycznie zasilany przez banki spółdzielcze Zrzeszenia BPS, wsparty dodatkowo akcją zorganizowaną w ramach obchodów jubileuszu 20-lecia Banku – banki spółdzielcze oraz inni

darcyńcy mogli przy okazji gali przekazać środki dla uchodźców. Za zebrane środki Fundacja Rozwoju Bankowości Spółdzielczej zorganizowała:

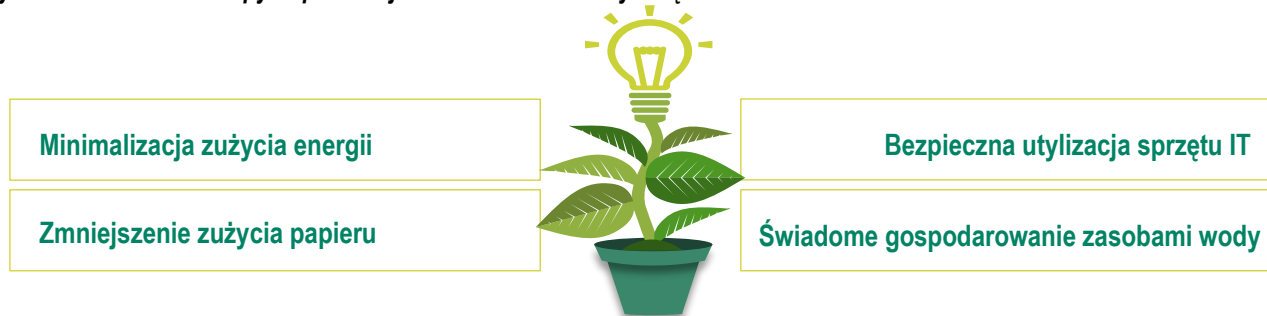
- kursy językowe i adaptacyjne dla dorosłych osób z Ukrainy – w Krakowie, Warszawie, Rzeszowie i Wrocławiu,
- zajęcia językowe dla ukraińskich dzieci,
- wsparła organizacje non-profit bezpośrednio zaangażowane w bieżącą pomoc Uchodźcom.

Łącznie zebrano prawie 350 000 zł.

14.4. Ochrona środowiska

Zgodnie z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu minimalizujemy swój wpływ na środowisko poprzez racjonalną gospodarkę materiałami, monitorowanie zużycia wody, energii i paliw. Infrastruktura, z której korzystamy (przede wszystkim pomieszczenia biurowe i budynki), staje się w coraz większym stopniu neutralna wobec środowiska.

Rysunek 11. Wkład Grupy Kapitałowej w neutralność klimatyczną

Dodatkowo, w swojej działalności kierujemy się dbałością o środowisko m.in. poprzez:

- 1) wsparcie rozwoju gospodarki przez finansowanie inwestycji w nowe technologie, modernizowanie linii technologicznych i energooszczędne przedsięwzięcia;
- 2) współpracę z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, w szczególności poprzez finansowanie projektów z zakresu ochrony środowiska, czy modernizacji pro-środowiskowej obiektów użyteczności publicznej;
- 3) współpracę z NFOŚiGW w zakresie finansowania przedsięwzięć polegających na wymianie starych i nieefektywnych źródeł ciepła lub termomodernizację budynków;
- 4) uwzględnianie w ocenie kredytowej wpływu danej działalności gospodarczej na środowisko naturalne oraz spełnienie wymogów formalno-prawnych w zakresie decyzji środowiskowych.

14.4.1. Pośrednie oddziaływanie na środowisko

Kluczowe filary działalności Banku służące ochronie środowiska:

Odpowiedzialne finansowanie

W 2022 r. kontynuowaliśmy uwzględnianie oceny ryzyk ESG w procesie kredytowym dla klientów biznesowych. Waga czynników niefinansowych w metodologiach oceny podmiotów systematycznie rośnie, a „jakość” przedsiębiorstwa postrzegana jest nie tylko przez wyniki finansowe, ale również przez fakt dbałości o środowisko, lokalną społeczność, klientów, pracowników, czy też akcjonariuszy. Ocena wszystkich tych aspektów pozwala wnioskować, czy podmiot działa w otoczeniu zrównoważonego rozwoju. W badaniu ryzyk ESG oceniamy czy prowadzona działalność:

- jest zgodna z prawem w zakresie ochrony środowiska,
 - nie prowadzi do zanieczyszczenia środowiska,
 - wnosi istotny wkład lub nie wyrządza poważnych szkód dla celów środowiskowych określonych w unijnej taksonomii,
 - nie wpływa negatywnie na lokalne stosunki społeczne,
- jak również czy przestrzegane są prawa pracownicze i nie występują procesy korupcyjne etc.

Poza dotychczasowo przyjętą zasadą przeglądu czynników ESG w ramach oceny klienta w procesie udzielania, odnowienia i zmiany warunków kredytu na podstawie odpowiedzi klienta na pytania zawarte w dedykowanej ankiecie, wprowadziliśmy zasadę wykonywania corocznego przeglądu czynników ESG w procesie monitoringu transakcji kredytowych. Analizując ryzyko kredytowe klientów prowadzących działalność gospodarczą lub rolniczą, badamy i oceniamy, czy klient w ramach prowadzonej działalności wspiera ochronę środowiska (E – environmental), dba o społeczeństwo (S – social responsibility) i czy prowadzi odpowiedni ład korporacyjny w strukturach firmy (G – corporate governance). Celem badania ryzyka ESG jest ustalenie poziomu uzależnienia klienta od czynników ESG i weryfikacja jego działań w kierunku dywersyfikacji tego ryzyka. Wynik przeprowadzonej oceny wskazujący na „małe ryzyko ESG” stanowi pozytywną przesłankę uzupełniającą ocenę ratingową klienta. Uzyskana ocena ryzyka ESG jest ważna przez okres 12 miesięcy, a jej wynik zamieszczany jest w Raporcie kredytowym i Decyzji kredytowej.

Dzięki identyfikacji tych ryzyk, możemy wspierać finansowanie zrównoważonych środowiskowo i odpowiedzialnych społecznie projektów.

Nie finansujemy branż, których wpływ na środowisko jest negatywny (np. związanych z wydobywaniem węgla kamiennego i brunatnego).

Z uwagi na fakt, iż wyżej opisany proces gromadzenia informacji funkcjonuje od niedawna i dane pozyskiwane bezpośrednio od klientów nie są jeszcze reprezentatywne, prowadzone przez Bank analizy nie obrazują w pełni w jakim zakresie finansowanie udzielane przez Bank można uznać za „zielone”. Pozyskiwane obecnie w procesie kredytowym dane stanowią podstawę do kontynuowania prac nad wskaźnikami i celami niefinansowymi związanymi z obszarem ESG określonym w nowej taksonomii UE.

Produkty i usługi w ofercie Banku wspierające działalność ekologiczną oraz promujące zachowania proekologiczne wśród klientów

W swojej ofercie posiadamy produkty i usługi wpływające na poprawę warunków życia klientów, ułatwiające zarządzanie finansami i oszczędzanie, jak również wspierające rozwój innowacyjności i ochronę środowiska. Ponadto, wykorzystujemy programy publiczne, w tym finansowane z funduszy UE oraz współpracujemy z podmiotami zewnętrznymi m.in.: NFOŚiGW i BGK w celu zwiększenia udziału projektów proekologicznych i społecznych w portfelu Banku. Do najważniejszych produktów wspierających działalność ekologiczną należy zaliczyć:

- 1) Kredyt Czyste Powietrze – kredyt przeznaczony na realizację przedsięwzięć służących poprawie jakości powietrza i zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i zwiększenie efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych;
- 2) Kredyt Mój Dom z Bonusem Eko – mieszkaniowy kredyt hipoteczny na atrakcyjnych warunkach cenowych, przeznaczony na finansowanie inwestycji proekologicznych, w tym na zakup/budowę domu/mieszkania, którego roczne zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania i wentylacji nie przekracza 40 kWh/m²/rok;
- 3) Kredyt ekologiczny – kredyt gotówkowy przeznaczony na inwestycje proekologiczne, np. zakup samochodów hybrydowych, elektrycznych, energooszczędnego sprzętu AGD, zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania i systemów odzysku wody;
- 4) Kredyt z premią na termomodernizację – kredyt na finansowanie inwestycji termomodernizacyjnych i remontowych z premią z Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Realizacja finansowanych przedsięwzięć z premią z BGK pozwala zmniejszyć zapotrzebowanie na energię;
- 5) Kredyt na innowacje technologiczne realizowany we współpracy z BGK w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Poddziałanie 3.2.2. Celem programu jest wspieranie innowacyjnych inwestycji wśród przedsiębiorstw z sektora MŚP. Przy ocenie wniosków istotne znaczenie ma pozytywny wpływ na różne aspekty środowiska naturalnego oraz realizację zasady zrównoważonego rozwoju;
- 6) Gwarancja Biznesmax – gwarancja przeznaczona na zabezpieczenie kredytów udzielanych na finansowanie innowacyjnych przedsięwzięć w sektorze MŚP, w tym z uwzględnieniem firm efektywnych ekologicznie. Klienci mogą korzystać m.in. ze „ścieżki ekologicznej” wspierającej potencjał innowacyjnych firm realizujących lub planujących realizować inwestycje przyjazne środowisku.

14.4.2. Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko

Zużycie papieru

W naszej bieżącej działalności wdrażamy działania mające na celu znaczące zmniejszenie zużycia papieru. Wykorzystywane rozwiązania obejmują m.in. wielofunkcyjne urządzenia drukujące z domyślną opcją dwustronnego wydruku i centralnym systemem umożliwiającym buforowanie wydruków oraz możliwością anulowania przez użytkownika nieaktualnych, niepotrzebnych lub omyłkowych wydruków, sprzyjającą oszczędności papieru. Dodatkowo, system do zakupów materiałów biurowych jest scentralizowany, co pozwala na weryfikację zasadności każdego z nich. Funkcjonuje również elektroniczny obieg dokumentów księgowych, cyfryzacja korespondencji przychodzącej i wychodzącej, a do podpisywania dokumentów wykorzystuje się podpis elektroniczny.

Tabela 42. Zużycie papieru w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej

Papier do kserokopiarki	j.m.	2021	2022	Zmiana 2022-2021
Bank BPS S.A.	w tys. szt. kartek	2 978	2 593	-385
Grupa Kapitałowa	w tys. szt. kartek	4 729	4 150	-579

Monitorowanie zużycia energii i paliw

W Grupie Kapitałowej stosujemy rozwiązania minimalizujące zużycie energii w odniesieniu do oświetlenia, klimatyzacji, urządzeń AGD oraz sprzętu komputerowego.

Przykładami proekologicznych rozwiązań są:

- inteligentne sterowanie oświetleniem (czujniki ruchu) w budynkach,
- sukcesywna wymiana oświetlenia na LED-owe w placówkach bankowych,
- monitoring zużycia mediów,
- monitoring urządzeń hydraulicznych,
- wymiana urządzeń grzewczych o zmniejszonej emisyjności oraz wyższej efektywności cieplnej,
- konserwacja urządzeń,
- sukcesywna wymiana samochodów służbowych, które mają najwyższe normy emisji spalin na samochody mniej zanieczyszczające środowisko (flota samochodowa Banku obejmuje jedynie samochody z normą Euro 6).

Ponadto, promujemy zdrowy tryb życia i dojazd do pracy rowerem (dostępny parking rowerowy w Centrali Banku).

Tabela 43. Zużycie energii i paliw w Banku oraz w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	j.m.	2021	2022	Zmiana 2022-2021
Bank BPS S.A.				
Energia elektryczna	MWh	1 110,8	939,6	-171,2
	GJ	3 999,0	3 382,6	-616,4
Energia cieplna	I	-	-	-
	GJ	6 623,1	5 557,8	-1 065,3
Gaz	kWh	633 757,0	489 795,0	-143 962,0
	GJ	2 281,5	1 763,3	-518,2
Benzyna	I	84 514,1	85 165,1	651,0
	GJ	2 873,5	2 835,7	-37,8
Olej napędowy	I	6 418,5	9 178,0	2 759,5
	GJ	231,1	333,1	102,0
Olej opałowy grzewczy	I	27 805,0	19 300,0	-8 505,0
	GJ	898,8	623,9	-274,9
Łącznie konsumpcja energii	GJ	16 907,0	14 496,2	-2 410,8
% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE)	%	-	-	-
Grupa Kapitałowa				
Energia elektryczna	MWh	8 228,6	8 252,0	23,4
	GJ	29 622,2	29 707,1	84,9
Energia cieplna	I	-	-	-
	GJ	10 853,1	9 545,0	-1 308,1
Gaz	kWh	21 416 864,5	21 175 818,0	-241 046,5
	GJ	77 100,7	76 232,3	-868,4
Benzyna	I	119 036,6	114 714,2	-4 322,4
	GJ	4 065,9	3 819,5	-246,4
Olej napędowy	I	35 919,6	40 026,7	4 107,1
	GJ	1 464,9	1 452,6	-12,3
Olej opałowy grzewczy	I	27 805,0	19 300,0	-8 505,0
	GJ	898,8	623,9	-274,9
Łącznie konsumpcja energii	GJ	124 005,6	121 380,3	-2 625,3
% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE)	%	0,1%	-	-0,1 pp.

Monitorowanie zużycia wody

Świadomie gospodarujemy zasobami wody, monitorując jej zużycie.

Tabela 44. Zużycie wody w Banku oraz w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	j.m.	2021	2022	Zmiana 2022-2021
Bank BPS S.A.				
Woda	m ³	3 910,9	3 993,4	82,5
Woda jest odzyskiwana i ponownie wykorzystywana	Tak/Nie	Nie	Nie	-
Grupa Kapitałowa				
Woda	m ³	147 815,9	178 663,9	30 848,0
Woda jest odzyskiwana i ponownie wykorzystywana	Tak/Nie	Nie	Nie	-

Wzrost ilości zużytej w 2022 r. wody przez Grupę Kapitałową wynika z wznowienia działalności większości podmiotów, w tym spółek uzdrowskowych, po okresie częściowego lockdownu w 2020 r. i 2021 r.

Bioróżnorodność

Ze względu na charakter prowadzonej działalności, Bank oraz spółki Grupy Kapitałowej nie wpływają negatywnie na tereny szczególnie cenne przyrodniczo oraz na faunę i florę.

Emisja gazów cieplarnianych CO₂

Charakter prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności wiąże się głównie z pośrednią emisją gazów cieplarnianych do atmosfery, w tym przede wszystkim poprzez zużycie energii elektrycznej.

Tabela 45. Oddziaływanie Banku oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – emisja gazów cieplarnianych CO₂

Źródło	j.m.	2021	2022	Zmiana 2022-2021
Bank BPS S.A.				
Energia elektryczna	Mg	0	0,0	0
Gaz	Mg	0	0,0	0
Benzyna	Mg	62,9	63,4	0,5
Olej napędowy	Mg	5,4	7,7	2,3
Olej opałowy grzewczy	Mg	23,2	16,1	-7,1
Łącznie	Mg	91,5	87,2	-4,3
Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery (np. SO _x , NO _x , PM ₁₀ , PM _{2.5})	t	-	-	-
Grupa Kapitałowa				
Energia elektryczna	Mg	2 757,3	1 489,0	-1 268,3
Gaz	Mg	3 690,1	3 817,9	127,8
Benzyna	Mg	388,4	85,4	-303,0
Olej napędowy	Mg	512,8	33,5	-479,3
Olej opałowy grzewczy	Mg	23,2	16,1	-7,1
Łącznie	Mg	7 371,8	5 441,9	-1 929,9
Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery (np. SO _x , NO _x , PM ₁₀ , PM _{2.5})	t	0,0	0,0	0,0

Gospodarka odpadami i ściekami

Ze względu na charakter prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa nie wywiera istotnie szkodliwego wpływu na środowisko. Odpady powstałe w wyniku prowadzenia działalności operacyjnej przekazywane są do recyklingu lub utylizacji specjalistycznej firmie. Są one ewidencjonowane na kartach ewidencji i oddawane do utylizacji na podstawie karty przejęcia odpadów. Po zakończeniu danego roku sprawozdania dostarczane są do odpowiednich urzędów marszałkowskich, które dokonują zestawień dla poszczególnych województw.

Racjonalne gospodarowanie zużywanymi zasobami w Grupie Kapitałowej polega na stałym monitoringu i ograniczaniu zużycia surowców i materiałów poprzez:

- analizę wykonania budżetów przeznaczonych na zakup materiałów biurowych,
- weryfikowanie zapotrzebowania na każdy zamówiony zakup,
- wprowadzenie limitów zakupów do poziomu bieżącego zużycia,
- ponowne wykorzystywanie zbędnych elementów wyposażenia, co zmniejsza ilość wygenerowanych odpadów.

Tabela 46. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – odpady i ścieki

Źródło	j.m.	2021	2022	Zmiana 2022-2021
Bank BPS S.A.				
Segregacja odpadów	Tak/Nie	Tak	Tak	-
Utylizacja tonerów	szt.	50	23	-27
Utylizacja mebli	szt.	333	173	-160
Sprzęt IT (np. utylizacja, sprzedaż elektro złomu, sprzedaż pracownikom, darowizny)	szt.	157	4	-153
Nośniki magnetyczne i optyczne	kg	0	89	89
Niszczenie dokumentów (papieru)	t	39,5	31,4	-8,1
Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków	m ³	3 910,9	3 993,4	82,5
Grupa Kapitałowa				
Segregacja odpadów	Tak/Nie	Tak	Tak	-
Utylizacja tonerów	szt.	367	353	-14
Utylizacja mebli	szt.	364	505	141
Sprzęt IT (np. utylizacja, sprzedaż elektro złomu, sprzedaż pracownikom, darowizny)	szt.	1 637	1 134	-503
Nośniki magnetyczne i optyczne	kg	0	89	89
Niszczenie dokumentów (papieru)	t	41,1	36,0	-5,1
Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków	m ³	139 307,9	164 723,9	25 416,0

Wzrost odprowadzanych ścieków w 2022 r. przez Grupę Kapitałową powiązany jest ze wzrostem ilości zużytej wody, co jak wspomniano powyżej, wynika z wznowienia działalności większości podmiotów, w tym spółek uzdrowiskowych, po okresie częściowego lockdownu w 2020 r. i 2021 r.

Pozostałe aspekty oddziaływania na środowisko

Tabela 47. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – pozostałe aspekty

Wyszczególnienie	Występowanie w Banku BPS S.A.		Występowanie w Grupie Kapitałowej	
	2021	2022	2021	2022
Pozostałe istotne rodzaje zanieczyszczeń środowiska emitowane przez działalność operacyjną	Nie	Nie	Nie	Nie
Awarie ze skutkiem środowiskowym i ewentualne skażenia, do których doszło w okresie sprawozdawczym	Nie	Nie	Nie	Nie
Potencjalne naruszenia przepisów ochrony środowiska, w związku z którymi wszczęte zostały postępowania administracyjne	Nie	Nie	Nie	Nie
Prawomocne kary nałożone w związku z naruszeniem przepisów ochrony środowiska	Nie	Nie	Nie	Nie
Umowy z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do poszanowania środowiska naturalnego	Nie	Nie	Nie	Nie
Przeprowadzone audyty w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska u podwykonawców	Nie	Nie	Nie	Nie

14.5. Ujawnienia dotyczące Taksonomii

W niniejszym rozdziale zaprezentowaliśmy informacje w zakresie zrównoważonego rozwoju, związane z wypełnieniem obowiązków dotyczących określenia, w jaki sposób i w jakim stopniu działalność Banku jest powiązana z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo, zgodnie z:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, tzw. Taksonomią,
- Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji (Rozporządzenie 2021/2178).

Poniższa tabela zawiera dane podlegające obowiązkowemu ujawnieniu, zgodnie z art. 10 ust. 3 Rozporządzenia 2021/2178.

		Wskaźnik %
1.	Udział procentowy w aktywach ogółem ekspozycji wobec działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki	0,26%
2.	Udział procentowy w aktywach ogółem ekspozycji wobec działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki	0,09%
3.	Udział procentowy w aktywach ogółem ekspozycji wobec rządów centralnych, banków centralnych i emitentów ponadnarodowych	51,73%
4.	Udział procentowy w aktywach ogółem instrumentów pochodnych	0,01%
5.	Udział procentowy w aktywach ogółem ekspozycji wobec przedsiębiorstw, które nie podlegają obowiązkowi publikowania informacji niefinansowych zgodnie z art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE wszystkie przedsiębiorstwa	6,45%
6.	Procentowy udział portfeli handlowych oraz pożyczek międzybankowych na żądanie w aktywach ogółem	2,23%

W wyniku przeprowadzonego przeglądu portfela segmentu przedsiębiorstw, zidentyfikowaliśmy podmioty, o których mowa w art. 49b Ustawy o rachunkowości¹⁰, tj. mające obowiązek raportowania niefinansowego, zgodnie z Dyrektywą NFRD¹¹. Wyodrębnione podmioty poddaliśmy eksperckiej analizie pod względem wykonywanej przez nich działalności, w oparciu o techniczne kryteria kwalifikacji dla dwóch pierwszych celów zawartych w Taksonomii (tj. adaptacji i łagodzenia zmian klimatu). Nie braliśmy pod uwagę celu na jaki finansowanie zostało udzielone.

Przy wyliczaniu wskaźników zawartych w Tabeli powyżej zastosowaliśmy:

- w mianowniku jako aktywa ogółem - sumę bilansową Banku,
- w liczniku, odpowiednio dla:
 - ✓ Wskaźnika 1. – należności netto klientów, których działalność nie kwalifikuje się do Taksonomii
 - ✓ Wskaźnika 2. – należności netto klientów, których działalność kwalifikuje się do Taksonomii
 - ✓ Wskaźnika 3. – środki w Banku Centralnym, zaangażowanie netto w Obligacje Skarbu Państwa oraz bony pieniężne
 - ✓ Wskaźnika 4. – instrumenty pochodne Banku (FX swap, FX forward, swap na stopę procentową IRS)
 - ✓ Wskaźnika 5. – należności netto przedsiębiorstw, które nie podlegają obowiązkowi publikowania informacji niefinansowych zgodnie z art. 19a lub 29a Dyrektywy 2013/34/UE¹²

¹⁰ Podmioty, które w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, przekraczają następujące wielkości: 500 osób w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty oraz 85 000 000 zł w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub 170 000 000 zł w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy.

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34 UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG

- ✓ Wskaźnika 6. – portfel handlowy (instrumenty pochodne) oraz pożyczki międzybankowe na żądanie (należności netto banków spółdzielczych i komercyjnych).

XV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU BPS S.A.

Zarząd Banku BPS S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za 2022 rok obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zawiera prawdziwy obraz osiągnięć oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. (w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka).

Podpisy Członków Zarządu Banku BPS S.A.

Data	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Podpis
13.04.2023 r.	Artur Adamczyk	Prezes Zarządu	<i>podpisano podpisem elektronicznym</i>
13.04.2023 r.	Robert Banach	Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano podpisem elektronicznym</i>
13.04.2023 r.	Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano podpisem elektronicznym</i>

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za 2022 rok obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zawiera 72 ponumerowane strony.